

Roczna ocena

realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Swarzędz

w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2025 roku

Niniejszy dokument stanowi rezultat rocznego monitoringu i ewaluacji działań prowadzonych w ramach Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Swarzędz. Strategia została zatwierdzona i przyjęta do realizacji na posiedzeniu Rady Miejskiej w Swarzędzu, w dniu 20 czerwca 2023 roku, mocą uchwały numer LXXIV/757/2023. Raportowany dokument obowiązuje od 2023 roku do końca 2030 roku.

Roczna ocena aktywności poszczególnych jednostek stanowi dokument, który ma za zadanie rozwinąć i wyjaśnić raport liczbowy, tak aby Czytelnik mógł bardziej szczegółowo zapoznać się z inicjatywami przeprowadzonymi na terenie miasta i gminy Swarzędz. Krótko mówiąc, raport jest sprawozdaniem liczbowym, natomiast roczna ocena ma charakter jakościowy.

Cel strategiczny nr 1: Dobre warunki do życia na terenie gminy Swarzędz

Cel operacyjny nr 1: Rozwój dzieci i młodzieży w szkole oraz poza nią

Kierunek działań: Zapewnienie wysokiej jakości opieki nad dziećmi do lat 3

Wskaźnik: Liczba miejsc opieki żłobkowej

Gmina Swarzędz ma bardzo dobrze rozwiniętą sieć żłobków, które zapewniają opiekę dzieciom w wieku do 3 lat. Na terenie miasta i gminy w 2025 roku funkcjonowało łącznie 25 żłobków (o 1 więcej niż w 2024 roku): 1 Żłobek Miejski „Maciuś” będący jednostką organizacyjną Gminy Swarzędz oraz 23 żłobki prowadzone przez osoby fizyczne, prawne lub jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej.

W wykazie przedstawionym przez Wydział Edukacji Urzędu Miasta i Gminy w Swarzędzu znalazły się następujące placówki:

1. Żłobek Miejski „Maciuś”, os. Czwartaków 9, Swarzędz,
2. Żłobek „AHOJ”, ul. Zygmunta Grudzińskiego 7 e, Swarzędz,
3. Żłobek „AHOJ II”, ul. Hetmańska 12/1, Kruszewnia,
4. Żłobek „Akademia Kolorowej Ciuchci”, ul. Hebanowa 29, Zalasewo,
5. Żłobek „Akuku”, ul. Armii Poznań 60, Swarzędz,

6. Integracyjny Żłobek „Akuku”, ul. Kórnicka 228, Zalasewo,
7. Żłobek „Bajkowa Kraina” Oddział II, ul. Kórnicka 215, Zalasewo,
8. Żłobek „Jarzębinka”, ul. Sokolnicka 31, Paczkowo,
9. Żłobek „Kolorowe Kredki”, ul. Transportowa 8, Zalasewo,
10. Żłobek Artystyczno-Przyrodniczy „Kolorowe Motylki”, ul. Piotra Skargi 17, Swarzędz,
11. Żłobek „Kraina Małych Stópek”, ul. Kórnicka 214, Zalasewo,
12. Żłobek „Lisek Urwisek”, ul. Jana Heweliusza 43, Zalasewo,
13. Żłobek „Magiczne Elfy”, ul. Cieszkowskiego 92, Swarzędz,
14. Żłobek „Mały Świat”, ul. H. Modrzejewskiej 9, Swarzędz,
15. Żłobek „Misiaki”, ul. Bukowa 2, Rabowice,
16. Żłobek „Na Górcie”, ul. Górków 11, Swarzędz,
17. Żłobek „Planeta Wyobraźni”, ul. Armii Poznań 62, Swarzędz,
18. Żłobek „Przystań”, ul. Hebanowa 6, Zalasewo,
19. Żłobek „Przystań Elfów”, os. T. Działyńskiego 39, Swarzędz,
20. Żłobek „Słoniki”, ul. Swarzędzka 59, Gruszczyń,
21. Żłobek „Za Lasem”, ul. Astronomiczna 1, Zalasewo,
22. Żłobek „Żaglówka”, ul. Zygmunta Grudzińskiego 7 e/3, Swarzędz,
23. Żłobek „123 Nauki i Sztuki”, ul. Kórnicka 123, Swarzędz,
24. Żłobek „Kropka”, ul. Swarzędzka 10, Gortatowo,
25. Żłobek „Jarzębinka”, os. Czwartaków 9a, Swarzędz.

Według danych udostępnionych przez Wydział Edukacji, w 2025 roku mieszkańcy miasta i gminy mogli liczyć na 1163 miejsca opieki żłobkowej – tj. o 58 więcej niż w 2024 roku.

Kierunek działań: Zapewnienie wysokiej jakości opieki przedszkolnej

Wskaźnik: Liczba miejsc wychowania przedszkolnego

W 2025 roku na terenie miasta i gminy Swarzędz działało 37 przedszkoli (o 1 więcej niż w 2024 roku), w tym: 6 przedszkoli publicznych prowadzonych przez Gminę, 12 przedszkoli publicznych prowadzonych przez operatorów prywatnych oraz 19 przedszkoli niepublicznych.

Na podstawie danych udostępnionych przez Wydział Edukacji Urzędu Miasta i Gminy w Swarzędzu wyszczególniono następujące placówki, które funkcjonowały w 2025 roku:

- **Przedszkola publiczne (prowadzone przez Gminę)**

1. Przedszkole nr 1 „Żołędziowe Skrzaty”, ul. Zamkowa 26, Swarzędz,
2. Przedszkole nr 2 „Miś Uszatek”, os. Czwartaków 8, Swarzędz,
3. Przedszkole nr 3 „Pod Kasztanami”, ul. Kórnicka 21, Swarzędz,
4. Przedszkole nr 4 „Bajkowy Świat”, os. Mielżyńskiego 4a, Swarzędz,
5. Przedszkole nr 5 „Zielona Półnutka”, os. Kościuszkowców 2, Swarzędz,
6. Przedszkole „Koszałek Opałek” w Kobylnicy, ul. Poznańska 55.

- **Przedszkola publiczne (prowadzone przez prywatnych operatorów)**

1. Przedszkole Publiczne nr 6 w Swarzędzu, pl. Handlowy 11-13,
2. Publiczne Przedszkole nr 7 „Jarzębinka” w Swarzędzu, ul. Kórnicka 61,
3. Publiczne Przedszkole nr 8 „Jarzębinka Planty” w Swarzędzu,
pl. Niezłomnych 1A,
4. Przedszkole Publiczne „Tęczowy Port” w Swarzędzu, ul. Okrężna 32,
5. Przedszkole Publiczne „Kompas” w Swarzędzu, ul. H. Szumana 3,
6. Przedszkole Publiczne „Zaczarowana Podkowa”, ul. Spacerowa 4,
7. Przedszkole Publiczne „Wesoła Kraina” w Gortatowie, ul. Swarzędzka 4,
8. Przedszkole Publiczne „Chatka Puchatka” w Swarzędzu, os. Cegielskiego 36,
9. Publiczne Przedszkole „Jarzębinka” w Paczkowie, ul. Sokolnicka 31,
10. Przedszkole nr 1 „Malowany Konik” w Zalasewie, ul. Spacerowa 4,
11. Przedszkole nr 2 „Magiczna Zagroda” w Zalasewie, ul. Polska 33,
12. Przedszkole nr 1 w Gortatowie, ul. Swarzędzka 6.

- **Przedszkola niepubliczne**

1. Prywatne Przedszkole „Lisek Urwisek”, ul. J. Heweliusza 41, Zalasewo,
2. Niepubliczne Przedszkole pw. Dzieciątka Jezus w Swarzędzu, ul. św. Marcina 38,
3. Niepubliczne Przedszkole „Mały Skaut” w Zalasewie, os. Ułańskie 26,
4. Przedszkole Niepubliczne „Za Lasem”, ul. Astronomiczna 1, Swarzędz,
5. Niepubliczne Przedszkole Anglojęzyczne „US Academy for Kids”, ul. Mokra 36,
Zalasewo,
6. Niepubliczne Specjalne Przedszkole „Familia”, ul. Słowackiego 41, Swarzędz,

7. Niepubliczne Przedszkole „Słoniki”, ul. Swarzędzka 59, Gruszczyń,
8. Przedszkole „Na Górcie”, ul. Górków 11, Swarzędz,
9. Przedszkole „Kolorowe Kredki”, ul. Transportowa 8, Zalasewo,
10. Przedszkole „Kolorowe Motylki” w Swarzędzu, ul. Piotra Skargi 17,
11. Przedszkole „Misiaki”, ul. Bukowa 2, Rabowice,
12. Przedszkole „AHOJ” w Swarzędzu, ul. Grudzińskiego 7E, Swarzędz, ul. Hebanowa 6, Zalasewo,
13. Niepubliczne Przedszkole „AKUKU” w Zalasewie, ul. Kórnicka 228,
14. Przedszkole „Nauki i Sztuki 123”, ul. Kórnicka 123, Swarzędz,
15. Przedszkole Niepubliczne „Magiczne Elfy” Akademia Kreatywnego Przedszkolaka, ul. Cieszkowskiego 92, Swarzędz,
16. Przedszkole „Przystań”, ul. Hebanowa 6, Zalasewo,
17. Przedszkole „Planeta Wyobraźni”, ul. Armii Poznań 62, Swarzędz,
18. Niepubliczne Przedszkole Terapeutyczne „Przedszkółka Talentów” w Swarzędzu, ul. Piaskowa 23,
19. Przedszkole Niepubliczne „Aktywne Przedszkole Kogut”, ul. Kórnicka 196A, Zalasewo.

W trakcie gromadzenia danych do niniejszego raportu inspektor z Wydziału Edukacji Urzędu Miasta i Gminy w Swarzędzu przekazała informację, że w 2025 roku mieszkańcy Swarzędza i okolicznych sołectw mogli liczyć na 3553 miejsc dla swoich dzieci w miejscowych przedszkolach (o 223 mniej niż w poprzednim roku) – 2105 w przedszkolach publicznych i 1448 w przedszkolach niepublicznych.

Kierunek działań: Wspieranie rozwoju i edukacji dzieci i młodzieży w szkołach podstawowych i ponadpodstawowych

Wskaźnik: Liczba szkół podstawowych i ponadpodstawowych, w których zapewnione jest wsparcie zespołu psychologiczno-pedagogicznego

We wszystkich szkołach podstawowych i ponadpodstawowych na terenie miasta i gminy Swarzędz uczniowie mieli zapewnione wsparcie psychologa i pedagoga. W czasie codziennego pobytu w szkole uczniowie mogli skorzystać z porad i konsultacji.

Specjaliści służyli swoim podopiecznym pomocą w rozwiązywaniu ich bieżących problemów, mających źródło zarówno w życiu szkolnym, jak i rodzinnym.

Uczniowie mieli dostęp do: zajęć rozwijających kompetencje emocjonalno-społeczne, zajęć rewalidacyjnych, zajęć z integracji sensorycznej, zajęć o charakterze terapeutycznym, zajęć korekcyjno-kompensacyjnych, zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu, zajęć logopedycznych, zajęć wyrównawczych, treningu umiejętności społecznych, zindywidualizowanych ścieżek kształcenia. Poradami i konsultacjami objęci byli również rodzice i opiekunowie uczniów. Dla nich również szkoły organizowały specjalistyczne warsztaty i szkolenia, na przykład cykl warsztatów dla nauczycieli oraz rodziców „Zrozumieć nastolatka”.

W szkołach ponadpodstawowych organizowano również zajęcia grupowe w ramach radzenia sobie ze stresem i zajęcia dotyczące przeciwdziałania przemocy. Zapraszano uczniów klas pierwszych na zajęcia integracyjne. Pedagodzy i psychologzy koncentrowali się na rozpoznawaniu i zaspokajaniu indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych swoich wychowanków, określaniu ich indywidualnych możliwości psychofizycznych wynikających ze szczególnych uzdolnień, a także tych, na które wpływ miały niepowodzenia edukacyjne czy trudności adaptacyjne związane z różnicami kulturowymi lub ze zmianą środowiska edukacyjnego. Na bieżąco udzielano pomocy psychologiczno-pedagogicznej w formie rozmów indywidualnych z uczniami, rodzicami, nauczycielami czy wychowawcami. Doraźnie przeprowadzano działania interwencyjne w sytuacjach konfliktów, agresji rówieśniczej lub autoagresji.

Pośród wielu inicjatyw przedstawionych przez szkoły znalazły się na przykład: Trening Umiejętności Społecznych, Zajęcia warsztatowe z przedstawicielami Fundacji Ciszum z zakresu: hejtu, przemocy rówieśniczej, komunikacji w grupie, radzenia sobie ze stresem, profilaktyki zachowań ryzykownych, Zajęcia warsztatowe z przedstawicielami Fundacji Ciszum z zakresu profilaktyki depresji, Projekt „Kurs na odporność”, Zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu, wsparcie indywidualne (depresja, samookaleczenia i inne), Rozmowy wychowawcze i wspierające z pedagogiem, psychologiem, wychowawcą, Realizację indywidualnych programów wsparcia (IPET), Stałą współpracę z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Swarzędzu.

Ze sprawozdań przedstawionych przez szkoły wynika, że w ciągu 2025 roku z różnych form wsparcia proponowanych przez zespoły psychologiczno-pedagogiczne

skorzystały 4972 osoby (o 1489 osób więcej niż w 2024 roku). Biorąc jednak pod uwagę podaną liczbę należy zaznaczyć, że szczegółowych informacji o uczniach, ich rodzicach i opiekunach, którzy skorzystali ze wsparcia psychologa lub pedagoga, udzieliło 8 na 12 zapytywanych szkół. Zatem rzeczywisty wynik na pewno jest wyższy.

Kierunek działań: **Wspieranie edukacji i postaw obywatelskich**

Wskaźnik: **Liczba szkół, w których prowadzone są projekty edukacji obywatelskiej**

1. Szkoły podstawowe i ponadpodstawowe

Projekty edukacji obywatelskiej prowadzone były we wszystkich szkołach na terenie miasta i gminy Swarzędz. W sprawozdaniach przedstawionych przez szkoły znalazły się między innymi następujące inicjatywy mające rozwijać wiedzę i postawy obywatelskie uczniów: Młodzieżowy Budżet Obywatelski Gminy Swarzędz (pilotaż w II Liceum Ogólnokształcącym), Wybory do Młodzieżowej Rady Miejskiej w Swarzędzu i Kostrzynie; Spotkanie uczniów z patronem szkoły, noblistą i byłym Prezydentem RP Lechem Wałęsą; Tydzień samorządności – wybory do Samorządu Uczniowskiego i Małego Samorządu Uczniowskiego; Wyjścia z Pocztem Sztandarowym podczas świąt państwowych i lokalnych; Dzień Flagi – „Żywa flaga”; Opieka nad Dębami Pamięci w Swarzędzu; Spotkanie z panią adwokat z Adwokatury Polskiej; Udział uczniów oraz nauczycieli w obchodach 106. rocznicy wybuchu Powstania Wielkopolskiego; Działalność Samorządu Uczniowskiego i Małego Samorządu Uczniowskiego; Projekt Maraton Pisania Listów z Amnesty International; Akcja Żonkile (upamiętnienie Powstania w Getcie Warszawskim); Projekt pt. „Centrum Edukacji Obywatelskiej” prowadzony cyklicznie przez nauczyciela WOS-u; „Młodzi głosują 2025”; Szkolna Debata Uczniowska; „Szkoła do hymnu” 11:11 – wspólne śpiewanie hymnu narodowego; Koncert Pieśni Patriotycznych z okazji Święta Niepodległości; Warsztaty „Życie w czasach PRL-u” dla klas VIII w ramach współpracy z IPN w Poznaniu.

Ponadto uczniowie wspólnie z pedagogami i nauczycielami organizowali: Obchody 86. rocznicy wybuchu II wojny światowej; Wycieczki krajoznawcze celem poszerzania wiedzy o kulturze i historii różnych miejsc w Polsce; Działalność szkolnych kół wolontariatu, Obchody Dnia Patrona Szkoły, Działania projektowe z okazji rocznicy Powstania Wielkopolskiego (gra miejska dla klas VIII pt. “Śladami Powstania Wielkopolskiego w Swarzędzu”); Szkolne

działania podjęte w ramach projektu edukacyjnego pt. „Millenium Koronacji Bolesława Chrobrego”; Projekt „Budżet uczniowski” realizowany co roku z klasami ósmymi; Projekt „Prawa dziecka” realizowany również z klasami ósmymi; Koncert chóru szkolnego w Zakładzie Opiekuńczo-Lecznicy dla osób starszych; Akcję społeczną „BohaterON” – Dumni z Powstańców i „Mądre Głowy”.

2. Spotkania informacyjno-edukacyjne dla uczniów poświęcone działalności młodzieżowych rad miejskich

Centrum Usług Społecznych zorganizowało spotkania dla uczennic i uczniów swarzędzkich szkół podstawowych i ponadpodstawowych z młodymi osobami już związanymi z działalnością samorządową. 3 listopada goszczono w gminie Oliwię Balcerek, właśnie kończącą kadencję przewodniczącej Rady Młodzieży Gminy Kostrzyn, która podzieliła się swoim doświadczeniem i przykładami inicjatyw organizowanych oraz koordynowanych przez radę. Natomiast 12 listopada w Szkole Podstawowej w Kobylnicy i Szkole Podstawowej nr 5 w Swarzędzu o aktywizacji społecznej i samorządności mówił Bartosz Gierzycki – działacz i członek Fundacji Varia Poznania. Rozmowa twarzą w twarz z osobami już zaangażowanymi społecznie była zachętą dla uczennic i uczniów do działania, a w szczególności do kandydowania na radnych do powstającej w Swarzędzu Rady Młodzieży.

3. Młodzieżowa Rada Miejska w Swarzędzu

Dnia 20 stycznia 2026 r., po przygotowaniach prowadzonych w drugiej połowie 2025 roku, odbyły się wybory do Młodzieżowej Rady Miejskiej w Swarzędzu. Zgodnie z Uchwałą Rady Miejskiej w Swarzędzu do obsadzenia było 16 mandatów. Łącznie zgłoszono 42 kandydatów. W Okręgu Wyborczym nr 8 (Szkoła Podstawowa w Wierzoncu) i Okręgu Wyborczym nr 11 (II Liceum Ogólnokształcące im. Tadeusza Staniewskiego w Swarzędzu) liczba kandydatów na radnych była równa liczbie mandatów, dlatego wyborów nie przeprowadzono, a mandaty obsadzono bez głosowania. W Okręgu Wyborczym nr 13 (Urząd Miasta i Gminy w Swarzędzu) nie zgłoszono żadnego kandydata do Młodzieżowej Rady Miejskiej, dlatego mandaty radnych przyznano uczniom, którzy uzyskali kolejno największą liczbę głosów w pozostałych okręgach.

Młodzi mieszkańcy gminy aktywnie włączyli się w proces wyborczy, potwierdzając swoje zainteresowanie sprawami lokalnymi. W okręgach objętych głosowaniem uprawnionych do udziału było 2663 uczniów. Swój głos oddało 1503 uczniów, co przełożyło się na frekwencję wynoszącą 56,4%.

Cel strategiczny nr 1: **Dobre warunki do życia na terenie gminy Swarzędz**

Cel operacyjny nr 2: **Wzmocnienie kompetencji rodziny biologicznej i zastępczej w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczej**

Kierunek działań: **Wzmacnianie umiejętności społecznych i kompetencji opiekuńczo-wychowawczych rodziców, w tym radzenia sobie z emocjami**

Wskaźnik: **Liczba grup wsparcia dla rodziców**

1. Centrum Usług Społecznych w Swarzędzu

a) Grupa rozwojowo-wspierająca dla rodziców i opiekunów

Usługa skierowana była do rodziców i opiekunów borykających się z kryzysami w rodzinie związanymi z problemami opiekuńczo-wychowawczymi lub niepełnosprawnością swoich dzieci/podopiecznych. Działania podejmowane były w ramach projektu „Rozwój Wielkopolskiej Sieci Centrów Usług Społecznych” numer FEWP.06.13-IZ.00-0002/23 współfinansowanego przez Unię Europejską ze środków Fundusze Europejskie dla Wielkopolski 2021-2027 Priorytet 6. Działanie 06.13 Usługi społeczne i zdrowotne.

W 2025 roku z grupy wsparcia skorzystało 10 osób – o 7 mniej niż rok wcześniej.

b) Emocje w relacjach – grupa wsparcia dla rodziców

Grupa wsparcia i rozwoju osobistego, która opierała się na pracy z ciałem. Działania podejmowane były w ramach projektu „Rozwój Wielkopolskiej Sieci Centrów Usług Społecznych” nr FEWP.06.13-IZ.00-0002/23 współfinansowanego przez Unię Europejską ze środków Fundusze Europejskie dla Wielkopolski 2021-2027 Priorytet 6. Działanie 06.13 Usługi społeczne i zdrowotne.

c) Swarzędzki Klub Rodziny

Klub miał w swojej ofercie liczne aktywności, które wspierały rozwój dzieci i integrację rodzin oraz stwarzały mnóstwo okazji do wspólnego spędzania czasu. W 2025 roku w ofercie znalazły się: Akademia przedszkolaka, Zajęcia sensoryczne, Logopedia, Emocje w bajkach, Warsztaty rysunku, szydełkowania, szycia dla rodzin, Warsztaty dotyczące menopauzy,

Warsztaty tata i ja, Język francuski z wolontariuszką EKS, Gimnastyka dla smyka, Tańce, Bawialnia i spotkania przy kawie oraz Laboraki.

Konkretnie jako grupy wsparcia dla rodziców działały: Bawialnia i rozmowy przy kawie oraz Grupa wsparcia dla rodziców/opiekunów dzieci ze spektrum autyzmu.

W ciągu całego roku w powyższych zajęciach wzięło udział łącznie 339 osób, a w samych grupach wsparcia uczestniczyło 57 rodziców.

2. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Swarzędzu

W siedzibie Poradni przy ul. Dworcowej 7 chętni mogli skorzystać z zajęć w ramach „Szkoły dla rodziców”. Zajęcia odbywały się cyklicznie, w grupie, w formie warsztatów psychoedukacyjnych prowadzonych według ogólnopolskiego programu. Zajęcia w ramach „Szkoły dla rodziców” miały za zadanie pomóc rodzicom w lepszym zrozumieniu swoich dzieci oraz w skuteczniejszym wychowywaniu ich. Celem była również poprawa relacji rodzinnych, pomoc w radzeniu sobie z trudnościami wychowawczymi oraz przekazanie praktycznych umiejętności, które mogą ułatwić rodzicom wychowywanie dzieci w zdrowym, wspierającym środowisku. Rodzice uczyli się, jak reagować na trudne sytuacje, np. agresję dziecka, problemy w nauce, trudności w relacjach rówieśniczych, a także, jak wspierać dziecko w sytuacjach stresowych (np. rozwód rodziców, choroba, zmiana szkoły). Rodzice uczyli się rozumieć własne emocje i zachowania oraz uświadamiali sobie, jak ich postawy wpływają na dzieci.

Ponadto Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna oferowała grupę wsparcia dla rodziców dzieci z ADHD. Zajęcia odbywały się w grupie, cyklicznie. Polegały na psychoedukacji rodziców dotyczącej objawów dzieci z ADHD, planowaniu skutecznych strategii radzenia sobie z objawami ADHD u dzieci oraz na wymianie doświadczeń.

W Poradni rodzice mogli skorzystać również z porad wychowawczych mających na celu wspieranie kompetencji rodzicielskich. Porady były prowadzone w formie indywidualnej, w myśl idei „Kochaj i wymagaj” i opierały się na zasadach porozumienia bez przemocy.

Oprócz tego cały czas były dostępne indywidualne porady wychowawcze i edukacyjne dla rodziców.

Łącznie ze wszystkich czterech grup wsparcia skorzystało 99 osób.

3. Szkoły podstawowe i ponadpodstawowe

W dziesięciu na dwanaście szkół funkcjonujących na terenie gminy Swarzędz istniały grupy wsparcia dla rodziców oferujące pomoc w trudnościach związanych z opieką i wychowaniem dzieci. W swoich sprawozdaniach Szkoła Podstawowa nr 3 w Swarzędzu i Szkoła Podstawowa w Paczkowie nie wykazały żadnej grupy wsparcia. W pozostałych placówkach istniały co najmniej 24. Poniżej wymieniono najważniejsze tematy podejmowane przez grupy, które zostały wymienione przez pedagogów szkolnych w sprawozdaniach. Były to m.in. odporność psychiczna młodzieży, rozwijanie umiejętności wychowawczych rodziców, rozważne rodzicielstwo, problem agresji w internecie, edukacja seksualna dziecka, radzenie sobie ze stresem.

Wśród inicjatyw proponowanych przez szkoły, mających charakter grup wsparcia, były na przykład: Warsztaty dla rodziców (w formie stacjonarnej oraz w formie e-learningu) poruszające tematy związane z wielowymiarową odpornością psychiczną młodzieży, czyli zdolność do adaptacji i regeneracji w obliczu ekstremalnego stresu – prowadzone przez Fundację Ciszum w ramach projektu „Porozmawiajmy”; Poradnictwo dla rodziców w formie indywidualnych rozmów mających na celu modyfikowanie sposobu postępowania rodziców oraz ich postaw wobec dzieci; „Szkoła dla rodziców i wychowawców” – rozwijanie umiejętności wychowawczych; Spotkania Trójstronne – rodzice, uczeń i wychowawca; Warsztaty dla rodziców prowadzone przez psychologa oraz pedagoga szkolnego pt. „Zrozumieć Nastolatka – czy kiedy słucham, słyszę swoje dziecko?”; Grupa wsparcia – weekendowe warsztaty dla: matek i córek, matek i synów, ojców i córek, ojców i synów; Spotkanie rodziców z policją dotyczące roli rodziców w trakcie adaptacji uczniów ukraińskich; Spotkanie we współpracy z wychowawcami dla rodziców uczniów klas I, mające na celu wsparcie ich w procesie adaptacji dzieci; Warsztaty dla rodziców pn.: „Resilience. The biology of stress science of hope” (Rezyliencja. Biologia stresu i nauka nadziei) – projekcja filmu i zajęcia warsztatowe prowadzone przez przedstawiciela Fundacji Ciszum.

Przez cały rok szkolny, według bieżących potrzeb, przeprowadzono rozmowy i konsultacje pedagogiczne i psychologiczne dla rodziców uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w celu: omówienia i rozpoznania sytuacji rodzinnej, szkolnej, prawnej i zdrowotnej uczniów oraz zaplanowania dalszych działań zgodnych z możliwościami i potrzebami uczniów oraz możliwościami środowiska szkolnego i rodzinnego.

4. Organizacje pozarządowe

Stowarzyszenie Przyjaciół Dzieci Specjalnej Troski im. Leszka Grajka w Swarzędzu zapewniało rodzicom dzieci z niepełnosprawnościami wsparcie w postaci cotygodniowych dyżurów, w trakcie których udzielano potrzebnych informacji i pomocy.

Oprócz tego Stowarzyszenie we współpracy z Centrum Usług Społecznych w Swarzędzu zorganizowało 7 warsztatów dla rodziców – w każdym spotkaniu wzięło udział od 6 do 10 osób.

Fundacja Początek Świata w 2025 roku również organizowała grupę rozwojowo-wspierającą dla rodziców i opiekunów. Grupa wspierała rodziców i opiekunów w radzeniu sobie w codziennych kontaktach z dziećmi. Spotkania koncentrowały się na nauce umiejętności lepszego porozumiewania się, refleksji nad własną postawą wychowawczą oraz wymianie doświadczeń. Celem spotkań były także nauka dialogu i kształtowanie więzi opartych na wzajemnym szacunku. Warsztaty odbywały się 1 raz w tygodniu, trwały 2 godziny i były finansowane przez Centrum Usług Społecznych w Swarzędzu. Uczestniczyło w nich łącznie 10 osób.

Podsumowując dane udostępnione przez wszystkie zapytywane podmioty należy stwierdzić, że w 2025 roku na terenie miasta i gminy Swarzędz funkcjonowało co najmniej 35 grup wsparcia, których celem było wzmocnianie umiejętności społecznych i kompetencji opiekuńczo-wychowawczych rodziców – o 5 więcej niż w 2024 roku.

Kierunek działań: Optymalizacja szeroko rozumianego rozwoju dziecka dostosowana do jego potrzeb

Wskaźnik: Liczba grup wsparcia dla dzieci

1. Szkoły podstawowe i ponadpodstawowe

W szkołach podstawowych i ponadpodstawowych funkcjonowało łącznie około 38 grup wsparcia dla dzieci. Było to wsparcie różnego rodzaju. Przede wszystkim miało ono na celu wzmocnienie prawidłowego rozwoju uczniów w odniesieniu do ich osobistych potrzeb.

Spośród wielu przykładów przedstawionych przez pedagogów w sprawozdaniach, na potrzeby raportu wybrano kilkanaście form wsparcia dostępnych dla uczniów w szkołach na terenie gminy Swarzędz. Oto one: Program optymalizacji rozwoju ucznia w liceum ogólnokształcącym (personalizacja ścieżki edukacyjnej, rozwój kompetencji przyszłości, dobrostan psychiczny jako fundament, orientacja zawodowa i odkrywanie potencjału); Zajęcia o charakterze terapeutycznym; Zajęcia rozwijające kompetencje emocjonalno-społeczne; Spotkania Akademii Przyszłości realizowane w ramach działań stowarzyszenia Wiosna; Terapia ręki – profilaktyka rozwoju motorycznego; Realizacja zindywidualizowanych ścieżek kształcenia; Zajęcia korekcyjno-kompensacyjne; Zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze; Małe Kobiety – warsztaty dla uczennic klas VI; Zajęcia logopedyczne; Spotkania Zespołów uczących i specjalistów poświęcone dostosowaniu wymagań do potrzeb dzieci, monitorowaniu ich sytuacji w celu wyrównywania szans edukacyjnych; Trening Umiejętności Społecznych; Zajęcia socjoterapeutyczne; Zajęcia adaptacyjne dla uczniów klas pierwszych pt. „Historia zwykłego kosmity, który został niezwykłym uczniem” – teatr Kamishibai; Bajkoterapia w rozwiązywaniu trudności emocjonalno-społecznych dzieci; Zajęcia warsztatowe w zakresie profilaktyki przemocy; Zajęcia warsztatowe w zakresie radzenia sobie ze stresem; Zajęcia warsztatowe z zakresu komunikacji, budowania zespołu, radzenia sobie w sytuacjach trudnych; Dogłębna analiza zaleceń zawartych w orzeczeniach i dostosowanie zaleceń do możliwości psychofizycznych ucznia – włącznie z dostosowaniem planu lekcji dla ucznia.

2. Centrum Usług Społecznych w Swarzędzu

a) Placówka Wsparcia Dziennego „Nasza Dziupla”

„Nasza Dziupla” to miejsce, w którym dzieci mogą bezpiecznie spędzać czas po lekcjach, otrzymując wsparcie w odrabianiu lekcji oraz nadrabianiu zaległości. Główne cele, które stawia sobie kadra placówki to zapewnienie uczestnikom wsparcia emocjonalnego, udzielanie im pomocy w rozwiązywaniu problemów, a także promowanie ich samodzielności i odpowiedzialności poprzez wiele różnych codziennych obowiązków, na przykład wspólne przygotowywanie posiłków.

Zarówno dzieci, jak i część rodziców – w zależności od sytuacji rodzinnej dziecka – były objęte oddziaływaniem pedagogiczno-psychologicznym. Poza zajęciami o charakterze psychokorekcyjnym i socjoterapeutycznym dzieci uczestniczyły w różnego rodzaju zajęciach rozwojowych, takich jak zajęcia reedukacyjne, zajęcia artystyczne, zajęcia sportowo-

rekreacyjne i imprezy okolicznościowe. Zajęcia odbywały się zgodnie z ustalonym wcześniej programem i planami pracy.

W 2025 roku z zajęć socjoterapeutycznych w „Naszej Dziupli” korzystało 52 uczestników (o 11 więcej niż w poprzednim roku).

b) Świetlice z programem profilaktycznym

W strukturze Centrum Usług Społecznych w Swarzędzu w 2025 roku funkcjonowało 5 świetlic: świetlica integracyjno-terapeutyczna w Gruszczynie oraz świetlice wiejskie w Garbach, Uzarzewie, Gortatowie i Jasinie. Kadra placówek na co dzień realizowała program profilaktyki uzależnień i przemocy, dbając jednocześnie o rozwój zainteresowań dzieci i ich kompetencji społecznych. Koordynacją działań placówek zajmowała się Sekcja Profilaktyki Uzależnień i Animacji Społecznej.

W 2025 roku z zajęć świetlicowych w powyższych placówkach skorzystało 119 osób.

c) Centrum Międzypokoleniowe „Pogodna”

Zajęcia w centrum są przeznaczone dla uczestników z dwóch różnych grup wiekowych: seniorów i dzieci. Jeśli chodzi o najmłodszych mieszkańców naszej gminy, centrum oferuje im wsparcie w postaci zajęć świetlicowych odbywających się od poniedziałku do piątku w godzinach od 13.00 do 18.00. Program zajęć składa się z następujących aktywności: bezpłatnej pomocy w nauce i powtórki materiału szkolnego, nauki języka angielskiego poprzez zabawę, doskonalenia umiejętności pisania, zajęć plastycznych z elementami motoryki małej, ćwiczeń z kaligrafii i rysunku artystycznego, gimnastyki z elementami tańca oraz zajęć na świeżym powietrzu (w letnie dni). W 2025 roku uczestnicy zajęć mieli również częsty kontakt z wolontariuszką europejską, Francuzką Juliette Jamin, która przyjechała do Swarzędza w ramach Europejskiego Korpusu Solidarności. Dzięki ich obecności dzieci mogły uzyskać obszerną wiedzę o Francji i rozwijać swoje zdolności językowe, komunikując się z wolontariuszką po angielsku.

W 2025 roku do Centrum Międzypokoleniowego „Pogodna” uczęszczało 60 dzieci (o 9 więcej niż w 2024 roku).

d) Pracownia Modelarska „Tukan”

W ramach Sekcji Profilaktyki Uzależnień i Animacji Społecznej działa również Pracownia Modelarska „Tukan” spełniająca rolę klubu profilaktycznego, w którym jest

realizowany ściśle określony program pomagający rozwijać zainteresowania uczestników. Pracownia ma swoją siedzibę w bloku na osiedlu Czwartaków w Swarzędzu.

Przez cały 2025 rok z klubu modelarskiego „Tukan” w Swarzędzu korzystało 16 osób (było to o 12 uczestników mniej niż w poprzednim roku sprawozdawczym).

e) Swarzędzki Klub Rodziny

W ramach działania Klubu prowadzono zajęcia w grupie Smyko-multisensoryka. Jej program został stworzony w oparciu o założenia teorii integracji sensorycznej. Zajęcia skierowane były do dzieci w wieku od 6 miesiąca do 3 roku życia oraz ich rodziców lub opiekunów – z podziałem na grupy wiekowe. Zajęcia dla dzieci polegały na słuchaniu i śpiewaniu, masowaniu i dotykaniu różnorodnych faktur, ściskaniu i zgniataniu, malowaniu i paćkaniu się, obserwowaniu i doświadczaniu, smakowaniu i wachaniu, ruszaniu się, nieskrępowanym poznawaniu świata wielozmysłowo.

Oprócz grupy sensorycznej ważnymi grupami wsparcia dla dzieci były zajęcia logopedyczne, zajęcia pt. „Emocje w bajkach” oraz Akademia Przedszkolaka.

W 2025 roku z grup wsparcia proponowanych przez Swarzędzki Klub Rodziny wzięło udział 73 dzieci.

f) Emocje w relacjach – grupa wsparcia dla dzieci i młodzieży

Grupa wsparcia i rozwoju osobistego, która opierała się na pracy z ciałem. Działania podejmowane były w ramach projektu „Rozwój Wielkopolskiej Sieci Centrów Usług Społecznych” nr FEWP.06.13-IZ.00-0002/23 współfinansowanego przez Unię Europejską ze środków Fundusze Europejskie dla Wielkopolski 2021-2027 Priorytet 6. Działanie 06.13 Usługi społeczne i zdrowotne.

g) Grupa wsparcia dla dzieci i młodzieży

Usługa skierowana była do dzieci i młodzieży w wieku do 18. roku życia zagrożonych uzależnieniami, przemocą lub będących w kryzysie psychicznym. Realizacja usługi miała prowadzić do wyjścia z kryzysu zgłaszających się dzieci i młodych osób oraz miała przeciwdziałać wykluczeniu ich z życia społecznego, edukacyjnego czy zawodowego. Działania o charakterze samopomocowym, wspierającym i psychoedukacyjnym miały przede wszystkim zmieniać świadomość odbiorców w kierunku radzenia sobie z trudnymi emocjami

i aktami autoagresji, wspierać w pełnieniu ról adekwatnie do ich wieku i możliwości, dawać okazję do decydowania o sobie i uczestniczenia w życiu społecznym.

W 2025 roku w grupie wsparcia uczestniczyło 31 dzieci i młodych osób – o 8 osób więcej niż w poprzednim roku sprawozdawczym.

3. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Swarzędzu

Poradnia oferowała dzieciom i młodzieży wsparcie w ramach 2 grup realizujących Trening Umiejętności Społecznych (tak jak w 2024 roku). W trakcie spotkań dzieci pracowały nad swoimi emocjami, nad relacjami rówieśniczymi, uczyły się pracować w grupie, pomagać sobie i wzajemnie się słuchać. Grupa wsparcia dawała dzieciom poczucie przynależności, co jest istotne dla ich rozwoju psychicznego i społecznego. Wspierająca atmosfera w grupie pozwalała dzieciom na budowanie poczucia własnej wartości i pewności siebie. To szczególnie ważne, gdy dzieci borykają się z trudnościami, takimi jak lęki, problemy w szkole czy trudne sytuacje rodzinne.

W Treningu Umiejętności Społecznych wzięło udział łącznie 12 dzieci.

4. Centrum Zdrowia Psychicznego Instytutu Psychoedukacji

Niestety, w czasie trwania prac nad tegorocznym raportem i niniejszą roczną oceną Strategii, pomimo usilnych starań autorów, kierownictwo Centrum Zdrowia Psychicznego Instytutu Psychoedukacji nie przekazało wypełnionej tabeli ewaluacyjnej.

5. Organizacje pozarządowe

Stowarzyszenie Przyjaciół Dzieci Specjalnej Troski im. Leszka Grajka w Swarzędzu w sprawozdaniu przedstawiło 6 inicjatyw zrealizowanych w 2025 roku (podobnie jak w zeszłym roku sprawozdawczym). Jako grupy wsparcia, które służą rozwojowi dzieci i są dostosowane do ich indywidualnych potrzeb wymieniono ćwiczenia specjalistyczne w ramach Wczesnej Interwencji, a więc: rehabilitację ruchową, dogoterapię, hipoterapię, ćwiczenia logopedyczne, terapię ręki oraz integrację sensoryczną. Stowarzyszenie zapewniło 80 podopiecznym (o 5 osób więcej niż w 2024 roku) 770 godzin wsparcia – o połowę mniej niż w 2024 roku.

Fundacja Początek Świata prowadziła działania wspierające w ramach 8 grup (tak jak w 2024 roku). Prezes Fundacji wymieniła w swoim sprawozdaniu następujące inicjatywy:

- 4 grupy wsparcia zapewniające wsparcie dzieciom i młodzieży z terenu gminy Swarzędz w obszarze emocjonalnym oraz społecznym. W czasie zajęć budowano i rozwijano kompetencje dzieci i młodzieży w radzeniu sobie z pojawiającymi się trudnościami. Działanie grupy było finansowane przez Centrum Usług Społecznych w Swarzędzu. W zajęciach w każdej grupie uczestniczyło średnio po 5 osób,
- 2 grupy pod nazwą „Emocje w relacjach” – zajęcia polegały na pracy z ciałem, w ich trakcie uczestnicy byli wspierani w rozwijaniu spójności między swoimi emocjami, myślami, a tym, w jaki sposób są one wyrażane poprzez ciało i konkretne działanie. Finansowanie: Centrum Usług Społecznych w Swarzędzu. W zajęciach w każdej grupie uczestniczyło średnio po 5 osób,
- Trening Umiejętności Społecznych dla dzieci z niepełnosprawnościami (2 grupy) – nauka kompetencji zwiększających samodzielność i umiejętności funkcjonowania w społeczeństwie. Finansowanie: Starostwo Powiatowe. Liczba uczestników: w każdej grupie 5 osób.

Po podsumowaniu wszystkich otrzymanych sprawozdań dotyczących grup wsparcia dla najmłodszych, stwierdzono, że na terenie miasta i gminy Swarzędz na przestrzeni 2025 roku funkcjonowało co najmniej 68 różnych grup oferujących dzieciom pomoc w rozwiązywaniu ich problemów, realizacji i rozwijaniu talentów czy nauce kompetencji niezbędnych w życiu społecznym – o 11 więcej niż w 2024 roku.

Kierunek działań: Wzmacnianie więzi rodzinnych i zapewnianie możliwości wspólnego spędzania czasu wolnego

Wskaźnik: Liczba zorganizowanych imprez na rzecz rodziny

1. Szkoły podstawowe i ponadpodstawowe

W sprawozdaniach otrzymanych od szkół z terenu miasta i gminy Swarzędz znalazło się wiele przykładów imprez zorganizowanych z myślą o uczniach i ich najbliższych. Dyrekcja szkół i grono pedagogiczne dbali o to, aby przy różnych okazjach, w ciągu roku, zapraszać do wspólnej zabawy i relaksu rodziny swoich podopiecznych.

Spośród kilkudziesięciu przykładów imprez podanych w sprawozdaniach, na potrzeby niniejszego dokumentu wybrano następujące: Rodzinny Festyn Jedynki; Ognisko integracyjne dla klas IV; Rodzinny Rajd Rowerowy; Kiermasz Świąteczny pt. „Świąteczne chwile z ozDobą”; Warsztaty świąteczne – przygotowywanie ozdób wspólnie: rodzice, dzieci i wychowawca; Uroczyste zakończenie roku dla uczniów i ich rodziców; Marsz po zdrowie; Festyn Rodzinny; Jasełka; Kolędowanie z fundacją „Niesiemy Nadzieję”; Balik karnawałowy; „Mam talent”; „Choinka pełna niespodzianek” – przygotowywanie upominków świątecznych dla uczniów będących w trudnej sytuacji materialnej; Zorganizowanie sztabu szkolnego Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy – działania wolontariackie; Mamo, tato co wy na to? – program edukacyjny; Koncert na Dobry Początek; Czwórkowy Przegląd Piosenki (dla osób z niepełnosprawnościami); „Integracja” – spotkanie przy grillu; Gwiazdkowe warsztaty plastyczne; Dzień Dziecka na sportowo; Klasowe imprezy z okazji Dnia Babci i Dziadka; Mamy i Taty; Zakończenie szkoły – klasy maturalne; Ślubowanie klas pierwszych – Dzień Niepodległości; Spotkanie z wnuczką Patrona – panią Haliną Staniewską w ramach cyklu spotkań „Podgórna zaprasza”; Spotkanie świąteczne.

Łącznie, w 2025 roku, szkoły zorganizowały 63 imprezy (o 5 więcej niż w zeszłym roku sprawozdawczym) mające na celu integrację rodziców ze środowiskiem szkolnym oraz wzmocnianie więzi rodzinnych.

2. Centrum Usług Społecznych w Swarzędzu

Centrum, jako placówka świadcząca usługi społeczne, w ramach swoich zadań realizowała również bogatą ofertę z zakresu animacji społecznej. Instytucja, dbając o integrację i zdrowy wypoczynek rodzin mieszkających na terenie miasta i gminy Swarzędz zorganizowała i przeprowadziła dla nich aż 36 wydarzeń (o 7 więcej niż w 2024 roku). Poniżej wymieniono je w podziale według podmiotów organizujących daną inicjatywę.

a) Sekcja Profilaktyki Uzależnień i Animacji Społecznej

Pracownicy Sekcji w 2025 roku zorganizowali następujące imprezy na rzecz rodzin, animacji i integracji społecznej: cykl 4 Śniadań na Trawie, cykl 6 Letnich Potańcówek (w Kobylnicy, Garbach, Paczkowie, Jasinie, Wierzonce i w Swarzędzu przy Integracyjnym Ośrodku Terapii i Rehabilitacji), dwa Koncerty Swarzędzkiej Orkiestry Dętej na Plantach, Dzień Sąsiada w Gortatowie, Dzień Sąsiada w Jasinie, Rozświetlenie choinki w Ogrodzie Społecznym przy ul. Poznańskiej 25.

Na przełomie maja i czerwca miały miejsce Swarzędzkie Dni Rodziny. W ich ramach zorganizowano szereg ciekawych wydarzeń oraz promowano inicjatywy prorodzinne oferowane przez instytucje, przedsiębiorstwa i organizacje pozarządowe działające na terenie gminy Swarzędz. Wspólnie ze Związkiem Dużych Rodzin – Koło w Swarzędzu zorganizowany został Dzień Rodziny, Warsztaty decoupage z mamą oraz Warsztaty majsterkowania z tatą w Centrum Międzypokoleniowym „Pogodna”. W inicjatywę włączyły się: Ośrodek Kultury w Swarzędzu, Biblioteka Publiczna w Swarzędzu, Fundacja Dzieciaki i Zwierzaki, Fundacja Początek Świata oraz Ochotnicza Straż Pożarna w Swarzędzu. Po wcześniejszych zapisach można było skorzystać m.in. z darmowych wejść do centrum rozrywki MaxiFun, warsztatów w Bawialni & Kawiarni Bambini, warsztatów w Stolarsni Pracowni Działań Twórczych Ewy Wanat oraz z oferty zajęć sportowych w klubie sportowym Keep-fit. Na hasło „Swarzędzkie Dni Rodziny” w okresie trwania inicjatywy obowiązywała zniżka m.in. w parku linowym Cascader Park Poznań oraz w kawiarni-lodziarni Café Nieziemska. W Klubie Integracji Społecznej, w Klubie Młodzieży oraz innych placówkach działających w ramach Centrum Usług Społecznych przeprowadzono warsztaty kreatywne oraz zorganizowano atrakcje dla dzieci i ich rodzin.

W ramach kontynuacji programu Family Spot w CM „Pogodna” co najmniej raz w miesiącu odbywały się spotkania oraz warsztaty kreatywne i integracyjne dla rodzin. Zorganizowano między innymi: warsztat majsterkowania, warsztat dla rodziców dotyczący wychowania dzieci w dobie cyfryzacji: „Rodzinny upgrade 1.1, Instalacja zasad cyfrowych” oraz wspólne tworzenia witraży. W każdym ze spotkań uczestniczyło około 20 osób (rodziców z dziećmi). Jedno z największych wydarzeń organizowanych w ramach Swarzędzkich Dni Rodziny zgromadziło nawet 60 osób. Łącznie przez ostatnie dwanaście miesięcy w inicjatywach wzięło udział prawie 250 osób.

W Świetlicy Wiejskiej w Zalasewie w każdy czwartek w godzinach od 18.00 do 21.00 odbywały się wieczory gry planszowych. Podczas tych spotkań obecny był zawsze jeden animator. Grupa osób na stałe uczęszczających na spotkania liczyła 8 osób, natomiast przez cały rok oferta przyciągnęła 15 uczestników. Była to dodatkowa forma spędzania czasu wolnego przeznaczona dla rodzin.

Największą imprezą zorganizowaną przez Sekcję był coroczny Piknik Trzech Pokoleń mający na celu integrację swarzędzkich rodzin. Odbył się w niedzielę 27 lipca przy Scenie nad Jeziorem. Na mieszkańców naszej gminy i gości czekały następujące atrakcje: stanowisko z klockami Lindenwood i Lego, pracownia malarstwa intuicyjnego, kreatywne warsztaty

z Animaster, Laboraki i warsztaty z plecenia wianków z Gospodyniami Wiejskimi z Garbów. Dodatkowo Koła Gospodyń Wiejskich z Janikowa, Jasina, Karłowic oraz Rabowic zapewniły przekąski oraz napoje uczestnikom Pikniku. W imprezie wzięło udział około 550 osób. Punktem kulminacyjnym imprezy był koncert zespołu Boney M. Show.

Według sprawozdań Sekcji Profilaktyki Uzależnień i Animacji Społecznej Ośrodka Pomocy Społecznej w powyższych imprezach wzięło udział łącznie około 3000 osób.

b) Organizatorzy Społeczności Lokalnej

W wyniku przekształcenia Ośrodka Pomocy Społecznej w Swarzędzu w Centrum Usług Społecznych w Swarzędzu wprowadzono w gminie Swarzędz nową usługę związaną z organizowaniem społeczności lokalnej. W Centrum rozpoczął pracę zespół Organizatorów Społeczności Lokalnej, którego głównymi zadaniami były:

- bycie łącznikiem pomiędzy mieszkańcami a grupami mieszkańców, pomiędzy mieszkańcami a organizacjami oraz władzami,
- rozeznawanie potrzeb i potencjału społeczności lokalnej miasta i gminy Swarzędz w zakresie działań wspierających,
- inicjowanie działań zmierzających do wzmocnienia więzi społecznych i integracji społeczności lokalnej.

Od chwili powstania Centrum Usług Społecznych Organizatorzy Społeczności Lokalnej:

- odbyli kilkadziesiąt spotkań w społecznościach na terenie gminy Swarzędz zarówno z liderami, jak i z mieszkańcami,
- wzięli udział w oddolnych inicjatywach organizowanych przez mieszkańców sołectw,
- przygotowali narzędzia badawcze celem przeprowadzenia diagnozy w wybranych sołectwach,
- informowali mieszkańców o wprowadzonych usługach społecznych.

Wśród najważniejszych działań na rzecz rodzin zainicjowanych i koordynowanych przez Organizatorów znalazły się: Warsztaty biżuteryjne dla dzieci i opiekunów, Ogniska integrujące społeczność w trakcie realizacji inicjatyw oddolnych, Festyn Rycerski „Chrobry i Jego świta do Janikowa zawita”, Spotkanie rodzinne pod nazwą „Grajkowanie z bliskimi”, Dzień Sąsiada w Gortatowie, Dzień Zdrowia Psychicznego, Rozświetlenie choinki w społecznościach lokalnych.

W wymienionych powyżej inicjatywach wzięło 500 osób.

3. Ośrodek Kultury w Swarzędzu

Najważniejsza instytucja odpowiadająca za krzewienie kultury wśród mieszkańców miasta i gminy Swarzędz oraz realizująca największe projekty artystyczne w 2025 roku zaprosiła swarzędzkie rodziny do udziału w ponad 40 imprezach.

Były to między innymi następujące wydarzenia: Koncert Świąteczny Zespołu OLSZYNA, Wystawa Menażeria – muzeum, Kabaret Sąsiedzi, 33 FINAŁ WOŚP, Koncert Mateusza Ziółki, Koncert Karnawałowy Orkiestry Dętej, Komedia muzyczna „Miłość nie z tej ziemi”, Program Mariusza Kałamagi „Mamo! Papier się kończy!”, Józefinki, Niedzielne Poranki Teatralne, Zlot Pojazdów Zabytkowych, Festiwal Orkiestr Dętych, Dzień Dziecka, Dni Swarzędza, Dzień Kobiet, Kino Letnie, Półkolonie letnie, Festiwal „Integracje”, Summer Swaj Party, Przegląd Zespołów Seniorskich, Festiwal „Od materii do produktu”, Spektakl komediowy „Recepta na szczęście”, Niedzielne Poranki Teatralne – „Kosmiczne Śmieciowisko”, XX Memoriał Arkadiusza Gołasia, Wykład otwarty pt. „Jak sobie radzić ze stresem”, „Od Chicago do Rio – Music & Dance Show”, Cezik Nutkosfera, Święto Niepodległości, Koncert Muzyki Filmowej, Cykl koncertów kameralnych „Spotkanie z Klasyką”, Komedia „Upiór w Sanatorium”, Mikołajki, Koncert Świąteczny Sekcji Wokalnej oraz Półkolonie zimowe.

Według danych przedstawionych przez dyrekcję Ośrodka Kultury w powyższych imprezach wzięło udział szacunkowo około 50 tysięcy osób – około 10 tysięcy więcej niż w zeszłym roku sprawozdawczym.

4. Biblioteka Publiczna

Dyrekcja Biblioteki Publicznej wskazała 15 imprez (o 6 mniej niż w 2024 roku), które były zorganizowane z myślą o rodzinach. Oto one:

- Spotkania podróżnicze: „Wiadomość z Grenlandii. Czyli jak przeszliśmy zimą Arctic Circle Trail” – spotkanie z Jędrzejem Józefowiczem; „Kazachstan” – spotkanie z Magdaleną Głowińską; „Chiny zmysłami: widoki, smaki, zapachy” – spotkanie z Magdaleną Głowińską; „Paryż-miasto światła. Jasne i ciemne strony francuskiej stolicy” – spotkanie z Agnieszką Chęć; „Z Australii do Polski rowerem” – spotkanie z Danielem Kocujem;

- Wystawy malarskie i fotograficzne: „Dzielimy się radością” – wystawa prac, które powstały podczas letnich warsztatów integracyjnych zorganizowanych w Stowarzyszeniu Przyjaciół Dzieci Specjalnej Troski im. Leszka Grajka; „Cztery pory roku” – prace Mirosławy Burlaki; „Ptasim tropem dookoła Islandii” – wystawa prac Emilii, Piotra i Kuby Paluchów; Wernisaż wystawy „Malujemy sercem” – Stowarzyszenie Przyjaciół Dzieci Specjalnej Troski im. Leszka Grajka; Wernisaż wystawy prac dzieci z zajęć Darii Grajek; „Miłość zaczyna się od spojrzenia”;
- Inne: Spotkanie pt. „Mażeńskie podróże” z Emilią i Piotrem Paluchami; Walentynkowa wymiana książek; Majowa wymiana książek; Spotkanie autorskie „Oprócz morza nic już nie ma” z Miłozsem Szymańskim; „Noc w Bibliotece”: wymiana książek, wymiana odzieży, spotkanie o podróżowaniu z Magdaleną Głowińską, spotkanie o meteorytach z Mateuszem Szyszką.

W wymienionych wyżej wydarzeniach wzięło udział 900 550 osób – aż o 350 osób więcej niż w ubiegłym roku sprawozdawczym.

5. Swarzędzkie Centrum Historii i Sztuki w Swarzędzu

Najważniejsza instytucja szerząca wiedzę o historii Swarzędza, okolicznych miejscowościach i naszym regionie oraz propagująca współczesne inicjatywy kulturalne w 2025 roku zapraszała w swoje progi nie tylko indywidualnych zwiedzających, ale również całe rodziny.

Kierownik Centrum, w swoim sprawozdaniu, wymieniła 17 wydarzeń realizowanych z myślą o rodzinach (o 7 więcej niż w 2024 roku). Oto one:

- Wystawy czasowe: „Owoce miłości”, „Puls 70”, „Trzeba dojrzeć aby dojrzeć”, Kultowe ryby z PRL”, „Kobiece portrety”, „Bractwo Kurkowe”, „Salvador Dali”, „Tańcząc z psami”, „Menażeria Teatru Wagabunda”,
- Koncerty: „Świąteczne impresje”, „Wędrując brzegiem serca”,
- Poczta Św. Mikołaja, „Noc muzeów”, Wystawa żywych motyli, Konkurs gminny „1 z 10”, Spotkanie autorskie z Andrzejem Górnym, Odślonięcie miecza z Gruszczyzna, Cykliczne spotkania Towarzystwa Miłośników Ziemi Swarzędzkiej.

6. Organizacje pozarządowe

W odniesieniu do kwestii wzmocnienia więzi rodzinnych i zapewnienia możliwości wspólnego spędzania czasu wolnego Stowarzyszenie Przyjaciół Dzieci Specjalnej Troski im. Leszka Grajka w Swarzędzu zorganizowało następujące wydarzenia: sześciodniowe letnie warsztaty integracyjne dla 20 dzieci z rodzicami, trzydniową wycieczkę dla 29 osób na Kaszuby, czterodniową wycieczkę nad morze dla 50 osób – uczestników Warsztatu Terapii Zajęciowej z opiekunami, Igrzyska Sportowe, XX Przegląd Piosenki Religijnej Osób Niepełnosprawnych „Anielskie Śpiewogranie”, Bal z Mikołajami (w każdej imprezie wzięło udział co najmniej 250 osób), Dzień Matki – spotkanie z matkami uczestników WTZ (100 uczestników).

Kolejną organizacją pozarządową, która ujęła w swoim sprawozdaniu wydarzenie na rzecz rodziny była Fundacja Początek Świata. W 2025 roku Fundacja zorganizowała dwie inicjatywy tego rodzaju:

- Kultowy Piknik Charytatywny – wydarzenie organizowane w czerwcu każdego roku w Poznaniu przy ulicy Wrocławskiej. To piknik rodzinny, podczas którego organizowane są liczne atrakcje zarówno dla dzieci jak i dla dorosłych (pokazy magika, malowanie twarzy, malowanie toreb, koncerty, licytacje itp.), w Pikniku wzięło udział co najmniej 200 osób,
- III Charytatywny Koncert Świąteczny – wydarzenie było organizowane w grudniu, na które zaproszono całe rodziny podopiecznych Fundacji, pracowników z rodzinami, wolontariuszy i darczyńców. Zaproszono również znanych wykonawców, którzy podnieśli rangę wydarzenia. W koncercie wzięło udział co najmniej 350 osób.

Cel strategiczny nr 1: **Dobre warunki do życia na terenie gminy Swarzędz**

Cel operacyjny nr 3: **Zdrowi mieszkańcy dzięki czystemu środowisku**

Kierunek działań: **Szeroko rozumiana ochrona środowiska**

Wskaźnik: **Liczba wymienionych źródeł ciepła na bardziej ekologiczne**

Kierownik Wydziału Ochrony Środowiska Urzędu Miasta i Gminy w Swarzędzu, na potrzeby niniejszego raportu, udostępniła dane dotyczące wymiany źródeł ciepła. W 2025 roku realizowano uchwałę nr LXXXII/855/2024 Rady Miejskiej w Swarzędzu z dnia 31 stycznia 2024 roku w sprawie: zasad i trybu udzielania dotacji celowej ze środków budżetu Gminy Swarzędz na dofinansowanie likwidacji źródeł niskiej emisji i zastąpienia ich rozwiązaniami proekologicznymi (Dz. Urz. Woj. Wielk. z 2024 r. poz. 1696 z późn. zm.). Wysokość udzielonych dotacji wyniosła 94 000,00 zł (w 2024 roku było to 360 514,89 zł).

Na przestrzeni całego roku wymieniono łącznie 9 nieefektywnych źródeł ciepła (o 27 mniej niż w poprzednim roku sprawozdawczym): 4 na piec gazowy, 3 na piec na pellet oraz 2 na pompę ciepła.

Kierunek działań: **Edukacja ekologiczna mieszkańców**

Wskaźnik: **Liczba kampanii edukacyjnych w zakresie ochrony środowiska**

1. Szkoły podstawowe i ponadpodstawowe

Kolejną ważną kwestią podejmowaną przez Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Swarzędz jest edukacja ekologiczna mieszkańców. Miejskami, które przekazują wiedzę związaną z ochroną środowiska najmłodszym mieszkańcom gminy są oczywiście szkoły.

W 2025 roku placówki dydaktyczne z terenu miasta i gminy Swarzędz przeprowadziły łącznie 37 inicjatyw, które można uznać za kampanie mające na celu zwiększenie świadomości

uczniów na temat ochrony środowiska (o 14 więcej niż w zeszłym roku sprawozdawczym). Oto przykładowe działania, które w swoich sprawozdaniach wymienili nauczyciele i pedagodzy: Udział w konkursie, który organizował Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego w Poznaniu pt. „Nasz pomysł na ochronę środowiska” – X edycja pn. „Zielone Przystanki Wielkopolski”; Udział w obchodach Światowego Dnia Wody; Udział w projekcie Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu, który jest współfinansowany przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego pn.: „Popularyzacja nauki w ramach Uniwersytetu Młodych Przyrodników 2.0”; Zajęcia warsztatowe i wykłady na Politechnice Poznańskiej (zajęcia laboratoryjne: „Odkrywanie świata reologii. Panta rhei – „wszystko płynie”. Czy tak jest naprawdę?”, „Materiał roślinny jako surowiec substancji leczniczych i bakteriobójczych”, „Rośliny i ich bioaktywność”); Całoroczny udział w projekcie ESA (Edukacyjna Sieć Antysmogowa); Udział w projekcie „Miesiąc Dla Klimatu” i „Wielkim Teście Klimatycznym”; Udział w ogólnopolskim Projekcie Edukacyjnej Sieci Antysmogowej „Stop SMOG”; Udział w kampanii społecznej „Plastik nie do pieca, piec nie do plastiku”; Zwiedzanie Instalacji Termicznego Przekształcania Odpadów Komunalnych w Poznaniu; Projekt o zmianach klimatycznych „Zielone Laboratorium Holcim” – uczniowie wykonali audyt klimatyczny szkoły, filmiki zachęcające do wdrażania idei 6R; Akcja Sprzątania Świata; Dzień Ziemi – podnoszenie świadomości w kontekście ekologii; Konkursy pt. „Makulaturę zbieramy, strefę chilloutu wygrywamy” i „Butelki PET zbieramy, strefę chilloutu wygrywamy”; VI Szkolny Konkurs Przyrodniczy „Ptasia stołówka i jej goście”; Ptasia stołówka – projekt e-twinning; Uroda Przyrody – edukacja outdoorowa; Program edukacyjny „Skąd się biorą produkty ekologiczne?”; Realizacja programu WWF z Pandą „Niedźwiedź polarny”; Gminny Ekokonkurs „Papier segreguję, środowisko ratuję”.

2. Wydział Ochrony Środowiska Urzędu Miasta i Gminy w Swarzędzu

W 2025 roku Wydział koordynował realizację 3 kampanii edukacyjnych. Były to następujące inicjatywy: Rozpropagowanie ulotek dotyczących ochrony powietrza i wymiany źródła ogrzewania; Organizacja wiosennej akcji wspólnego sprzątania terenów wokół Jeziora Swarzędzkiego pt. „Wspólnie zadbajmy o NASZ kawałek Ziemi”; IV Jesienna Akcja Sprzątania terenów wokół Jeziora Swarzędzkiego.

Dodatkowo Wydział Ochrony Środowiska prowadził punkt konsultacyjno-informacyjny Programu Priorytetowego CZYSTE POWIETRZE w budynku przy ulicy św. Marcina 1. Mieszkańcy mogli uzyskać w nim informację o możliwym dofinansowaniu na wymianę źródeł ogrzewania, termomodernizacji oraz pomoc w złożeniu wniosku

o uzyskanie dofinansowania z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu.

3. Swarzędzka Inicjatywa AntySMOGowa SmogSTOP

Koordinator inicjatywy, Jacek Bura, w sprawozdaniu dotyczącym ochrony środowiska poinformował, że na przestrzeni 2025 roku Inicjatywa SmogSTOP realizowała dwie kampanie informacyjne: pierwszą na temat jakości powietrza w gminie Swarzędz poprzez prowadzenie profilu na Facebooku, drugą w formie aktualizacji i wspierania działań zmierzających do dostępności i powiększania sieci czujników jakości powietrza na terenie gminy.

Według danych zamieszczonych na stronie www.bura.pl na terenie miasta i gminy Swarzędz znajduje się 33 aktywne czujniki jakości powietrza w tym:

- 10 czujników zlokalizowanych w szkołach – dane dostępne w aplikacji mObywatel i HelloCity, a także na mapie ESA Nask,
- 5 czujników Syngeos (4 wynajęte przez Urząd Miasta i Gminy w Swarzędzu) – Bogucin, Gruszczyń, Sarbinowo, Rabowice – Świetlica, Swarzędz – ul. Rabowicka,
- 6 czujników projektu sensor.community – Rabowice – ul. Leśnej Polanki, Swarzędz – ul. Kórnicka, Swarzędz – ul. Strzelecka, Gruszczyń – ul. Spadochronowa, Gruszczyń – ul. Chopina, Gortatowo – ul. Darniowa – dostępne w aplikacji Kanarek,
- 3 czujniki LookO2 – Gruszczyń – UTAL, Swarzędz – ul. Traugutta, Swarzędz – ul. Średzka – dostępne w aplikacji Kanarek,
- 2 czujniki SmogTok – Swarzędz – ul. Kórnicka, Uzarzewo – dostępne w aplikacji Kanarek,
- 1 czujnik Blebox – Gortatowo – ul. Senatorska – dostępne w aplikacji Kanarek,
- 1 czujnik CzystySwarzędz – Swarzędz – ul. Zamkowa,
- 1 czujnik Airly – Paczkowo – ul. Sokolnicka.

Wiedza o walce ze smogiem była rozpowszechniana wśród mieszkańców miasta i gminy Swarzędz poprzez banery umieszczane w przestrzeni publicznej, reklamy publikowane na portalach internetowych, profilu FB, na stronie smogstop.infoswarzedz.pl, a także poprzez artykuły zamieszczane w lokalnej prasie.

Łącznie w 2025 roku w gminie przeprowadzono 42 kampanie edukacyjne w zakresie ochrony środowiska – o 14 więcej niż w zeszłym roku sprawozdawczym.

Kierunek działań: **Edukacja ekologiczna mieszkańców**

Wskaźnik: **Liczba podjętych inicjatyw na rzecz ochrony środowiska**

1. Szkoły podstawowe i ponadpodstawowe

Szkoły, z myślą o kształtowaniu świadomości proekologicznej swoich uczniów, przeprowadziły 41 wydarzeń związanych z tematem ochrony środowiska (o 147 mniej niż w 2024 roku). Oto niektóre z nich: Akcja Sprzątania Ziemi, Akcja zbierania makulatury i odzieży; Segregowanie śmieci; Zajęcia w klasach III – warsztaty edukacyjne z zakresu gospodarki odpadami (Wydział Gospodarki Odpadami Urzędu Miasta i Gminy w Swarzędzu); Lekcje terenowe; Powitanie wiosny – ekologiczny wymiar; Obchody Dnia Ziemi; Zbieranie zużytych baterii; Dokarmianie ptaków; IV jesienna akcja sprzątania terenów wokół Jeziora Swarzędzkiego; Zajęcia z okazji Dnia Ziemi: warsztaty recyklingowe pt. „Nie wyrzucaj, wykorzystaj” (tworzenie przedmiotów z odpadów przyniesionych przez rodziców); Edukacja ekologiczna uczniów poprzez gry, konkursy i rozmowy o ochronie środowiska; Ogólnoszkolna zbiórka karmy i akcesoriów dla Schroniska dla Zwierząt w Skałowie; Projekt „Drugie życie swetra” realizowany przez uczniów klas VIII; Łąka kwietna na os. Raczyńskiego uprawiana przez uczniów; Szkolna Podzielnia – tygodniowa akcja wymiany odzieży; Pasowanie uczniów klas pierwszych na czytelnika biblioteki szkolnej w SP 5 połączone było z przedstawieniem pt. „Recykling wśród nas” (spektakl przygotowała klasa IVa); Ograniczenie zakupu napojów w butelkach poprzez zainstalowanie w szkole dystrybutorów wody; Sprzątanie terenów zielonych wokół szkoły; W większości sal lekcyjnych oraz innych pomieszczeniach SP w Paczkowie zostały zamontowane energooszczędne żarówki, a na kranach sitka zmniejszające zużycie wody; Na terenie należącym do SP w Paczkowie znajdują się liczne karmniki oraz domki dla owadów, samodzielnie zrobione przez uczniów; Obchody Światowego Dnia Wody.

Uczniowie II Liceum Ogólnokształcącego im. Tadeusza Staniewskiego w Swarzędzu brali udział w zajęciach warsztatowych, wykładach i zajęciach laboratoryjnych na Politechnice Poznańskiej:

- a) „Odkrywanie świata reologii. Panta rhei – wszystko płynie. Czy tak jest naprawdę?”,
- b) „Materiał roślinny jako surowiec substancji leczniczych i bakteriobójczych”,
- c) „Rośliny i ich bioaktywność”.

Dzięki nim uczniowie mogli pogłębić swoją wiedzę i umiejętności z zakresu chemii i ekologii oraz przekonać się, jak nauka wpływa na nasze codzienne życie i jak jest ważna w kontekście ochrony środowiska.

Inne inicjatywy, w których wzięli udział uczniowie swarzędzkiego liceum to: Wycieczka do Instalacji Termicznego Przekształcania Odpadów Komunalnych w Poznaniu; Kampania społeczna „Plastik nie do pieca, piec nie do plastiku” Fundacji PlasticsEurope Polska; Ogólnopolski Projekt Edukacyjnej Sieci Antysmogowej „Stop SMOG”; Projekt Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu pt. „Miesiąc Dla Klimatu”; Wykłady otwarte na Wydziale Technologii Chemicznej Politechniki Poznańskiej pt. „Koktajl z mikroplastikiem – czyli skąd, gdzie i dlaczego bierze się mikroplastik w środowisku?” oraz „Górnictwo miejskie – pozyskiwanie metali ze źródeł wtórnych”; Konkurs Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego w Poznaniu pt. „Nasz pomysł na ochronę środowiska” – X edycja pn. „Zielone Przystanki Wielkopolski”; Projekt na Uniwersytecie Przyrodniczym w Poznaniu, współfinansowany przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego pn.: „Popularyzacja nauki w ramach Uniwersytetu Młodych Przyrodników”.

2. Wydział Ochrony Środowiska Urzędu Miasta i Gminy w Swarzędzu

Wydział Ochrony Środowiska w 2025 roku zrealizował co najmniej dwie inicjatywy dotyczące ochrony środowiska angażujące społeczność lokalną. Były to akcje wiosennego i jesiennego sprzątania terenów wokół Jeziora Swarzędzkiego.

3. Centrum Usług Społecznych w Swarzędzu

Instytucja realizowała szereg inicjatyw ekologicznych mających na celu ochronę środowiska, edukację ekologiczną mieszkańców oraz włączanie ich w działania, które mają rzeczywisty wpływ na stan ich najbliższego otoczenia. Oto inicjatywy, które Centrum koordynowało w 2025 roku:

a) Centrum Aktywności Seniora

W 2025 roku Centrum przeprowadziło 11 inicjatyw na rzecz ochrony środowiska – o 7 więcej niż w 2024 roku. Były nimi: Spotkanie edukacyjne z zakresu gospodarki odpadami, Pogawędki edukacyjne dotyczące segregacji śmieci – „Kolor a rodzaj odpadu”, „Zdrowy senior” – pogadanki, ECO spotkania, Międzypokoleniowy piknik przyrodniczy w Uzarzewie „Razem Bliżej Natury”, Wycieczka do hodowli koni i pszczoł w Wierzonce wraz z warsztatami, Wycieczka na wysypisko śmieci w Suchym Lesie i Poznaniu, Spotkanie edukacyjne

w przedszkolu – prace plastyczne z papieru z recyklingu wykonane przez dzieci wraz z seniorami, Warsztaty prowadzone przez Fundację Dzieciaki i Zwierzaki (robienie karmników dla ptaków z opakowań po mleku oraz sadzenie roślin doniczkowych), Warsztat robienia świec sojowych prowadzony przez Fundację Zwierzaki i Dzieciaki, Warsztat florystyczny świąteczno-zimowy, „Wieniec na Drzwi” (Odzyskiwanie i wykorzystanie naturalnych elementów do tworzenia ozdób).

b) Dzienny Dom „Senior-WIGOR”

Kadra i uczestnicy Domu zrealizowali warsztaty ekologiczne. W ich ramach przeprowadzono zebranie z seniorami, w czasie którego dyskutowano na temat wykorzystania przestrzeni zielonej wokół budynku. Następnie seniorzy przygotowali grunt i wysiali kwiaty i posadzili różne rośliny. Przez cały rok seniorzy opiekowali się tym terenem.

c) Dzienny Dom Pomocy

W Domu realizowano 4 inicjatywy dla dobra środowiska naturalnego: segregowano śmieci w odpowiednio oznakowanych pojemnikach, zrezygnowano również z dystrybutora wody i plastikowych kubeczków na rzecz dzbanka filtrującego, woda była podawana w wielorazowych kubkach ceramicznych, starano się również dbać o to, aby nie korzystać z oświetlenia, o ile to nie było konieczne, a w toaletach zostały zamontowane czujniki ruchu, które ograniczały zużycie prądu.

d) Swarzędzka Jadłodzielnia

Trzy Swarzędzkie Jadłodzielnie funkcjonowały przy: Centrum Usług Społecznych (ul. Poznańska 25), targowisku miejskim (ul. Zamkowa 32) oraz Szkole Podstawowej nr 5 im. prof. Adama Wodziczki (os. Mielżyńskiego 3A).

Każda z jadłodzielni to specjalny kontener wyposażony w chłodziarkę oraz regały. Jadłodzielnie dostępne są dla każdego, kto chce zostawić żywność, której ma w nadmiarze lub której nie jest w stanie samodzielnie spożytkować. Z żywności pozostawionej w jadłodzielni może skorzystać każdy, za darmo. Produkty można zostawiać i zabierać 7 dni w tygodniu, 24 godziny na dobę.

Przedsięwzięcia pn. „Swarzędzka Jadłodzielnia”, „Swarzędzka Jadłodzielnia – BAZAR” oraz „Swarzędzka Jadłodzielnia – PIĄTKA” były współfinansowane przez Samorząd Województwa Wielkopolskiego w ramach „Programu ograniczania marnotrawstwa i strat żywności w Wielkopolsce na lata 2021-2025”.

e) Swa-dzielnia

To tak zwany „sklepek za uśmiech”. Działa w ramach Klubu Integracji Społecznej przy ul. Piaski 4. Każdy może zostawić tu przedmioty, których już nie potrzebuje. Każdy może zabrać stąd to, co mu się przyda. Swa-dzielnia jest ważną inicjatywą na terenie miasta i gminy Swarzędz, która promuje powtórne wykorzystanie przedmiotów codziennego użytku.

Można w niej zostawić: ubrania i buty, pościelenie i ręczniki, książki, zabawki, artykuły papiernicze, dekoracje, bibeloty, biżuterię, małe akcesoria ogrodnicze, sadzonki, inne rzeczy (po uprzednim zapytaniu).

Według sprawozdania pracowników Klubu w 2025 roku ze Swa-dzielni korzystało średnio 30 osób dziennie, co oznacza, że w ujęciu rocznym liczba odwiedzających wynosi około 7500 osób.

f) Warsztaty ekologiczno-kreatywne

To zajęcia proponowane przez Klub Integracji Społecznej, które polegają na wykorzystywaniu posiadanych materiałów do wykonywania nowych rzeczy przeznaczonych do codziennego użytku. Uczestnicy zajęć z pozyskanych resztek materiałów tworzą szarpaki dla psów lub ozdobne poduszeczki, plotą makramy ze sznurków, wykonują wiele różnych przedmiotów. W ramach zajęć prowadzony jest również kurs z podstaw szycia na maszynie i przerabiania starych ubrań. Ważną inicjatywą ekologiczną realizowaną przez KIS w ramach warsztatów jest również sadzenie kwiatów oraz prowadzenie wymiany sadzonek.

W 2025 roku z zajęć ekologiczno-kreatywnych skorzystały 23 osoby (o 7 więcej niż w 2024 roku).

g) Eko kulinaria „Gotuję, nie marnuję”

Podczas spotkań kulinarnych odbywających się w Klubie Integracji Społecznej uczestnicy poznawali nowe smaki i przepisy na oryginalne potrawy (polskie, ukraińskie, francuskie i inne). W ramach zajęć prowadzona była edukacja dotycząca sposobów na niemarnowanie żywności.

W trakcie zajęć przygotowywano posiłki z dostępnych produktów, pokazywano sposoby na przygotowanie tanich, zdrowych i smacznych potraw, promowano ideę niemarnowania jedzenia i świadomego planowania posiłków.

Podsumowując, w 2025 roku w spotkaniach kulinarnych wzięło udział 17 osób (o 1 mniej niż w zeszłym roku sprawozdawczym).

h) Ogród społeczny

W 2023 roku projekt Ośrodka Pomocy Społecznej pt. „Ogród społeczny – ul. Poznańska 25” wygrał głosowanie w Budżecie Obywatelskim Gminy Swarzędz. Celem projektu jest rewitalizacja ekologiczna – przekształcenie zaniedbanego fragmentu placu porośniętego zielenią, położonego w pobliżu ul. Poznańskiej 25 i ul. Sienkiewicza w ogród z wydzieloną: strefą ogrodniczą, łąką kwietną z domkami dla pszczoł, strefą relaksu oraz strefą wydarzeniowo-warsztatową, służącą organizacji spotkań integracyjnych, działań edukacyjnych i wydarzeń kulturalnych.

W 2025 roku nadal trwały prace nad tworzeniem kolejnych części ogrodu. Jednocześnie jego przestrzeń służyła różnym wydarzeniom. W ciągu całego roku odbyły się w nim m.in.: spotkania integracyjne seniorów – ze śpiewem i tańcami, impreza pt. „Zajączek w Ogrodzie Społecznym” – wspólne spotkanie seniorów z placówek Centrum Usług Społecznych i dzieci z pobliskich przedszkoli. W grudniu dzieci razem z seniorami, władzami gminy i dyrekcją Centrum powitali tutaj Mikołaja, wspólnie ubrali i rozświetlili choinkę oraz zaśpiewali kolędy.

Podsumowując wskaźnik dotyczący ochrony środowiska, podmioty związane z pomocą społeczną i edukacją w gminie Swarzędz przeprowadziły łącznie co najmniej 75 inicjatyw (o 134 mniej niż w zeszłym roku sprawozdawczym) mających na celu poszerzenie świadomości mieszkańców na temat ekologii i zaangażowanie ich w działania na rzecz ochrony środowiska.

Cel strategiczny nr 2: Usługi społeczne dostosowane do zdiagnozowanych potrzeb mieszkańców

Cel operacyjny nr 1: Interdyscyplinarne przeciwdziałanie przemocy w oparciu o dostępne zasoby

Kierunek działań: Podnoszenie świadomości mieszkańców Gminy w zakresie przeciwdziałania przemocy

Wskaźnik: Liczba zrealizowanych programów/kampanii w zakresie przeciwdziałania przemocy

Szkoły podstawowe i ponadpodstawowe realizowały z uczniami, a często również z ich rodzicami lub opiekunami 40 różnych programów, kampanii czy zajęć poświęconych tematyce przemocy (o 13 więcej niż w 2024 roku). W sprawozdaniach otrzymanych od wszystkich dwunastu szkół z terenu miasta i gminy Swarzędz, w odniesieniu do powyższego wskaźnika, znaleźć można następujące przykłady działań edukacyjnych dotyczących przemocy: Warsztaty dla uczniów i rodziców „Porozmawiajmy” prowadzone przez Fundację Ciszum; Tydzień Przeciwdziałania Przemocy: gazetki, zajęcia, spotkania z sędzią sądu rodzinnego; Warsztaty dla klas VII i VIII pt. „Profilaktyka zachowań ryzykownych”; System ResQL; Program antyprzemocowy „Młode Głowy”; Warsztaty ze Strażą Miejską; Program „Spójrz Inaczej”; Gazetka Szkoły Promującej Zdrowie poruszająca zagadnienia depresji, przemocy i sposobów reagowania; Udział w kampanii Fundacji Dajemy Dzieciom Siłę oraz Krajowej Koalicji na rzecz Ochrony Dzieci – Dzieciństwo bez Przemocy 2025; „Dzień Bezpiecznego Internetu” (akcja plakatowa, wykonanie gazetek, realizacja na zajęciach informatyki, wszystkie klasy IV-VIII); Stworzenie ściany tolerancji; Dzień Życzliwości; Tydzień Profilaktyki; Organizacja Dnia Pozytywnych Wiadomości; Lekcja on-line z sędzią na temat cyberprzemocy i bezpieczeństwa w Internecie – klasy VII-VIII; Pogadanki, lekcje wychowawcze w klasach (w tym również rozmowy indywidualne) dotyczące przeciwdziałania przemocy – według potrzeb; Tydzień edukacji o przeciwdziałaniu przemocy rówieśniczej; Standardy Ochrony Małoletnich – realizacja; Telefon zaufania – kampania informacyjna; Zajęcia profilaktyczne z zakresu bezpieczeństwa i przeciwdziałania przemocy; Udział w kampanii „19 dni przeciw przemocy”; Uczestnictwo w II Regionalnej Konferencji

„Dzieciństwo bez Przemocy” w Poznaniu; Szkolny konkurs plastyczny dla klas I-VIII pt. „Wspieraj dzieciństwo mocy bez przemocy”; Podczas zajęć informatycznych w klasach I–III oraz IV–VIII realizowano treści dotyczące bezpiecznego korzystania z internetu oraz zagrożeń związanych z cyberprzemocą (w klasach I–III wykorzystano m.in. materiały edukacyjne „Cyberbezpieczeństwo – Internetowa szkoła słonia Spacjusza”); Innowacja pedagogiczna w klasie VI pt. „Stop Hejt! – Słowa ranią lub leczą, pokaż, że można inaczej”.

Pośród dwunastu szkół tylko dwie udzieliły informacji na temat liczby uczniów, którzy uczestniczyli w wymienionych powyżej inicjatywach. W tych szkołach było ich łącznie 1114. Niestety szkoły określają liczbę uczestników w sposób bardzo ogólny, podając zamiast konkretnej liczby osób na przykład informację, że w danym wydarzeniu brały udział wszystkie klasy IV-VIII, co pozostaje określeniem niewymiernym. W związku z takim przedstawieniem sprawy, pomimo próśb o dokładność danych, autorzy raportu nie byli w stanie zamknąć sprawozdania dotyczącego uczestników inicjatyw związanych z przemocą w liczbie zgodnej z rzeczywistością.

Kierunek działań: Rozwój usług świadczonych na rzecz osób doznających przemocy

Wskaźnik: Liczba szkoleń dla pracowników w zakresie przeciwdziałania przemocy

Uchwałą Nr LXXVI/779/2023 Rady Miejskiej w Swarzędzu z dnia 29.08.2023 roku oraz Zarządzeniem Nr WOM.0050.1.202.2023 Burmistrza Miasta i Gminy Swarzędz z dnia 21.09.2023 roku powołano do życia Zespół Interdyscyplinarny w Swarzędzu, który organizował swoje spotkania w Centrum Usług Społecznych w Swarzędzu. Wcześniej nazwa organu brzmiała Zespół Interdyscyplinarny do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie, a zmianie uległa w związku z nowelizacją ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie na ustawę o przeciwdziałaniu przemocy domowej.

W 2025 roku Zespół Interdyscyplinarny stanowiła grupa 17 osób, wśród których byli przedstawiciele: władz miasta i gminy Swarzędz, Centrum Usług Społecznych w Swarzędzu, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Swarzędzu, Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Kobylnicy, policji, ochrony zdrowia, oświaty i organizacji pozarządowych. W czasie spotkań był również obecny kurator

sądowy. Na przestrzeni całego roku Zespół spotkał się 15 razy (tyle samo co w poprzednim roku sprawozdawczym). Do jego zadań należało:

- diagnozowanie problemu przemocy domowej na poziomie lokalnym,
- inicjowanie działań profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych mających na celu przeciwdziałanie przemocy domowej i powierzenia ich wykonania właściwym podmiotom,
- inicjowanie działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową,
- opracowanie projektu gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej,
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym,
- powoływanie grup diagnostyczno-pomocowych i bieżące monitorowanie realizowanych przez nie zadań,
- monitorowanie procedury „Niebieskie Karty”,
- kierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową lub programie psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową,
- składanie, na wniosek grupy diagnostyczno-pomocowej, zawiadomienia o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia.

Według danych przekazanych przez Zespół Interdyscyplinarny w 2025 roku członkowie Grup roboczych i pracownicy socjalni z Centrum Usług Społecznych odbyli 2 szkolenia specjalistyczne (o 8 mniej niż w 2024 roku). Ich tytuły brzmią następująco: „Jak rozmawiać z osobą doznającą przemocy?” i „Wsparcie dziecka w sytuacji rozstania rodziców”. Jak sprawozdali członkowie zespołu zajmującego się sprawami przemocowymi w gminie Swarzędz, mniejsza liczba szkoleń w 2025 roku wynikała z braku środków finansowych na zakupienie szkoleń specjalistycznych, które w większości są płatne.

Kierunek działań: **Rozwój usług świadczonych na rzecz osób doznających przemocy**

Wskaźnik: **Liczba osób otrzymujących wsparcie ze względu na doświadczanie przemocy**

Zespół Interdyscyplinarny poinformował, że w 2025 roku odbyło się 299 spotkań Grup diagnostyczno-pomocowych. Wszczęto 152 procedury „Niebieskie Karty” (o 14 więcej niż w 2024 roku). Procedurą objęto 137 rodzin z terenu miasta i gminy Swarzędz (o 9 więcej niż w ubiegłym roku sprawozdawczym). Statystyki dotyczące procedur przedstawiają się następująco: Centrum Usług Społecznych w Swarzędzu wszczęło 17 procedur (rok wcześniej 21), policja 102 (80), oświata 20 (25), służba zdrowia 10 (tyle samo), Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych 0 (tyle samo), Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna 2 (0) oraz Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Kobylnicy 1 procedurę. 66 procedur dotyczyło mieszkańców miasta (rok wcześniej 75), 86 procedur dotyczyło mieszkańców obszarów wiejskich (w 2024 roku 64). W przypadku 65 procedur występował problem alkoholowy, z kolei w 2 procedurach odnotowano problem odurzenia środkami psychoaktywnymi. Osobami doświadczającymi przemocy były: 93 kobiety (73 w 2024 roku), 23 mężczyzn (33) i 109 dzieci (129).

Centrum Usług Społecznych oferowało również pomoc w ramach Punktu Konsultacyjnego ds. Przeciwdziałania Przemocy. Można w nim było skorzystać z konsultacji z policjantem oraz pracownikiem socjalnym – absolwentami Studium Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Wszystkich klientów Punktu informowano o możliwościach prawnych rozwiązywania trudnych sytuacji, o instytucjach świadczących pomoc zarówno ofiarom, jak i sprawcom przemocy. Osoby chętne były kontaktowane z psychologiem w celu podjęcia terapii. W 2025 roku z usług Punktu skorzystało 13 osób (o 1 osobę więcej niż w 2024 roku). Podejmowano przede wszystkim działania interwencyjne. W stosunku do wszystkich 13 odbiorców istniało domniemanie, że były ofiarami przemocy. Do Punktu nie zgłosiła się ani jedna osoba, wobec której istniało domniemanie, że była sprawcą przemocy. Klienci, którzy zgłosili się po raz pierwszy to 11 osób, a klientów, którzy już wcześniej korzystali z pomocy w Punkcie było 2. W ramach Punktu odbyło się 13 spotkań – wszystkie miały charakter indywidualny.

W Centrum zarówno ofiary, jak i sprawcy przemocy mogli otrzymać pomoc wykwalifikowanego psychologa i terapeuty. Z porad psychologicznych w zakresie przemocy skorzystało 67 osób.

W ramach pracy socjalnej pomocy udzielono 12 osobom, w przypadku których stwierdzono występowanie problemu przemocowego.

Łącznie w odniesieniu do wskaźnika dotyczącego przemocy udzielono wsparcia i specjalistycznej pomocy 296 osobom.

Kierunek działań: Rozwój usług świadczonych na rzecz sprawców przemocy

Wskaźnik: Liczba skierowań do programów korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy

Według danych przedstawionych przez Zespół Interdyscyplinarny w Swarzędzu, w 2025 roku do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych nie skierowano żadnego sprawcy przemocy. W świetle poprzednich przepisów ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie nie istniał obowiązek kierowania sprawców przemocy i odbywania przez nich programów korekcyjno-edukacyjnych. Dobrą praktyką ówczesnego Zespołu było każdorazowe motywowanie sprawców do podjęcia takiego programu, jednak dalsze kroki zależały już w pełni od ich woli. Według wiedzy członków Zespołu w 2025 roku z programów korekcyjno-edukacyjnych w rzeczywistości korzystały 3 osoby.

Cel strategiczny nr 2: Usługi społeczne dostosowane do zdiagnozowanych potrzeb mieszkańców

Cel operacyjny nr 2: Rozwinięta działalność profilaktyczna w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom

Kierunek działań: Ograniczenie dostępności do alkoholu na terenie Gminy

Wskaźnik: Liczba przeprowadzonych kontroli sklepów

Podmiotem, który w gminie Swarzędz koordynuje działania prowadzące do zapobiegania i rozwiązywania problemów alkoholowych jest Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Do zadań Komisji należało prowadzenie spotkań kontrolnych osób uzależnionych, motywowanie klientów do uczestnictwa w terapii indywidualnej i grupowej dla osób uzależnionych, uczestnictwa w spotkaniach grup AA, udzielanie porad, informacji osobom uzależnionym w sprawie podjęcia leczenia odwykowego w systemie stacjonarnym lub ambulatoryjnym, pomoc w załatwianiu formalności związanych z podjęciem leczenia. Do zadań Komisji należało również prowadzenie rozmów z osobami współuzależnionymi, udzielanie informacji na temat ofert pomocy, kierowanie osób na terapię indywidualną oraz wydawanie opinii psychologicznych w przedmiocie uzależnienia od alkoholu. W 2025 roku odbyło się 12 posiedzeń Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (o 3 mniej niż w 2024 roku). Do Komisji wpłynęły 24 wnioski o skierowanie osoby uzależnionej na leczenie, w tym 13 wniosków zostało złożonych przez rodziny, 9 wniosków przez instytucje oraz 2 wnioski przez inny podmiot. W roku sprawozdawczym Komisja podjęła rozmowy z 60 osobami (o 9 mniej niż w 2024 roku), w tym 24 osoby to klienci pierwszorazowi, a 36 osób to klienci kontynuujący spotkania. W tym okresie w izbie wytrzeźwień przebywało 7 osób, 9 osób podjęło leczenie ambulatoryjne, a 3 sprawy przekazano do Sądu Rodzinnego.

W odniesieniu do omawianego wskaźnika Gminna Komisja poinformowała o 36 sklepach, w których przeprowadzono kontrolę w 2025 roku – o 31 sklepów więcej niż w 2024 roku. Zakres przedmiotowy kontroli dotyczył:

- Przestrzegania warunków prowadzenia sprzedaży napojów alkoholowych określonych w przedmiotowej ustawie, a w szczególności: posiadania ważnego zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, posiadania dowodu wniesienia opłaty za korzystanie z zezwoleń, zaopatrywanie się w napoje alkoholowe wyłącznie u producentów i przedsiębiorców posiadających odpowiednie zezwolenie na sprzedaż hurtową napojów alkoholowych, posiadanie dokumentów potwierdzających tytuł prawny lokalu, w którym sprzedawany jest alkohol.
- Weryfikacji prawidłowości składanych corocznie oświadczeń o wartości sprzedanego alkoholu w roku poprzednim.
- Stwierdzenia czy prowadzenie sprzedaży jest zgodne z udzielonym pozwoleniem.

- Stwierdzenia przestrzegania zakazu sprzedaży alkoholu na kredyt lub pod zastaw.
- Stwierdzenia przestrzegania zakazu sprzedaży i podawania napój alkoholowych osobom nieletnim i nietrzeźwym.
- Kontroli przestrzegania zakazu spożywania alkoholu w miejscu sprzedaży.
- Kontroli przestrzeganie zasad reklamy i promocji napojów alkoholowych.
- Sposób informowania klientów o szkodliwość spożywania alkoholu.

Kierunek działań: **Zapewnienie dostępu do specjalistów w zakresie problemów uzależnień**

Wskaźnik: **Liczba osób korzystających z porad, konsultacji, wsparcia specjalistów**

1. Centrum Usług Społecznych w Swarzędzu

Osoby uzależnione od alkoholu, osoby współuzależnione i członkowie rodzin, w których występuje problem alkoholowy mogli skorzystać z bezpłatnego wsparcia oferowanego przez specjalistów pracujących w Centrum Usług Społecznych. Chętni mieli do wyboru następujące możliwości:

a) Punkt Konsultacyjny dla Osób Uzależnionych od Alkoholu i Członków ich Rodzin

W Punkcie dyżurowali terapeuta uzależnień oraz psycholog. Do ich zadań należało prowadzenie działalności profilaktycznej, diagnostycznej, wspierającej i interwencyjnej dla osób uzależnionych oraz współuzależnionych. W 2025 roku z oferty Punktu skorzystało 91 osób (o 13 osób więcej niż w 2024 roku), zrealizowano 293 spotkania (o 50 spotkań więcej niż w zeszłym roku sprawozdawczym).

Podstawowym problemem klientów punktu konsultacyjnego było uzależnienie od alkoholu i różnego rodzaju następstwa wynikające z choroby alkoholowej, takie jak: deficyty umiejętności ważnych dla trzeźwego życia, brak wiedzy i akceptacji własnego uzależnienia, brak motywacji do leczenia, problem braku pracy i perspektyw życiowych, współuzależnienie oraz przemoc domowa.

b) Pomoc psychologiczna w ramach Sekcji Profilaktyki Uzależnień i Animacji Społecznej

Osoby potrzebujące wsparcia psychologicznego ze względu na swoją trudną sytuację życiową, spowodowaną w szczególności uzależnieniem w rodzinie oraz doznawaniem przemocy, mogły skorzystać z konsultacji z psychologami. Konsultacje psychologiczne prowadzone były przez pięcioro specjalistów w godzinach przedpołudniowych i popołudniowych. W 2025 roku z oferty skorzystały łącznie 248 osób (o 14 osób więcej niż rok wcześniej). Ogółem udzielono 965 porad (o 19 porad mniej niż w 2024 roku).

c) Porady pedagogiczne

W 2025 roku Centrum Usług Społecznych w Swarzędzu prowadzono specjalistyczne porady pedagogiczne. Odbywały się one dwa razy w miesiącu w godzinach popołudniowych. Z tego rodzaju wsparcia korzystali głównie rodzice, którzy mają trudności wychowawcze, chcący poprawić relację z dzieckiem i podnieść własne kompetencje rodzicielskie. Pedagog udzielił wsparcia 36 osobom (o 5 więcej niż w poprzednim roku) w trakcie 67 spotkań (o 7 więcej niż w 2024 roku).

d) Placówka Wsparcia Dziennego „Nasza Dziupla”

Placówka oferowała specjalistyczny program socjoterapeutyczny dzieciom z rodzin dysfunkcyjnych, w tym głównie z rodzin, w których występuje problem uzależnienia od alkoholu. Stanowiła również istotne wsparcie dla rodziców przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej. W „Naszej Dziupli” dzieci pod okiem wykwalifikowanej kadry realizowały codzienny harmonogram, którego cele były następujące:

- Udzielenie wsparcia edukacyjnego (pomoc w odrabianiu lekcji i nadrabianiu zaległości),
- Udzielenie wsparcia emocjonalnego i psychologicznego,
- Zapewnienie aktywności (zajęcia plastyczne, muzyczne, integracyjne, kulinarne, edukacyjne, kino rodzinne),
- Organizacja półkolonii zimowych i letnich,
- Zapewnienie zdrowej zabawy i rozwoju (gra w gry planszowe, układanie klocków i puzzli, korzystanie z innych gier i zabawek),
- Nauka samodzielności (przygotowywanie i podawanie codziennych posiłków).

W raportowanym okresie czasu do Placówki Wsparcia Dziennego „Nasza Dziupła” uczęszczało 52 uczestników (o 11 więcej niż w poprzednim roku sprawozdawczym).

2. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Swarzędzu

W sprawozdaniu przekazanym przez Poradnię, na potrzeby ewaluacji, wykazano specjalistyczne porady rodzicielskie. W 2025 roku w poradach uczestniczyło 65 osób. Rodzice spotykali się ze specjalistami, którzy oferowali pomoc w zakresie uzależnień behawioralnych (głównie były to uzależnienia od telefonu, internetu, komputerów czy gier komputerowych). Porady pomagały rodzicom:

- rozpoznać wczesne oznaki uzależnienia u dziecka,
- zrozumieć mechanizmy uzależnienia od mediów cyfrowych i ich wpływ na rozwój dziecka,
- opracować strategie ograniczania dostępu do urządzeń cyfrowych w sposób zdrowy i skuteczny,
- przeciwdziałać negatywnym skutkom uzależnienia, takim jak problemy w nauce, obniżona samoocena czy trudności w relacjach z innymi.

W ramach porad rodzice nie tylko rozwiązywali konkretne problemy związane z uzależnieniami behawioralnymi, ale także podnosili swoje kompetencje rodzicielskie. W przypadku ciężkich uzależnień behawioralnych pracownicy poradni kierowali klientów do skorzystania z pomocy specjalistycznych placówek.

3. Centrum Zdrowia Psychicznego Instytutu Psychoedukacji

Niestety również w tym roku, pomimo zapytania wysłanego przez autorów niniejszego dokumentu, nie uzyskano danych od kierownika Centrum Zdrowia Psychicznego w Swarzędzu, co w znaczący sposób wpływa na obniżenie ostatecznego wyniku odnoszącego się do analizowanego wskaźnika.

Wracając do ostatnich danych z 2023 roku, które udało się uzyskać, wiemy, że w Centrum prowadzono porady specjalistyczne i terapię z zakresu uzależnień od alkoholu w czterech różnych grupach. Były to: Oddział Dzienny Leczenia Uzależnień od Alkoholu, Terapia indywidualna, Grupa uzależnień od alkoholu wstępna i pogłębiona.

W tamtym czasie w terapii wzięło udział łącznie 606 osób z chorobą alkoholową i osób współuzależnionych. Można przypuszczać, że również w 2025 roku liczba pacjentów Centrum oscylowała wokół 500-600 osób. Jednak nie wiemy tego na pewno.

Podsumowując liczbę osób odnoszącą się do tego wskaźnika, która jest pewna, uzyskano wynik 492 osób korzystających z pomocy specjalistów w zakresie uzależnień. To o 47 więcej niż w 2024 roku.

Kierunek działań: Realizacja rekomendowanych programów profilaktyki uzależnień

Wskaźnik: Liczba zrealizowanych programów profilaktyki uzależnień

1. Szkoły podstawowe i ponadpodstawowe

Wszystkie szkoły funkcjonujące na terenie miasta i gminy Swarzędz w swoich sprawozdaniach wykazały realizację różnych działań z zakresu profilaktyki uzależnień. Wśród najczęściej wymienianych inicjatyw znalazły się: Przedstawienie profilaktyczne „Wszechmocni w sieci”; Warsztaty Fundacji Ciszum dla nauczycieli na temat mechanizmów uzależnienia; Warsztaty dla klas VII i VIII pt. „Profilaktyka uzależnień” prowadzone przez specjalistę; Tydzień Profilaktyki; Program Fundacji Dajemy Dzieciom Siłę – Rówieśnicy; Zajęcia z przedstawicielami Stowarzyszenia Abstynentów „Żagiel” w ramach profilaktyki uzależnień; Program „Młode Głowy”; Dzień Zdrowia Psychicznego w ramach projektu „uMOCnieni w kryzysie”; Pogadanki, lekcje wychowawcze w klasach (również rozmowy indywidualne) dotyczące profilaktyki uzależnień – według potrzeb; Zajęcia uświadamiające na temat szkodliwości używek i zagrożeń, jakie towarzyszą używaniu różnych substancji psychoaktywnych; Zajęcia profilaktyczne dotyczące zdrowego stylu życia i bezpiecznego korzystania z internetu; Program antytytoniowej edukacji zdrowotnej „Bieg po zdrowie”; Program „Szkoła Promująca Zdrowie”; Projekt „Szkoła odpowiedzialna cyfrowo”.

Niestety większość szkół, pomimo jasnego zapytania, nie przedstawiła liczby uczniów biorących udział w poszczególnych inicjatywach. Z danych przekazanych przez jedną placówkę – II Liceum Ogólnokształcące – wynika, że w działaniach mających na celu podniesienie świadomości dotyczącej uzależnień i kształtowanie właściwych postaw

w konfrontacji z różnego rodzaju używkami wzięło udział 553 uczniów. Jednak liczba ta w żaden sposób nie obrazuje rzeczywistego zaangażowania szkół i uczniów w działania profilaktyczne. Zapoznając się ze zrealizowanymi inicjatywami wykazanymi przez placówki edukacyjne i znając ich charakter, można śmiało stwierdzić, że liczba uczniów biorących w nich udział jest kilkukrotnie wyższa.

Biorąc pod uwagę wskaźnik użyty do monitoringu kierunku działań, jakim jest realizacja rekomendowanych programów profilaktyki uzależnień, stwierdzono, że szkoły w gminie Swarzędz przeprowadziły 7 programów rekomendowanych przez Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom (1 więcej niż w 2024 roku). Oto one: „Spójrz Inaczej dla klas I-III”, „Spójrz Inaczej dla klas IV-VIII”, „Apteczka Pierwszej Pomocy Emocjonalnej”, „Przyjaciele Zippiego”, „Archipelag Skarbów”, „Iskra Odporności” oraz „ARS, czyli jak dbać o miłość”.

W programach rekomendowanych wzięło udział 1775 uczniów – w tym przypadku wszystkie zapytywane szkoły podały dokładną liczbę uczestników.

2. Centrum Usług Społecznych w Swarzędzu

Za koordynowanie działań związanych z profilaktyką uzależnień od alkoholu, narkotyków i zachowań (uzależnienia behawioralne) na terenie miasta i gminy Swarzędz odpowiedzialna jest Sekcja Profilaktyki i Animacji Społecznej będąca częścią struktury Centrum Usług Społecznych w Swarzędzu. W sprawozdaniu rocznym za 2025 rok wykazano następujące inicjatywy związane z profilaktyką uzależnień, które były zorganizowane przez pracowników Sekcji w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2025:

- Tydzień Profilaktyki – największa impreza profilaktyczna na terenie gminy Swarzędz.. 26 i 27 maja 2025 zorganizowano trzynastą edycję Tygodnia, inicjatywy skupiającej uwagę dzieci, młodzieży oraz ich nauczycieli i wychowawców na tematach związanych z profilaktyką uzależnień i zdrowym trybem życia. Pierwszego dnia odbyła się „Talentjada”, czyli przegląd talentów i zainteresowań uczniów szkół zlokalizowanych na terenie gminy Swarzędz. Przy „Scenie nad Jeziorem” stworzone zostały stanowiska, w ramach których odbywały się różne warsztaty, m.in. układanie kostek Rubika, plectenie warkoczyków, malowanie buzi i szydełkowanie. Uczestnicy mieli również możliwość tworzenia budowli z klocków LEGO i drewnianych klocków Linden, malowania intuicyjnego, zagrania w hokeja na trawie, grę Rummikub i szachy.

W kolejnym dniu, we współpracy z Ochotniczą Strażą Pożarną w Swarzędzu, zorganizowana została dla przedstawicieli szkół gra miejska. Miała ona na celu pogłębienie wiedzy z zakresu pierwszej pomocy oraz wykorzystanie jej w praktyce podczas zadań czekających na trasie gry miejskiej. Do rywalizacji stanęło 9 szkół z gminy Swarzędz, z których najlepsza okazała się Szkoła Podstawowa nr 2 w Swarzędzu. W ramach „Tygodnia Profilaktyki” odbył się również konkurs filmowy pt. „Nie chcę telefonu, tylko Twój czas!”. Zadaniem uczestników było nakręcenie krótkiego filmu, w którym zwrócą uwagę na problem braku czasu i należytej uwagi poświęcaniej dzieciom przez rodziców. Wyloniono zwycięzców konkursu – wyróżniono prace uczniów ze Szkoły Podstawowej w Paczkowie i Szkoły Podstawowej nr 1 w Zalasewie. Łącznie w wyżej wymienionych wydarzeniach wzięło udział 600 osób.

- Gmina Swarzędz otrzymała dotację z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego w wysokości 180 480 zł na realizację programów profilaktycznych, które są ujęte w Systemie Rekomendacji Programów Profilaktycznych i Promocji Zdrowia Psychicznego w placówkach oświatowych. Dzięki otrzymanym środkom wiosną zorganizowano cykl szkoleń „Spójrz Inaczej” dla nauczycieli klas 4-6, w którym wzięło udział 70 osób. Natomiast jesienią 2025 roku odbyły się szkolenia z wdrażania innowacyjnych programów profilaktycznych: „Apteczki Pierwszej Pomocy Emocjonalnej” skierowanego do nauczycieli klas 4-6 oraz „Przyjaciół Zippiego” skierowanego do osób pracujących z dziećmi w wieku 5-8 lat. W jesiennym cyklu szkoleń wzięło udział 120 osób.
- W czerwcu bieżącego roku w wybranych szkołach na terenie gminy Swarzędz zrealizowano program profilaktyczny „Archipelag Skarbów”, w którym wzięło udział 150 uczniów z następujących szkół: Szkoły Podstawowej nr 3 w Swarzędzu, Szkoły Podstawowej nr 1 w Zalasewie, Szkoły Podstawowej w Wierzonce oraz Szkoły Podstawowej w Kobylnicy. W warsztatach wzięli udział również nauczyciele i rodzice.
- Zorganizowano obozy socjoterapeutyczne w Witkowie dla dzieci i młodzieży z terenu miasta i gminy Swarzędz. Były to osoby znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej, w szczególności pochodzące z rodzin z problemem uzależnień. W 2025 roku w obozach zimowych i letnich wzięło udział łącznie 101 osób (o 30 osób więcej niż w zeszłym roku sprawozdawczym). W przypadku obozu zimowego pobyt 35 uczestników

sfinansowała Fundacja „AQQ” z dotacji otrzymanej z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego.

- Od początku lutego do końca marca we współpracy z II Liceum Ogólnokształcącym im. Tadeusza Staniewskiego w Swarzędzu przeprowadzono pilotaż Młodzieżowego Budżetu Obywatelskiego Gminy Swarzędz. Do programu zostały zgłoszone cztery projekty, z których trzy zwycięskie otrzymały dofinansowanie na realizację do końca bieżącego roku. Liczba młodych ludzi zaangażowanych w tworzenie projektów wyniosła 14 osób. Od września do grudnia były realizowane zwycięskie projekty. Z treningów siatkówki organizowanych na sali gimnastycznej II LO skorzystały 33 osoby. Natomiast w sadzenie drzew przy ul. Planetarnej w Zalasewo zaangażowano 9 uczniów, nauczyciela oraz pomysłodawcę inicjatywy.
- W Świetlicy Wiejskiej w Zalasewie w każdy czwartek w godzinach od 18.00 do 21.00 odbywają się wieczory gry planszowych. Podczas tych spotkań obecny jest zawsze jeden animator. Grupa osób na stałe uczęszczających na spotkania liczy 8 osób, natomiast przez cały rok oferta przyciągnęła 15 uczestników. Jest to dodatkowa forma spędzania czasu wolnego przeznaczona dla rodzin.
- W roku szkolnym 2024/2025, od lutego do maja, w poniedziałki od godziny 16:00 do 17:30 w Centrum Międzypokoleniowym „Pogodna”, w ramach współpracy ze Szkołą Językową Offschool w Zalasewie odbywały się zajęcia z języka angielskiego. W lekcjach języka brało udział 5 osób. W roku szkolnym 2025/2026 zajęcia odbywają się we wtorki, a grupa uczestników liczy 10 osób. Kurs jest skierowany do uczniów klas ósmych szkół podstawowych gminy Swarzędz.
- W ramach kontynuacji programu Family Spot w Centrum Międzypokoleniowym „Pogodna” co najmniej raz w miesiącu odbywały się spotkania oraz warsztaty kreatywne i integracyjne dla rodzin. Zorganizowano między innymi warsztat majsterkowania, warsztat dla rodziców dotyczący wychowania dzieci w dobie cyfryzacji: „Rodzinny upgrade 1.1, Instalacja zasad cyfrowych” oraz wspólne tworzenia witraży. W każdych ze spotkań uczestniczyło około 20 osób (rodziców z dziećmi). Łącznie przez ostatnie dwanaście miesięcy w inicjatywach wzięło udział prawie 250 osób.

- We współpracy z Oddziałem Wielkopolskim Związku Dużych Rodzin „Trzy Plus” oraz z Kołem Swarzędz Związku Dużych Rodzin „Trzy Plus” zorganizowano wydarzenia w ramach tegorocznego Tygodnia Małżeństwa. Warsztaty i spotkania odbywały się w terminie od 7 do 16 lutego 2025 roku.
- Swarzędzkie Dni Rodziny – odbyły się na przełomie maja i czerwca. W ramach Dni zorganizowano szereg ciekawych wydarzeń oraz promowano inicjatywy prorodzinne oferowane przez instytucje, przedsiębiorstwa i organizacje pozarządowe działające na terenie gminy Swarzędz. Wspólnie ze Związkiem Dużych Rodzin – Koło w Swarzędzu zorganizowany został Dzień Rodziny, Warsztaty decoupage z mamą i Warsztaty majsterkowania z tatą w Centrum Międzypokoleniowym „Pogodna”. W inicjatywę włączyły się: Ośrodek Kultury w Swarzędzu, Biblioteka Publiczna w Swarzędzu, Fundacja Dzieciaki i Zwierzaki, Fundacja Początek Świata oraz Ochotnicza Straż Pożarna w Swarzędzu. Po wcześniejszych zapisach można było skorzystać m.in. z darmowych wejść do centrum rozrywki MaxiFun, warsztatów w Bawialni & Kawiarni Bambini, w Stolarni Pracowni Działań Twórczych Ewy Wanat oraz z oferty zajęć sportowych w klubie sportowym Keep-fit. Na hasło „Swarzędzkie Dni Rodziny” w okresie trwania inicjatywy obowiązywała zniżka m.in. w parku linowym Cascader Park Poznań oraz w kawiarni-lodziarni Café Nieziemska. W Klubie Integracji Społecznej, w Klubie Młodzieży oraz innych placówkach działających w ramach Centrum Usług Społecznych przeprowadzono warsztaty kreatywne oraz zorganizowano atrakcje dla dzieci i ich rodzin. Według statystyk przedstawionych przez organizatorów w Dniach wzięło udział około 590 osób.
- W ramach organizowania społeczności lokalnej odbyły się spotkania z mieszkańcami okolicznych wsi. Następnie koordynowano organizację dwóch imprez integrujących społeczność lokalną. Były to: Dzień Sąsiada w Gortatowie i Dzień Sąsiada w Jasinie.
- Dnia 23.06.2025 roku w siedzibie Centrum Międzypokoleniowego „Pogodna” odbyło się pierwsze spotkanie Kół Gospodyń Wiejskich z naszej gminy. Na zaproszenie odpowiedzieli przedstawiciele pięciu kół: KGW Janikowo, KGW Rabowice, KGW Jasin, KGW „Karłowiczanie” z Karłowic i KGW „Paczkowska Sielanka” z Paczkowa. Drugie spotkanie z reprezentantkami kół gospodyń wiejskich odbyło się w listopadzie w budynku przy ul. Nowy Świat 10. Głównym celem spotkań była wymiana

doświadczeń, zacieśnienie współpracy oraz budowanie wzajemnego wsparcia między kołami.

- W co drugą sobotę w sezonie wakacyjnym we współpracy z Ośrodkiem Kultury w Swarzędzu organizowane były rodzinne pikniki pod nazwą „Śniadania na trawie”. Na polanie przed Ośrodkiem Kultury na uczestników czekały różne atrakcje, m.in. malowanie obrazów i twarzy, poranna gimnastyka, warsztaty kreatywne, gry wielkoformatowe czy nauka gry na bębnach. Po raz pierwszy w trakcie wydarzenia przekąski dla uczestników zapewniały Koła Gospodyń Wiejskich z Jasina i Rabowic. Z pięciu planowanych śniadań, odbyły się cztery. Na jednym z pikników czas umilały występy Swarzędzkiej Orkiestry Flażoletowej. Łącznie w całym cyklu wydarzeń wzięło udział około 600 osób.
- 10 lipca i 7 sierpnia 2025 roku w ramach cyklu Koncertów na Plantach zagrała dla mieszkańców Swarzędza Swarzędzka Orkiestra Dęta. Każde z wydarzeń zgromadziło na Placu Niezłomnych kilkadziesiąt osób.
- Od końca czerwca do początku września trwał cykl 8 letnich Potanćówek, które były organizowane we współpracy z Ośrodkiem Kultury w Swarzędzu oraz sołtysami i radami sołeckimi na terenie miasta i wsi gminy Swarzędz. Z planowanych ośmiu imprez odbyło się sześć. Pierwsza potanćówka miała miejsce w Swarzędzu, a następne w Jasinie, Wierzonce, Gortatowie, Paczkowie i Kobylnicy. Dwie dyskoteki zostały odwołane ze względu na niesprzyjające warunki pogodowe. Łącznie w potanćówkach wzięło udział około 600 osób.
- 27 lipca, w namiocie przy Scenie nad Jeziorem odbyła się już cykliczna impreza Piknik Trzech Pokoleń. Wśród atrakcji wydarzenia znalazły się: stanowisko z klockami Lindenwood i Lego, pracownia malarstwa intuicyjnego, kreatywne warsztaty z Animaster, Laboraki i warsztaty z plecenia wianków z Gospodyniami Wiejskimi z Garbów. Dodatkowo Koła Gospodyń Wiejskich z Janikowa, Jasina, Karłowic oraz Rabowic zapewniły przekąski oraz napoje uczestnikom Pikniku. O godzinie 17:30 rozpoczął się koncert grupy Boney M. Show. W imprezie wzięło udział około 550 osób.
- W 2025 roku kontynuowano realizację projektu pt. „ESC – Nowe Horyzonty” w ramach Europejskiego Korpusu Solidarności. Do 30 lipca Juliette Jamin pracowała z seniorami i dziećmi w następujących placówkach: Dziennym Domu „Senior-WIGOR”, Dziennym

Domu Pomocy, Centrum Aktywności Seniora, Centrum Międzypokoleniowym „Pogodna”, Swarzędzkim Klubie Rodziny oraz w Świetlicy Terapeutyczno-Integracyjnej w Gruszczyńcu. Kontakt z młodą Europejką miało około 120 osób. Powyższy projekt otrzymał dofinansowanie w kwocie 8216 euro.

- 8 października 2025 r. zorganizowano uroczyste obchody Światowego Dnia Zdrowia Psychicznego w Swarzędzu. Z tej okazji przy scenie na jeziorem zgromadziło się około 250 osób zainteresowanych tematem zdrowia psychicznego, m.in. nauczyciele, terapeuci, specjaliści oraz seniorzy i młodzież szkolna. Pracownicy sekcji wspierali organizację wydarzenia m.in. poprzez prowadzenie działań marketingowych i przygotowywanie materiałów promocyjnych.
- Stowarzyszenie na rzecz Aktywizacji Społeczności Lokalnej w partnerstwie z Centrum Usług Społecznych otrzymało dotację w wysokości 21 856 zł na realizację projektu: „Ogród Pokoleń – siejemy relacje, zbieramy smaki” w ramach programu Niebieskie Granty Volkswagen Poznań. Początek działań w ramach projektu jest planowany na wiosnę 2026 roku.
- 12 grudnia odbyło się uroczyste rozświetlenie choinki w ogrodzie społecznym przy ul. Poznańskiej 25. We wspólnym dekorowaniu drzewka wzięli udział: wychowankowie Przedszkola nr 3 „Pod Kasztanami” w Swarzędzu, seniorzy z Dziennego Domu Pomocy i Dziennego Domu „Senior-Wigor” w Swarzędzu, uczestnicy zajęć ze Środowiskowego Domu Samopomocy i mieszkańcy Swarzędza. W wydarzeniu wzięło udział około 60 osób.

Z oferty przygotowanej przez Sekcję Profilaktyki Uzależnień i Animacji Społecznej dla mieszkańców gminy Swarzędz w 2025 roku skorzystało co najmniej 4287 osób (o 48 mniej niż w zeszłym roku sprawozdawczym).

Kierunek działań: **Rozwój pozaszkolnych profilaktycznych form wsparcia**

Wskaźnik I: **Liczba działających świetlic**

Wskaźnik II: **Liczba osób uczęszczających do świetlic**

W 2025 roku na terenie gminy Swarzędz działało 7 świetlic i jeden klub modelarski realizujących program profilaktyczny, opiekuńczo-wychowawczy i/lub socjoterapeutyczny. Były to:

- Placówka Wsparcia Dziennego „Nasza Dziupła” w Swarzędzu (52 uczestników),
- Świetlica Integracyjno-Terapeutyczna w Gruszczynie (17 uczestników),
- Centrum Międzypokoleniowe „Pogodna” w Swarzędzu (60 uczestników),
- Świetlica Wiejska w Uzarzewie (35 uczestników),
- Świetlica Wiejska w Gortatowie (35 uczestników),
- Świetlica Wiejska w Jasinie (17 uczestników),
- Świetlica Wiejska w Garbach (15 uczestników),
- Pracownia Modelarska „Tukan” w Swarzędzu (16 uczestników).

Placówki zostały szerzej opisane na stronach od 10 do 12 w kontekście optymalizacji rozwoju dziecka dostosowanego do jego potrzeb. Koordynacją działań w powyższych podmiotach zajmowała się Sekcja Profilaktyki Uzależnień i Animacji Społecznej Centrum Usług Społecznych.

W 2025 roku z placówek specjalistycznych i świetlic realizujących program profilaktyczny skorzystało łącznie 182 osoby.

Cel strategiczny nr 2: Usługi społeczne dostosowane do zdiagnozowanych potrzeb mieszkańców

Cel operacyjny nr 3: Zwiększanie oferty dostosowanej do zmieniających się potrzeb osób starszych

Kierunek działań: Integracja międzypokoleniowa

Wskaźnik: Liczba zorganizowanych działań o charakterze międzypokoleniowym

1. Centrum Usług Społecznych w Swarzędzu

Jednym z najważniejszych zadań realizowanych przez instytucję jest wdrażanie usług przeznaczonych dla osób w wieku 60 lat i starszych. Miasto i gmina Swarzędz w dużej mierze właśnie dzięki Centrum Usług Społecznych ma bardzo dobrze rozwiniętą sieć placówek, które działają w celu aktywizowania seniorów, zapewniają im wsparcie oraz integrują ich ze społecznością lokalną. Poniżej przedstawiono inicjatywy o charakterze międzypokoleniowym według poszczególnych placówek:

a) Centrum Aktywności Seniora

Zadaniem Centrum jest rozwijanie zainteresowań seniorów i aktywizowanie ich poprzez zajęcia gimnastyczne, spotkania z różnymi ciekawymi ludźmi, integrację międzypokoleniową, współpracę z lokalnymi i ponadlokalnymi podmiotami, zaangażowanie w życie lokalnej społeczności, udział w szkoleniach, warsztatach, projektach, a także poprzez prowadzenie strony internetowej www.swarzedzkisenior.pl.

W ramach oferty Centrum odbywają się: zajęcia ruchowe, zajęcia komputerowe, językowe, artystyczne, teatralne, muzyczne, filmowe, treningi pamięci, brydż, wyjazdy zagraniczne i krajowe, zabawy integracyjne, spotkania tematyczne, kulturalne, inicjatywa SOS Senior oraz wiele innych. Według danych przekazanych przez pracowników placówki, z zajęć w Centrum i we wszystkich klubach korzystało około 200 osób.

Centrum Aktywności Seniora koordynuje również działanie siedmiu Klubów Młodych Duchem, które mają swoje siedziby na terenie całej gminy Swarzędz. Oto ich nazwy: KMD Jaskółki, KMD Wesoła Paczka, KMD Gadu Gadu, KMD Promyk, KMD Łowęcianki, KMD Wrzosowisko, KMD Pod Lasem.

W swoim sprawozdaniu Centrum przedstawiło następujące inicjatywy międzypokoleniowe zrealizowane w 2025 roku: Spotkanie edukacyjne w przedszkolu – prace plastyczne z papieru z recyklingu wykonane przez dzieci i seniorów; Czytanie bajek dzieciom przez seniorów; Spotkanie pedagogiczne połączone z warsztatami plastycznymi w Bibliotece Pedagogicznej w Swarzędzu; Wymiana międzypokoleniowej wiedzy, doświadczeń i współpracy seniorów i Francuzki Juliette Jamin – w ramach Europejskiego Korpusu Solidarności; Pogadanki na temat „Jak być dobrym dziadkiem i babcią?”; Wielopokoleniowe warsztaty z przedszkolakami z okazji Dnia Babci i Dziadka; Pogadanki na temat „Narodziny Dnia Babci i Dziadka”; Spotkania w sprawie wolontariatu na terenie

gminy Swarzędz; Debata Międzypokoleniowa; XXIII Ogólnopolski Przegląd Artystyczny w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym Dla Dzieci Nieślyszących w Poznaniu – występ Grupy Tanecznej „Senioritki” oraz udział Grupy Muzycznej CAS; Spotkanie poetycko-malarskie pt. „Obrazy i Słowa” (dla licealistów i seniorów); Rozwijanie i cykliczne spotkania z młodzieżą w ramach Centrum Wolontariatu Międzypokoleniowego; Rozwijanie postaw obronnych poprzez uczestnictwo w szkoleniu „Obrona Cywilna” oraz poprzez uczestnictwo w scenkach rodzajowych z udziałem seniorów, dzieci i ich opiekunów oraz pracowników CUS; Światowy Dzień Osób z Zespołem Downa – zbiórki zabawek oraz przemarsz przez ulice Swarzędza do Integracyjnego Ośrodka Terapii i Rehabilitacji; Międzypokoleniowy Piknik Przyrodniczy w Uzarzewie „Razem Bliżej Natury”; Szkolenie dla seniorów oraz dzieci – pierwsza pomoc – Fundacja Rysy; Dzień zdrowia psychicznego.

b) Dzienny Dom „Senior Wigor”

Dzienny Dom „Senior-WIGOR” jest ośrodkiem wsparcia dziennego działającym w strukturach Centrum Usług Społecznych w Swarzędzu (do 31 grudnia 2023 roku Ośrodka Pomocy Społecznej w Swarzędzu), dysponującym 30 miejscami. Placówka działa od 2015 roku i jest dofinansowana w ramach Programu Wieloletniego „Senior+”. Celem Programu „Senior+” jest zwiększenie aktywnego uczestnictwa seniorów w życiu społecznym.

Dzienny Dom „Senior-WIGOR” przeznaczony jest dla mieszkańców miasta i gminy Swarzędz, dla osób nieaktywnych zawodowo powyżej 60 roku życia. Jego celem jest zapewnienie aktywizacji seniorów w sferze fizycznej, intelektualnej oraz społecznej.

Ośrodek wsparcia dziennego zapewnia uczestnikom 8-godzinną ofertę od poniedziałku do piątku obejmującą następujące usługi: zapewnienie codziennie ciepłego posiłku oraz transportu z miejsca zamieszkania do ośrodka i z powrotem, udział w zajęciach aktywizujących (rehabilitacyjnych, muzycznych, z psychologiem, dietetykiem oraz terapii zajęciowej), organizację wycieczek, udział w wydarzeniach okolicznościowych i aktywizujących społecznie, zaspokojenie potrzeb życiowych (bezpieczne i godne spędzanie czasu), pomoc w utrzymaniu sprawności i samodzielności seniorów, dbałość o dobrostan uczestników, pracę socjalną, pomoc psychologiczną, poradnictwo i wsparcie w rozwiązywaniu trudnych sytuacji życiowych oraz bieżących spraw życia codziennego, dostęp do prasy, internetu oraz informacji przez system Senior SMS (obecnie w gminie Swarzędz są nim objęte 553 osoby).

W swoim sprawozdaniu pracownicy Dziennego Domu przedstawili 9 inicjatyw odnoszących się do analizowanego wskaźnika: Międzypokoleniowe warsztaty plastyczne ze

Stowarzyszeniem Przyjaciół Dzieci Specjalnej Troski im. Leszka Grajka w Kobylnicy; Udział w I Swarzędzkim Marszu z okazji Światowego Dnia Osób z Zespołem Downa; Śniadanie Wielkanocne; Udział w Pikniku międzypokoleniowym w Uzarzewie; Udział w wydarzeniu rekreacyjno-sportowym „Senioriada”; Ognisko integracyjne z uczestnikami DDP w Kobylnicy; Festyn rodzinny w Kobylnicy; Marsz z okazji Dnia Zdrowia Psychicznego; Spotkanie międzypokoleniowe z dziećmi ze Szkoły Podstawowej w Kobylnicy – czytanie bajek.

Łącznie w czasie całego 2025 roku z zajęć w Dziennym Domu korzystało 44 seniorów.

c) Dzienny Dom Pomocy

Placówka funkcjonuje od 2019 roku i jest prowadzona w ramach projektu pt. „Nowoczesne usługi asystenckie i opiekuńcze w Gminie Swarzędz” w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Wielkopolskiego na lata 2014-2020, Oś Priorytetowa 7. Włączenie Społeczne, Działanie 7.2 Usługi Społeczne i Zdrowotne, Poddziałanie 7.2.2 Usługi Społeczne i Zdrowotne – Projekty Konkursowe. Celem projektu jest zwiększenie świadczonych usług opiekuńczych w formie miejsc stacjonarnej opieki dziennej realizowanej przez Dzienny Dom Pomocy.

Dzienny Dom Pomocy przeznaczony jest dla osób niesamodzielnych powyżej 60 roku życia, będących mieszkańcami miasta i gminy Swarzędz. Jego celem jest zapewnienie aktywizacji seniorów w sferze fizycznej, intelektualnej oraz społecznej. Z zajęć w placówce w 2025 roku korzystało 37 uczestników.

Oferta Domu obejmowała: zaspokojenie potrzeb życiowych (bezpieczne i godne spędzanie czasu), usługi opiekuńcze i pielęgnacyjne, w tym pomoc w utrzymaniu higieny osobistej, udział w zajęciach aktywizujących (muzycznych, plastycznych, wspierających ruchowo), dostęp do książek i środków przekazu, organizację imprez okolicznościowych, rekreacyjnych oraz towarzyskich, pomoc we wzmacnianiu samodzielności życiowej, pomoc psychologiczną, poradnictwo i wsparcie w rozwiązywaniu trudnych sytuacji życiowych oraz bieżących spraw życia codziennego.

W odniesieniu do wskaźnika dotyczącego działań międzypokoleniowych kierownik Dziennego Domu Pomocy podała 3 inicjatywy. Były to: Dzień Osób z Zespołem Downa; Złot klubu motocyklowego „Bzyk Raider” ze Swarzędza na terenie Dziennego Domu Pomocy oraz Uczestnictwo w przedstawieniu teatralnym zorganizowanym przez koło teatralne „Atena” działające przy Szkole Podstawowej nr 2 im. Aleksandra Doby w Zalasewie.

d) Centrum Międzypokoleniowe „Pogodna”

Centrum łączy w sobie placówkę senioralną i świetlicę z zajęciami dla dzieci (zostały one opisane szerzej na stronie 11, w odniesieniu do kwestii organizowania grup wsparcia dla dzieci). Jeśli chodzi o seniorów, zajęcia w Centrum odbywają się od poniedziałku do piątku, głównie od 10.00 do 13.00. W programie zajęć przewidziane są: zajęcia ruchowe (salsa, gimnastyka pod okiem doświadczonych instruktorów), treningi pamięci, zajęcia z brydża, warsztaty psychoedukacyjne.

W 2025 roku uczestnicy zajęć w Centrum mieli okazję brać udział w spotkaniach, rozmowach oraz wspólnych zajęciach wolontariuszką Europejskiego Korpusu Solidarności, Francuzką Juliette Jamin, która przyjechała do Polski, żeby pracować w Centrum Usług Społecznych w ramach projektu „ESC – Nowe Horyzonty”. Wolontariuszka pomagała kadrze w przygotowywaniu i prowadzeniu zajęć, przekazywała wiedzę o Francji i Unii Europejskiej oraz uczyła języka angielskiego i francuskiego.

e) Sekcja Profilaktyki Uzależnień i Animacji Społecznej

Sekcja zorganizowała 23 wydarzenia o charakterze międzypokoleniowym – o jedno więcej niż w zeszłym roku sprawozdawczym. Oto ich nazwy: Wieczór gier planszowych w Zalasewie; Piknik Trzech Pokoleń; Śniadania na Trawie (5 edycji), Family Spot; Swarzędzkie Dni Rodziny; Letnie Potańcówki (6 edycji, pierwsza potańcówka miała miejsce w Swarzędzu, a następne w: Jasinie, Wierzonce, Gortatowie, Paczkowie i Kobylnicy); Światowy Dzień Osób z Zespołem Downa; Dzień Sąsiada w Gortatowie; Dzień Sąsiada w Jasinie; Projekt Europejskiego Korpusu Solidarności „ESC – Nowe Horyzonty”; Dwa Koncerty Swarzędzkiej Orkiestry Dętej na Plantach; Projekt pt. „Ogród Pokoleń – siejemy relacje, zbieramy smaki”; Rozświetlenie choinki w Ogrodzie Społecznym.

f) Organizatorzy Społeczności Lokalnej

Organizatorzy z Centrum Usług Społecznych zorganizowali dla mieszkańców miasta i gminy Swarzędz 20 inicjatyw mających na celu integrowanie osób z różnych pokoleń (o 14 więcej niż w 2024 roku). Były nimi m.in.: Inicjatywa Oddolna – „EkoPrzygoda – edukacja poprzez działanie i zabawę”, Festyn rycerski – „Chrobry i jego świta do Janikowa zawita”, „Wakacyjna integracja Karłowic” – warsztaty decupage, Dzień Sąsiada na Działkowej, Spotkania integrujące dla Kół Gospodyń Wiejskich z gminy Swarzędz, Warsztaty świąteczne w Karłowicach.

2. Ośrodek Kultury w Swarzędzu

Według informacji przekazanych przez dyrektora Ośrodka, w 2025 roku instytucja zrealizowała 40 inicjatyw o charakterze międzypokoleniowym. Były to m.in.: Koncert Świąteczny Zespołu Olszyna; Wystawa „Menażeria”; Kabaret Sąsiedzi; 33 finał Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy; Koncert Mateusza Ziółki; Koncert Karnawałowy Orkiestry Dętej; Józefinki; Niedzielne Poranki Teatralne; Zlot Pojazdów Zabytkowych; Festiwal Orkiestr Dętych; Dzień Dziecka; Dni Swarzędza; Kino Letnie; Festiwal Integracje; Przegląd Zespołów Seniorskich; Festiwal od materii do produktu; Niedzielne Poranki Teatralne – Kosmiczne Śmieciowisko; XX Memoriał Arkadiusza Gołasia; Koncert „Od Chicago do Rio Music & Dance Show”; Cezik Nutkosfera; Święto Niepodległości; Koncert Muzyki Filmowej; Spotkanie z Klasyką; Mikołajki; Koncert Świąteczny Sekcji Wokalnej.

3. Swarzędzkie Centrum Historii i Sztuki

Główne muzeum miejskie w 2025 roku zrealizowało 14 różnorodnych inicjatyw, które były zorganizowane z myślą zarówno o młodszych i starszych zwiedzających. Kierownik Centrum wymieniła następujące wydarzenia: Wystawy czasowe: „Owoce miłości”, „Puls 70”, „Trzeba dojrzeć aby dojrzeć”, „Kultowe ryby z PRL”, „Kobiece portrety”, „Bractwo Kurkowe”, „Salvador Dali”, „Tańcząc z psami”, „Menażeria Teatru Wagabunda”, Spotkanie autorskie z Andrzejem Górnym, Odsłonięcie miecza gruszczyńskiego, „Noc Muzeów”, cykliczne spotkania Towarzystwa Miłośników Ziemi Swarzędzkiej.

4. Biblioteka Publiczna w Swarzędzu

Swarzędzka Biblioteka zorganizowała 10 wydarzeń mających łączyć pokolenia. Zapraszano na nie wszystkich mieszkańców miasta i gminy Swarzędz oraz gości, niezależnie od wieku. Dyrektor Biblioteki w przesłanym sprawozdaniu wskazała następujące inicjatywy: „Imaginarium” – wystawa fotograficzna absolwentów Master Class Wielkopolskiej Szkoły Fotografii; Spotkanie autorskie z Krzysztofem Drozdowskim „Tajemnice II wojny światowej”; Wernisaż wystawy „Fotografie z podróży” Magdaleny Głowińskiej; dwa warsztaty szydełkowania od podstaw; „Spacerownik po Zakopanem” – spotkanie autorskie z Borysem Tynką; „Alaska – rowerem po zachodnim wybrzeżu Ameryki” – spotkanie podróżnicze z Mikołajem Arndtem; Piknik Czytelniczy (trzydniowy): wymiana książek, wymiana odzieży, malowanie t-shirtów z Patyczakiem, Piknik: gry i zabawy z Pipi z wydawnictwem Zakamarki, Spotkanie autorskie z Ryszardem Ćwirlejem, Koncert gry na bębnach afrykańskich i warsztaty

z ogniskiem; Spotkanie autorskie z poetką Moniką Bobrowską „Odcisnięte w glinie”; Zbiórka darów rzeczowych dla podopiecznych fundacji TTB.

Kierunek działań: **Organizacja aktywności dostosowanych do potrzeb seniorów**

Wskaźnik: **Liczba zorganizowanych spotkań/działań na rzecz seniorów**

1. Centrum Usług Społecznych w Swarzędzu

a) Centrum Aktywności Seniora

W odniesieniu do powyższego wskaźnika pracownicy Centrum wymienili 24 inicjatywy zrealizowane w 2025 roku. Oto one: Koncert dla seniorów „Od Wiednia do San Remo”; Spotkania Świąteczne w Centrum Aktywności Seniora, Klubach Młodych Duchem i Centrum Międzypokoleniowym „Pogodna”; Spotkania świąteczne dla osób samotnych i bezdomnych w Eurohotelu; Letnie dyskoteki dla seniorów; Spotkania literackie w Bibliotece Publicznej; Miodowe Lato w Skansenie; Tworzenie grup komunikacyjnych w aplikacji WhatsApp dla seniorów; Zajęcia Nordic Walking organizowane przez Centrum Aktywności Seniora oraz Fundację Dzieciaki i Zwierzaki; Koncert Muzyki Romskiej; Muzyczne spotkania karnawałowe w Klubie Młodych Duchem „Pod Lasem”; Spotkanie edukacyjne z firmą ENEA; Szkolenie pt. „Choroby Neurodegeneracyjne Mózgu”; Szkolenie dla opiekunów nieformalnych; Warsztaty organizowane przez Fundację „Petra Senior” w Swarzędzkim Centrum Aktywności Seniora; Senioriada; Wycieczka do hodowli koni, pszczół w Wierzonce wraz z warsztatami; Konferencja pt. „Opiekun osoby żyjącej z zespołem otępiennym”; Szkolenia w ramach projektu Wielkopolskie Telecentrum Opieki – kontynuacja; Zdrowy senior – zajęcia psychoedukacyjne; Targi Viva Senior – udział seniorów w konkursie „Viva Wielkopolski Senior”; Udział w obchodach Światowego Dnia Osób z Zespołem Downa; Udział w obchodach Światowego Dnia Zdrowia Psychicznego; Międzynarodowy Dzień Osób Starszych w Stylu Country; Obchody Międzynarodowego Dnia Wolontariusza.

b) Dzienny Dom „Senior-WIGOR”

Placówka w 2025 roku umożliwiła seniorom uczestnictwo w 13 wydarzeniach dedykowanych osobom w wieku 60 lat i starszym. Były to: Całodniowa wycieczka do Orientarium w Łodzi; Wyjazd do Domu Pomocy Społecznej w Lisówkach i udział

w Festynie Integracyjnym „Barierom Stop”; Wycieczki turystyczne do Poznania; Wycieczka edukacyjna do Wierzenicy; Zebrania uczestników ośrodka; Wspólne wyjścia z seniorami; Zajęcia edukacyjne dla seniorów; Warsztaty z dietetykiem; Zajęcia taneczne na krzesłach (lub przy krzesłach); Zajęcia plastyczne; Codzienne rozmowy z seniorami na różne tematy; Szkolenie na temat sztucznej inteligencji; Stworzenie piosenki „Hymn Seniorów”.

c) Dzienny Dom Pomocy

Uczestnicy zajęć w Dziennym Domu Pomocy wzięli udział w 9 imprezach. Były to: Zajęcia muzyczne w Ogrodzie Społecznym „Poznańska 25”; Śniadanie Wielkanocne w świetlicy w Jasinie; Senioriada; Spotkanie muzyczne w Centrum Aktywności Seniora; Dyskoteka dla seniorów; Ognisko w parku w Kobylnicy dla uczestników Dziennego Domu Pomocy i Dziennego Domu „Senior-WIGOR”; Dyskoteka dla seniorów; Festyn integracyjny „Dolce Vita” w Lisówkach; Impreza sylwestrowa dla seniorów z udziałem seniorów z Dziennego Domu „Senior-WIGOR”; Odwiedziny dzieci ze żłobka „Kolorowe Motylki”; Gra w gry planszowe z dziećmi ze Szkoły Podstawowej nr 3 w Swarzędzu.

d) Centrum Międzypokoleniowe „Pogodna”

Seniorzy przychodzący do Centrum i korzystający z oferty placówki w 2025 roku mogli wziąć udział w 7 różnych inicjatywach. Oto one: zajęcia ruchowe, salsa, gimnastyka (pod okiem doświadczonych instruktorów), trening pamięci, nauka języka angielskiego, zajęcia artystyczne oraz zajęcia prowadzone po angielsku przez wolontariuszkę z Francji – Juliette Jamin, która przebywała w Centrum Usług Społecznych w ramach projektu „ESC – Nowe Horyzonty” (Program Europejski Korpus Solidarności).

e) Organizatorzy Społeczności Lokalnej

W ramach organizowania społeczności lokalnej przeprowadzono co najmniej 19 wydarzeń z myślą o miejscowych seniorach. Oto niektóre z nich: „Aktywni obywatele w cyfrowym świecie” – realizacja kilkunastu spotkań w społeczności lokalnej informujących o szkoleniach, pomoc w przeprowadzeniu warsztatów – Gmina Swarzędz była partnerem w projekcie, a seniorzy jednymi z adresatów projektu; STOP-KAWKA – comiesięczne spotkania integracyjne dla społeczności przy ul. Działkowej – w budynku Środowiskowego Domu Samopomocy; Pomoc w organizacji „Swarzędzkiej Senioriady”; realizacja Inicjatywy Oddolnej „Senior z kultura i sztuką” (warsztaty ceramiczne 2x, wyjazd do teatru 1x).

2. Ośrodek Kultury w Swarzędzu

Ośrodek organizował wiele wydarzeń w ciągu roku. Właściwie w każdym z nich mogli brać udział seniorzy. Oto przykłady niektórych inicjatyw: Koncert Świąteczny Zespołu Olszyna, Wystawa „Menażeria”, 33 finał Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy, Koncert Karnawałowy Orkiestry Dętej, Józefinki, Zlot Pojazdów Zabytkowych, Festiwal Orkiestr Dętych, Festiwal Integracje, Przegląd Zespołów Seniorskich, Festiwal od materii do produktu, Święto Niepodległości, Koncert Muzyki Filmowej, Spotkanie z Klasyką, Upiór w Sanatorium.

Ośrodek zapraszał również seniorów na zajęcia w swoich poszczególnych sekcjach: Zespole Regionalnym Olszyna, Senioralnej Sekcji Teatralnej oraz Sekcji Tańca w Kręgu.

3. Swarzędzkie Centrum Historii i Sztuki

Z myślą o seniorach Centrum zorganizowało następujące wydarzenia: Wystawy: „Owoce miłości”, „Puls 70”, „Trzeba dojrzeć aby dojrzeć”, „Kultowe ryby z PRL”, „Kobiece portrety”, „Bractwo Kurkowe”, „Salvador Dali”, „Tańcząc z psami”, „Menażeria Teatru Wagabunda”, Odsłonięcie miecza z Gruszczyzna, „Noc Muzeów”, Koncerty: „Świąteczne impresje”, „Wędrując brzegiem serca”, Cykliczne spotkania Towarzystwa Miłośników Ziemi Swarzędzkiej.

4. Biblioteka Publiczna w Swarzędzu

Dyrekcja i pracownicy Biblioteki w 2025 roku zorganizowali dla seniorów 6 wydarzeń. Były to: Biesiada poetycka „Swarzędz wierszami rozkwita”, Biesiada poetycka „W Swarzędzu wiersze szeleszczą”, Spotkanie dla emerytów z okazji 80-lecia Biblioteki, Spotkanie autorskie z Natalią Budzyńską „Zakopane artystek”, Spotkanie z Dariuszem Stobieckim: „Na przemysłowych szlakach”, Cotygodniowe spotkania seniorów w Bibliotece na os. Czwartaków i w Filii na os. Raczyńskiego. Łącznie wzięło w nich udział około 150 osób.

Kierunek działań: **Zwiększenie dostępności usług i form aktywizacji dla osób starszych**

Wskaźnik: **Liczba usług skierowanych do osób starszych**

1. Centrum Usług Społecznych w Swarzędzu

a) Sekcja Usług Opiekuńczych

- W 2025 roku Sekcja realizowała Program „Opieka 75+” ogłoszony przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Zadanie dofinansowano ze środków budżetu państwa w kwocie 269 177,00 zł. Całkowity koszt zadania w 2025 roku wynosił 460 533,92 zł. Celem programu była poprawa dostępności do usług opiekuńczych – w tym specjalistycznych – dla osób w wieku 75 lat i więcej, które były: osobami samotnymi, osobami samotnie gospodarującymi, osobami pozostającymi w rodzinie.
- Program Asystent Osobisty Osoby z Niepełnosprawnością – usługi asystencji osobistej polegały na wspieraniu osoby z niepełnosprawnością przez asystenta w różnych sferach życia, w tym wsparcia uczestnika w czynnościach samoobsługowych, na przykład utrzymaniu higieny osobistej; wsparcia uczestnika w prowadzeniu gospodarstwa domowego i wypełnianiu ról w rodzinie; wsparcia uczestnika w przemieszczaniu się poza miejscem zamieszkania; wsparcia uczestnika w podejmowaniu aktywności życiowej i komunikowaniu się z otoczeniem.
- Wielkopolskie telecentrum opieki – grant w ramach projektu „Wielkopolskie telecentrum opieki” finansowanego ze środków Programu „Fundusze Europejskie dla Wielkopolski na lata 2021-2027” w ramach działania 06.13 Usługi społeczne i zdrowotne. Okres realizacji projektu to czas od 1.04.2024 do 30.06.2026 roku. W ramach projektu były realizowane następujące działania:
 - zwiększono bezpieczeństwo seniorów poprzez usługę teleopieki dla 100 mieszkańców Gminy,
 - powołano funkcję koordynatora wsparcia osób starszych,
 - utworzono Centrum Wsparcia Seniora,
 - organizowano warsztaty i spotkania dla osób starszych, ich opiekunów oraz osób zawodowo zajmujących się wsparciem seniorów,
 - uruchomiono usługę Mobilnego doradcy osób starszych,
 - uruchomiono Mobilny Zespół Profilaktyki, w ramach którego seniorzy nie wychodzący z domu mogą skorzystać ze wsparcia psychologa, fizjoterapeuty, dietetyka czy usług podologa i pielęgniarki.
- Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi i specjalistyczne usługi opiekuńcze oraz usługi opiekuńcze – zgodnie z art. 17 ust.1 pkt. 11 Ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 roku do zadań własnych

gminy o charakterze obowiązkowym należy organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania. Ponadto na podstawie art. 18 ust. 1 pkt. 3 wyżej powołanej ustawy gmina realizuje zadania zlecone z zakresu organizowania i świadczenia specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi. W ramach tego działania realizowane były zadania z zakresu zaspokajania codziennych potrzeb życiowych oraz zapewniania niezbędnej opieki higienicznej i pielęgnacyjnej osobom chorym, starszym lub niepełnosprawnym.

- Centrum usług Społecznych w Swarzędzu przystąpiło do programu „Opieka wytchnieniowa – edycja 2025” oferując pomoc mieszkańcom Swarzędza i 20 okolicznych sołectw w opiece nad dziećmi niepełnosprawnymi poniżej 16. roku życia oraz nad osobami ze znacznym stopniem niepełnosprawności. Osoby sprawujące opiekę nad niepełnosprawnymi członkami rodziny, przebywające z chorymi na co dzień, prędzej czy później ulegają wyczerpaniu fizycznemu lub emocjonalnemu. Właśnie do takich osób, opiekunów faktycznych osób niesamodzielnych, kierowane były działania CUS oferowane w ramach programu. Pozwoliły one opiekunom na wygospodarowanie dla siebie czasu wolnego w celu załatwienia różnych spraw lub zregenerowania sił, a z drugiej strony zapewniły ciągłość opieki nad chorym. W ramach Programu „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2025 – wsparcia udzielono 22 rodzinom:

- 2 rodzinom, w tym 1 opiekunowi osoby ze znacznym stopniem niepełnosprawności oraz 1 opiekunowi dziecka z orzecznym stopniem niepełnosprawności – realizowane przez pracowników CUS; łącznie 136 godzin;

- 20 rodzinom, w tym 14 opiekunom osoby ze znacznym stopniem niepełnosprawności oraz 6 opiekunom dzieci z orzecznym stopniem niepełnosprawności – realizowane przez wykonawców wskazanych przez opiekuna; łącznie 2 293 godziny.

Zadanie zostało dofinansowane ze środków Funduszu Solidarnościowego w kwocie 120 661,20 zł.

b) Centrum Aktywności Seniora

Centrum, w ramach zwiększenia dostępności usług i form aktywizacji, oferowało seniorom z terenu miasta i gminy Swarzędz następujące usługi: zajęcia ruchowe (gimnastyka, aqua aerobik, nordic walking, joga, salsa), zajęcia komputerowe, językowe, artystyczne, teatralne, muzyczne, filmowe, treningi pamięci, brydża, wyjazdy zagraniczne i krajowe, spotkania integracyjne, inicjatywę SOS Senior, Letnie Dyskoteki dla Seniorów i inne.

- W czasie 2025 roku realizowano działania w ramach projektu „Wielkopolskie telecentrum opieki” tj.:
 - Prowadzono Centrum Wsparcia Seniora,
 - Zatrudniono koordynatora usług w obszarze wsparcia osób starszych w gminie Swarzędz,
 - Kontynuowano usługę Mobilnego Doradcy Osób Starszych,
 - Kontynuowano usługę Mobilnego Zespołu Profilaktycznego w miejscu zamieszkania (psycholog, pielęgniarka, podolog, fizjoterapeuta, pielęgniarka, dietetyk).
- Prowadzono zajęcia aktywizujące dla seniorów w siedmiu Klubach Młodych Duchem i w Centrum Międzypokoleniowym „Pogodna”.
- Prowadzono pomocowe działania technologiczne: obsługę telefonu, utworzenie konta na profilu społecznościowym, utworzenie konta na komunikatorze, zainstalowanie aplikacji mMieszkaniec, oferowano pomoc w zainstalowaniu aplikacji oraz przekazywano kontakt do Klubu Rozwoju Cyfrowego „CyberSwarzędz”.
- Oferowano wsparcie informacyjne na temat różnych inicjatyw przeznaczonych dla seniorów z gminy Swarzędz.
- Prowadzono usługę Senior SMS: osobom w wieku 60+ przesyłano informacje, komunikaty, wiadomości o inicjatywach dla seniorów.
- Na stronie internetowej Centrum Usług Społecznych w zakładce Centrum Aktywności Seniora oraz na portalach społecznościowych zamieszczano informacje, pisano notatki, redagowano informacje o bieżących i planowanych wydarzeniach.
- Organizowano warsztaty ekologiczne i cykl zajęć psychoedukacyjnych pt. „Zdrowy senior”.

- Organizowano warsztaty „Wielkopolskiego telecentrum opieki” z cyklu spotkań w ramach usługi „Profilaktyka dla seniora”. Oto ich tematy: Cyberbezpieczeństwo, Profilaktyka odleżyn, Profilaktyka upadków, Testament i dziedziczenie, Mapa marzeń, Co z tym seksem?, Stres dobry czy zły?, Strata bliskich – syndrom pustego gniazda, Zdrowe żywienie, Mój dom moja twierdza.
- W ramach projektu „Wielkopolskie Centrum Opieki” udzielono wsparcia 100 seniorom z terenu miasta i gminy Swarzędz włączając ich do systemu teleopieki poprzez codzienne użycie opasek bezpieczeństwa. Użytkownicy opasek mieli zapewnione teleporady: dietetyka, psychoseksuologa, psychogerontologa i psychologa poprzez asystentów społecznych – łącznie zrealizowanych zostało 117 porad.
- Usługi dla seniorów w różnych częściach gminy świadczyło również 7 Klubów Młodych Duchem. Najmłodszy z nich – Klub Młodych Duchem „Pod Lasem” działający przy placu Handlowym w Swarzędzu, w 2025 roku obchodził pierwszą rocznicę swojego powstania.

c) Dzienny Dom „Senior-WIGOR”

W swoim sprawozdaniu pracownicy placówki wymienili 10 usług, z których seniorzy mogli korzystać w 2025 roku. Były to:

- Usługi oferowane seniorom w ramach harmonogramu pracy placówki, to znaczy: codzienne ciepłe obiady, dowozy z domu na zajęcia i odwozy z zajęć do domu, zajęcia z psychologiem, rehabilitacja, zajęcia kreatywne i aktywizujące oraz konsultacje z dietetykiem.
- Terapia zajęciowa (filmoterapia, arterapia, muzykoterapia, trening pamięci, zajęcia kulinarne).
- Pętla indukcyjna – urządzenie, które zapewnia zwiększenie dostępności usług dla osób niedosłyszących.
- Warsztaty z obsługi komputera.
- Transport na wydarzenia kulturalne zorganizowane przez Centrum Usług Społecznych w Swarzędzu, m.in. na Piknik w Uzarzewie, koncerty w Zalasewie, czy Wigilię w Eurohotelu.

d) Dzienny Dom Pomocy

Placówka zapewniała uczestnikom: codzienną opiekę, możliwość kąpieli, wykonanie prania, zajęcia aktywizujące, codzienne ciepłe posiłki, dojazd z domu do placówki i odwóz z placówki do domu, spacer (przy ciepłej, słonecznej pogodzie) oraz wyjścia na zakupy.

W 2024 roku nastąpiła zmiana godzin funkcjonowania placówki, obecnie Dzienny Dom Pomocy w Swarzędzu funkcjonuje w godzinach 7-18 – w ten sposób zapewniono dłuższy czas zajęć i opieki dla uczestników Domu, a jednocześnie odciążenia ich rodzin.

e) Centrum Międzypokoleniowe „Pogodna”

Dzięki działalności Centrum seniorzy z terenu miasta i gminy Swarzędz mieli zapewniony dostęp do następujących usług: zajęć ruchowych (salsy i gimnastyki pod okiem doświadczonych instruktorów), treningu pamięci, nauki języka angielskiego, zajęć artystycznych oraz zajęć prowadzonych po angielsku przez francuską wolontariuszkę – Juliette Jamin, która przebywała w Centrum Usług Społecznych w ramach projektu „ESC – Nowe Horyzonty” (Program Europejski Korpus Solidarności).

f) Klub Rozwoju Cyfrowego „CyberSwarzędz”

Celem projektu jest zwiększenie dostępu do wysokiej jakości edukacji technologicznej oraz rozwoju kompetencji cyfrowych mieszkańców gminy Swarzędz. Jedną z głównych grup docelowych są osoby w wieku 60 lat i starsze. Do najważniejszych zadań Klubu Rozwoju Cyfrowego należy prowadzenie działań: w formie edukacji grupowej i indywidualnej oraz prowadzenie punktu doradztwa technologicznego. Łącznie z usług Klubu skorzystało 214 seniorów mieszkających na terenie gminy Swarzędz.

2. Ośrodek Kultury w Swarzędzu

Z myślą o osobach w wieku 60 lat i starszych instytucja organizowała zajęcia w trzech sekcjach. Były to: Senioralna Sekcja Teatralna, Zespół Regionalny Olszyna oraz Sekcja Tańca w Kręgu.

Podsumowując dane dotyczące tego wskaźnika, w 2025 roku w gminie Swarzędz realizowano co najmniej 48 usług skierowanych bezpośrednio do osób starszych. To o 6 usług więcej niż w ubiegłym roku sprawozdawczym.

**Cel strategiczny nr 2: Usługi społeczne dostosowane do zdiagnozowanych
potrzeb mieszkańców**

**Cel operacyjny nr 4: Rozwój usług opiekuńczych skierowanych do osób niesamodzielnych
oraz aktywizacja osób z niepełnosprawnościami**

**Kierunek działań: Zapewnienie rehabilitacji w ramach Integracyjnego Ośrodka
Rehabilitacji i Terapii dla Dzieci Niepełnosprawnych w Swarzędzu**

**Wskaźnik: Liczba osób, które skorzystały ze wsparcia w ramach Integracyjnego
Ośrodka Rehabilitacji i Terapii dla Dzieci Niepełnosprawnych w Swarzędzu**

7 marca 2024 roku otwarto Integracyjny Ośrodek Rehabilitacji i Terapii dla Dzieci Niepełnosprawnych w Swarzędzu. Koszt budowy wraz z wyposażeniem wyniósł ponad 13 mln zł. Większość funduszy (11.034.680,45 zł) na realizację tej inwestycji Gmina Swarzędz otrzymała z Rządowego Funduszu Polski Ład. Nowocześnie wyposażona placówka służy leczeniu i rehabilitacji osób z niepełnosprawnościami, w większości podopiecznych Stowarzyszenia Przyjaciół Dzieci Specjalnej Troski im. Leszka Grajka w Swarzędzu.

W obiekcie odbywały się zajęcia dla:

- osób dorosłych w systemie pobytu dziennego – terapia zajęciowa: Osoby dorosłe doskonalily swoje umiejętności w zakresie rehabilitacji zawodowej i społecznej w Warsztacie Terapii Zajęciowej. W ramach tego przygotowano pracownie tematyczne: pracownię gospodarstwa domowego, pracownię zdrowego stylu życia, pracownię technik różnych, pracownię plastyczną oraz pracownię komunikacji społecznej.
- dzieci od 4 miesiąca życia do 7 lat – w ramach wczesnej interwencji:
 - zajęcia z dogoterapii w specjalnie przygotowanym i wyposażonym pomieszczeniu przyjaznym dla psa,
 - zajęcia z rehabilitacji – ćwiczenia najczęściej obejmowały takie zakresy jak: sprawność psychomotoryczną, funkcjonowanie poznawcze, spostrzeganie wzrokowe i słuchowe, rozwój mowy, zabawę, budowanie kontaktów społecznych,

- sala do integracji sensorycznej, gdzie dzieci poddawane były terapii, która miała na celu wzbudzenie zaplanowanych wrażeń i uczuć,
- sala doświadczania świata wyposażona w urządzenia do pobudzania zmysłowego (terapia światłem, zapachem, dotykiem),
- sala wczesnej interwencji z szeregiem wielospecjalistycznych oddziaływań diagnostycznych, leczniczo-rehabilitacyjnych i terapeutycznych, który miał na celu jak najszybsze wykrycie trudności rozwojowych i minimalizowanie ich tak, aby dziecko uzyskało możliwie najlepszy dla niego rozwój w sferze ruchowej, intelektualnej, emocjonalnej i społecznej.

Część Ośrodka zajmowały gabinety, w których odbywała się

- fizjoterapia:
 - zajęcia z rehabilitacji ruchowej z hydromasażem w sali rehabilitacyjnej wyposażonej w wannę oraz pomieszczeniu z urządzeniem do hydroterapii rąk i nóg,
 - ćwiczenia rehabilitacyjne przy użyciu m.in. kabiny do rehabilitacji UGUL – indywidualna praca terapeuty z pacjentem z dysfunkcjami narządu ruchu,
 - sala do gimnastyki wyposażona w drabinki, rowerki stacjonarne i worek bokserski oraz inne urządzenia do ćwiczeń sportowych.
- terapia logopedyczna, pedagogiczna, psychologiczna.

W 2025 roku z zajęć i zabiegów w Integracyjnym Ośrodku Rehabilitacji i Terapii dla Dzieci Niepełnosprawnych w Swarzędzu skorzystało 175 osób – o 20 mniej niż w zeszłym roku sprawozdawczym.

Kierunek działań: Zwiększenie liczby miejsc w placówce dla osób z chorobami otępiennymi

Wskaźnik: Liczba miejsc w placówkach dla osób z chorobami otępiennymi

Sekcja Usług Opiekuńczych Centrum Usług Społecznych w Swarzędzu poinformowała, że w Dziennym Domu Pomocy w 2025 roku przygotowano 10 nowych miejsc dla osób niesamodzielnych w wieku 60 lat i starszych, w tym dla osób z chorobami otępiennymi.

Kierunek działań: Organizacja transportu umożliwiającego dotarcie osobom starszym i z niepełnosprawnością do placówek służby zdrowia, urzędów i innych miejsc

Wskaźnik: Liczba osób starszych i z niepełnosprawnością korzystających ze zorganizowanego transportu

W 2025 roku transport specjalistyczny przeznaczony dla osób starszych i osób z niepełnosprawnością świadczyły dwie placówki Centrum Usług Społecznych: Dzienny Dom „Senior-WIGOR” i Dzienny Dom Pomocy. Pierwsza instytucja zapewniała dowóz seniorów (w różnym stanie zdrowia) z domu na zajęcia i ich odwóz do domu po zakończeniu zajęć. Z tego udogodnienia korzystało 28 osób starszych (o 7 osób mniej niż w zeszłym roku sprawozdawczym). Z kolei Dzienny Dom Pomocy zapewniał dowóz i odwóz osobom w wieku powyżej 60 lat, które z powodu choroby były niesamodzielne. Z transportu korzystały 42 osoby (o 21 więcej niż w 2024 roku).

Centrum Usług Społecznych zapewniało również osobom starszym i chorym transport do urzędów, szpitali i placówek ochrony zdrowia w ramach usługi „Transport dla seniora i osób z niepełnosprawnościami”. Działania podejmowane były w ramach projektu „Rozwój Wielkopolskiej Sieci Centrów Usług Społecznych” nr FEWP.06.13-IZ.00-0002/23 współfinansowanego przez Unię Europejską ze środków Fundusze Europejskie dla Wielkopolski 2021-2027 Priorytet 6. Działanie 06.13 Usługi społeczne i zdrowotne. W 2025 roku z powyższej formy transportu skorzystało 39 osób – o dwie więcej niż rok wcześniej.

Centrum Aktywności Seniora poinformowało o dwóch własnych inicjatywach transportu zorganizowanego dla seniorów. Był to transport miejski w celu dowiezienia seniorów na i z koncertów według zaplanowanej trasy Kobylnica-Zalasewo, Zalasewo-Kobylnica oraz transport autokarem w związku z wycieczką na wydarzenie pod nazwą „Aktywny Senior w Śremie. Nieocenione wyjście z domu” na trasie Swarzędz-Śrem, Śrem-Swarzędz. Łącznie w tych wyjazdach wzięło udział 50 osób.

Podsumowując wszystkie uzyskane dane, w gminie Swarzędz w 2025 roku ze zorganizowanego transportu skorzystało 131 osób – o 462 osoby mniej niż w 2024 roku. Duża różnica w liczbie osób wynika z tego, że w 2025 roku nie organizowano transportu seniorów do Sali Koncertowej w Zalasewie w związku z brakiem koncertów w tym miejscu.

**Kierunek działań: Zwiększenie dostępności architektonicznej, cyfrowej
oraz informacyjno-komunikacyjnej zgodnie z ustawą o zapewnieniu dostępności osobom
ze szczególnymi potrzebami**

Wskaźnik: Liczba wprowadzonych udogodnień dla osób ze szczególnymi potrzebami

1. Swarzędzkie Towarzystwo Budownictwa Społecznego

Towarzystwo poinformowało o jednej inicjatywie tego rodzaju. Był nią remont mieszkania przy ulicy Wielkiej Rybackiej 11/1 w Swarzędzu.

2. Centrum Usług Społecznych w Swarzędzu

a) Centrum Aktywności Seniora

W swoim sprawozdaniu Centrum wykazało osiem inicjatyw mających na celu zwiększenie dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami – w różnych aspektach życia codziennego. Oto one: Senior SMS – system szybkiego przekazywania osobom w wieku 60+ informacji i komunikatów; Tworzenie grup komunikacyjnych w komunikatorze WhatsApp dla seniorów; Spotkanie edukacyjne z zakresu „Cyberbezpieczeństwa”; Szkolenia z zakresu obsługi telefonu, komputera, czujek dymu, czujek czadu; Szkolenie z zakresu profilaktyki bezpieczeństwa i adaptacji w ekstremalnych warunkach – propagowanie wiedzy wśród seniorów na temat zagrożeń i przygotowania plecaka ewakuacyjnego. Zapoznanie z poradnikiem bezpieczeństwa („Poradnik na czas kryzysu i wojny”) opracowanym przez Ministerstwo Obrony Narodowej, Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz przez Rządowe Centrum Bezpieczeństwa.

b) Dzienny Dom „Senior-WIGOR”

W 2025 roku w placówce, która została przeniesiona z budynku przy ul. Sienkiewicza 21 w Swarzędzu do nowej siedziby w Kobylnicy przy ul. Poznańskiej 99 wprowadzono 11 udogodnień dla uczestników zajęć:

- dla osób na wózkach dostępne są korytarze i pomieszczenia,
- w budynku znajdują się 3 toalety dla osób z niepełnosprawnościami; damska i męska,

- do budynku i wszystkich jego pomieszczeń można wejść z psem asystującym i psem przewodnikiem,
- stałym elementem wyposażenia jest pętla indukcyjna,
- zapewniono informację na temat rozkładu pomieszczeń, w sposób wizualny i głosowy (pracownik). Pomieszczenia są oznakowane,
- po uprzednim kontakcie z Centrum Usług Społecznych w Swarzędzu poprzez adres mailowy: sekretariat@cusswarzedz.pl. istnieje możliwość skorzystania z tłumacza języka migowego,
- przy drzwiach zainstalowano dzwonek wzywający asystenta do osoby niepełnosprawnej,
- bramka na klatce schodowej (alternatywa dla windy i droga ewakuacyjna), która ma zabezpieczać seniorów przed wejściem na schody i upadkiem.
- udział w projekcie „Teleopieka” – opaski monitorujące dla 12 seniorów.

c) Wielkopolskie telecentrum opieki

Gmina Swarzędz otrzymała grant w ramach projektu „Wielkopolskie telecentrum opieki” finansowanego ze środków programu „Fundusze Europejskie dla Wielkopolski na lata 2021-2027” w ramach działania 06.13 Usługi społeczne i zdrowotne. Okres realizacji projektu trwa od 1.04.2024 roku do 30.06.2026 roku.

Celem projektu było zapewnienie usługi wsparcia i bezpiecznego oraz samodzielnego funkcjonowania seniorów w wieku 60 lat i starszych w miejscu ich zamieszkania poprzez dostęp do tzw. opieki na odległość. W ramach projektu seniorom w wieku 60 lat i starszym został zapewniony dostęp do tzw. opasek bezpieczeństwa wyposażonych w co najmniej trzy z następujących funkcji:

- przycisk bezpieczeństwa – sygnał SOS,
- detektor upadku,
- lokalizator GPS,
- funkcje umożliwiające komunikowanie się z centrum obsługi i opiekunami,
- funkcje monitorujące podstawowe czynności życiowe (puls i saturacja).

Opaska bezpieczeństwa była połączona z całodobowym centrum monitoringu.

W przypadku trudnej sytuacji lub nagłego zagrożenia życia wciśnięcie guzika alarmowego znajdującego się na opasce umożliwiło połączenie się z dyspozytorem (ratownik

medyczny, opiekun medyczny, pielęgniarka), który podejmował decyzję o sposobie udzielenia pomocy seniorowi.

„Opieka na odległość” jest nowoczesną formą sprawowania opieki nad osobami starszymi, chorymi, po przebytych zabiegach medycznych, z niepełnosprawnościami, które czasowo lub na stałe wymagają wsparcia w codziennym funkcjonowaniu. To idealne rozwiązanie, szczególnie dla osób samotnych zarówno tych wymagających opieki, jak i tych, którzy z tej formy wsparcia nie korzystają, ale u których zmiany stanu zdrowia są na tyle nieprzewidywalne, że konieczne jest stałe monitorowanie podstawowych funkcji życiowych w celu jak najszybszej reakcji, powiadomienia właściwych służb i udzielenia możliwie najszybciej pomocy, w tym pomocy medycznej, w ramach świadczeń opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych.

Realizatorem projektu dla mieszkańców gminy Swarzędz było Centrum Usług Społecznych w Swarzędzu. Adresatami teleopieki byli mieszkańcy gminy Swarzędz, a dokładnie:

- osoby w wieku 60 lat i więcej, które mają problemy z samodzielnym funkcjonowaniem ze względu na stan zdrowia,
- osoby prowadzące samodzielnie gospodarstwo domowe lub mieszkające z osobami bliskimi, które jednak nie są w stanie w wystarczającym stopniu zabezpieczyć im wsparcia.

Z projektu mogły korzystać osoby, które już otrzymywały inne formy wsparcia. Udzielenie pomocy w ramach programu nie zależało od kryterium dochodowego ani nie było przyznawane w drodze decyzji administracyjnej. W okresie sprawozdawczym ze wsparcia skorzystało ponad 100 osób.

d) Wypożyczalnia sprzętu rehabilitacyjnego i wspomagającego

W Centrum Usług Społecznych w 2025 roku działała wypożyczalnia sprzętu rehabilitacyjnego i wspomagającego. Dzięki niej chorzy i niepełnosprawni mieszkańcy miasta i gminy Swarzędz mogli korzystać nieodpłatnie z balkoników rehabilitacyjnych, kul łokciowych, wózków inwalidzkich, materacy przeciwoodleżynowych, toalet przenośnych oraz łóżek rehabilitacyjnych.

W roku objętym sprawozdaniem sprzęt został wypożyczony przez 16 nowych osób, natomiast był również wykorzystywany przez kilkudziesięciu innych mieszkańców gminy,

którzy otrzymali pomoc jeszcze wcześniej w ramach kilku edycji programu „Nowoczesne usługi asystenckie i opiekuńcze w gminie Swarzędz”.

d) Udogodnienia informatyczne

Informatycy Centrum Usług Społecznych na stronie internetowej instytucji umieszczali wszystkie treści jako dostosowane do osób z niepełnosprawnościami zgodnie ze standardem WCAG 2.2. Do wszystkich publikowanych zdjęć dodawano tekst alternatywny. Dzięki temu osoby słabowidzące i niewidome mogły usłyszeć opis tego, co znajduje się na fotografiach. Dbano o odpowiedni kontrast wyświetlania strony internetowej instytucji oraz o właściwe formatowanie tekstu. Również zadbano o to, aby informacja dotycząca Centrum Usług Społecznych umieszczona w Biuletynie Informacji Publicznej była w pełni dostępna dla osób słabowidzących i niewidomych.

Informatycy Centrum Usług Społecznych przeszli w 2025 roku kilkumiesięczne specjalistyczne szkolenie pt. „Wykorzystywanie standardu WCAG (Web Content Accessibility Guidelines) przy tworzeniu i dostosowywaniu stron internetowych”. Szkolenie realizowano w ramach projektu pn. „Systemowe kształcenie specjalistów i specjalistek ds. dostępności cyfrowej”. Organizatorem szkolenia było Ministerstwo Cyfryzacji. Każda osoba, która ukończyła szkolenie otrzymała certyfikat potwierdzający nabyte kompetencje.

Centrum zostało również zgłoszone do systemu TOTUPOINT tworzonego przez Zespół PIRS Creative Lab. TOTUPOINT jest systemem znaczników udźwiękowiających przestrzeń. Jego pomysłodawcą i twórcą jest Jan Szuster – niewidomy inżynier i informatyk. Znaczniki nie tylko pomagają osobom z dysfunkcją wzroku trafiać samodzielnie do budynków, ale również ułatwiają poruszanie się wewnątrz nich.

f) Klub Rozwoju Cyfrowego

Klub Rozwoju Cyfrowego rozpoczął swoją działalność 1 kwietnia 2025 roku, funkcjonował w Swarzędzu przy ulicy Wrzesińskiej 7/5 i był czynny w poniedziałki od 8:00 do 18:00 oraz od wtorku do piątku od 8:00 do 16:00. Powstał w ramach projektu CyberSwarzędz i był finansowany w ramach Funduszy Europejskich dla Rozwoju Społecznego, Działanie: 01.09 Rozwój kompetencji cyfrowych.

Celem projektu było zwiększenie dostępu do wysokiej jakości edukacji technologicznej oraz rozwoju kompetencji cyfrowych mieszkańców gminy Swarzędz. Grupę docelową Klubu stanowiły osoby: doświadczające wykluczenia cyfrowego, starsze, o znacznym lub

umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, z niepełnosprawnością sprzężoną, z chorobami psychicznymi, z niepełnosprawnością intelektualną, wykluczone komunikacyjnie, opuszczające jednostki penitencjarne, a także osoby z otoczenia powyższych osób.

Łącznie w 2025 roku z oferty Klubu skorzystało 241 osób – mieszkańców miasta i gminy Swarzędz.

g) Udogodnienia dla osób niewidomych, słabowidzących i ociemniałych

Na holu Centrum Usług Społecznych był zainstalowany pulpit ze szczegółowym planem instytucji wykonanym w technice umożliwiającej osobom niewidomym, słabowidzącym i ociemniałym poznanie topografii i orientację w przestrzeni. Plan obejmował wszystkie pomieszczenia i korytarze, a każde miejsce było opisane w alfabecie Braille'a.

W wybranych placówkach należących do Centrum Usług Społecznych są dostępne: pętle indukcyjne, lupa elektroniczna oraz powiększalnik elektroniczny z funkcją czytania.

h) Udogodnienia dla głuchych

W Centrum Usług Społecznych w 2025 roku zatrudnione były trzy osoby, które posługiwały się językiem migowym. W przypadku przyścia do Centrum klienta głuchego pracownicy z językiem migowym oferują mu pomoc w komunikacji i załatwieniu wszystkich spraw.

Cel strategiczny nr 3: Rozwinięta działalność instytucjonalna i wolontariacka

Cel operacyjny nr 1: Wzmocnienie działalności i kompetencji instytucji świadczących usługi społeczne

Kierunek działań: Utworzenie Centrum Usług Społecznych

Wskaźnik: Liczba nowych usług realizowanych przez Centrum Usług Społecznych

Efektom przekształcenia Ośrodka Pomocy Społecznej w Swarzędzu w Centrum Usług Społecznych było poszerzenie oferty usług społecznych adresowanych do mieszkańców gminy Swarzędz. Każdego roku Centrum wprowadza nowe usługi odpowiadające na potrzeby osób

niezależnie od ich wieku, płci czy statusu społecznego. Poniżej przedstawiono wykaz 7 nowych usług, o które wzbogaciła się nasza gmina w 2025 roku:

1. Konsultacja specjalistyczna dla dzieci w celu uzyskania diagnozy funkcjonowania dziecka oraz zalecenia dalszej pracy. Dla 80 dzieci, które nie posiadają aktualnej diagnozy, na dwa lata.
2. Poradnictwo specjalistyczne – specjalistyczny trening Biofeedback EEG. Dla 50 osób na dwa lata.
3. Poradnictwo specjalistyczne w zakresie zaburzeń integracji sensorycznej dla dzieci i młodzieży. Dla 90 osób w wieku od 3 do 11 lat, również na dwa lata.
4. Doradztwo zawodowe. Usługa skierowana do wszystkich uczestników projektu „Integracja i Aktywność”. Każda osoba pod okiem specjalisty uczyła się tworzyć profesjonalne CV i list motywacyjny, przygotowywała się do rozmowy kwalifikacyjnej oraz przeszła testy z doradztwa zawodowego, które służyły określeniu własnego profilu na rynku pracy.
5. Warsztaty z komunikacji bez przemocy. Działanie obejmowało cykl zajęć, których celem było rozwijanie umiejętności konstruktywnego i spokojnego dialogu prowadzonego z poszanowaniem godności drugiej osoby. Warsztaty były realizowane w ramach projektu „Integracja i Aktywność” o numerze FEWP.06.10-IP.01-0024/24 dofinansowanego w ramach programu regionalnego „Fundusze Europejskie dla Wielkopolski na lata 2021-2027”.
6. Warsztaty metamorfozy – Barber. Działanie było prowadzone w celu podniesienia pewności siebie uczestników poprzez profesjonalną metamorfozę i rozwijanie umiejętności dbania o własny wizerunek. Działanie służące reintegracji społeczno-zawodowej mieszkańców gminy Swarzędz było realizowane w ramach projektu „Integracja i aktywność” FEWP.06.10-IP.01-0024/24 dofinansowanego w ramach Programu Regionalnego „Fundusze Europejskie dla Wielkopolski na lata 2021-2027”.
7. Poradnictwo psychologiczne dla uczestników projektu „Integracja i aktywność”. Grupę docelową projektu stanowiło 100 osób – mieszkańców gminy Swarzędz w wieku 15-89 lat, chętnych i gotowych do powrotu lub do wejścia na rynek pracy, pragnących podwyższyć swoje kwalifikacje i rozwinąć się zawodowo.

Wynikiem transformacji Ośrodka w Centrum było również wprowadzenie do struktury instytucji nowych specjalistycznych stanowisk pracy, tj.: Organizatora Usług Społecznych,

Koordinatorów Indywidualnych Planów Usług Społecznych oraz Organizatorów Społeczności Lokalnej, którzy w 2025 roku kontynuowali swoją pracę wśród mieszkańców gminy.

Kierunek działań: Rozwój współpracy między instytucjami oraz podmiotami ekonomii społecznej funkcjonującymi na terenie Gminy Swarzędz

Wskaźnik: Liczba wspólnie realizowanych przedsięwzięć

Na przestrzeni 2025 roku Centrum Usług Społecznych współpracowało głównie z dwoma podmiotami ekonomii społecznej: Fundacją „Początek Świata” i Fundacją „Dzieciaki i zwierzaki”. W ramach współpracy zrealizowano 9 inicjatyw. Poniżej wymieniono przeprowadzone przedsięwzięcia:

1. Rozmowy wspierające dla dzieci i młodzieży – wsparcie indywidualne.
2. Profilaktyka zdrowia psychicznego:
 - a) grupa wsparcia dla osób doświadczających przemocy,
 - b) grupa wsparcia dla dzieci i młodzieży zagrożonej uzależnieniami, przemocą, będącymi w kryzysie psychicznym,
 - c) grupa rozwojowo-wspierająca dla rodziców i opiekunów,
 - d) emocje w relacjach – grupa wsparcia i rozwoju osobistego.
3. Wsparcie psychologiczne polegające na świadczeniu usług poradnictwa psychologicznego dla osób dorosłych zamieszkałych na terenie gminy Swarzędz.
4. Wsparcie psychologiczne polegające na świadczeniu usług poradnictwa psychologicznego dla dzieci i młodzieży oraz członków ich rodzin w Placówce Wsparcia Dziennego „Nasza Dziupla” w Swarzędzu.
5. Konsultacja specjalistyczna dla dzieci w celu uzyskania diagnozy funkcjonowania dziecka oraz zalecenia dalszej pracy.
6. Poradnictwo specjalistyczne w zakresie zaburzeń integracji sensorycznej dla dzieci i młodzieży.
7. Poradnictwo specjalistyczne – specjalistyczny trening Biofeedback EEG.
8. Obchody Światowego Dnia Zdrowia Psychicznego (m.in. we współpracy z Fundacją Błękitne Motyle, Fundacją Początek Świata, Fundacją Dzieciaki i Zwierzaki, Akademią Przyszłości i innymi).

9. Pierwszy Swarzędzki Marsz Kolorowej Skarpetki z okazji Światowego Dnia Osób z Zespołem Downa (we współpracy ze Stowarzyszeniem Przyjaciół Dzieci Specjalnej Troski im. Leszka Grajka w Swarzędzu i Warsztatem Terapii Zajęciowej w Swarzędzu).

Kierunek działań: **Podniesienie kompetencji kadry świadczącej usługi społeczne**

Wskaźnik: **Liczba przeprowadzonych szkoleń dla kadry**

Istotną kwestią w kontekście świadczenia usług społecznych jest stałe podnoszenie kompetencji pracowników Centrum Usług Społecznych w Swarzędzu. Kadra instytucji bowiem na co dzień spotyka się z trudnymi sytuacjami społecznymi i pomaga klientom rozwiązywać różnorodne problemy życiowe. Szkolenia są niezbędne, aby pracownicy mogli poszerzać swoją wiedzę, aktualizować dotychczasowe przepisy prawne odnoszące się do świadczonych usług i wprowadzać nowe narzędzia (innowacje) w pracy z klientem.

Poniżej przedstawiono wybrane tytuły szkoleń, w których wzięła udział kadra Centrum Usług Społecznych w 2025 roku:

- **Szkolenia o charakterze prawnym i administracyjnym**

Konkurs ofert na realizację zadania publicznego zlecanego w trybie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie – jak prawidłowo przygotować postępowanie konkursowe; Uprawnienia pracownicze związane z rodzicielstwem z uwzględnieniem najnowszych zmian; Rozliczenie zadań publicznych zleconych organizacjom pozarządowym za rok 2024; Ochrona danych osobowych w JST; Nowelizacja funduszu alimentacyjnego 2025 – nowe rozwiązania ustawowe w teorii i praktyce; Zamknięcie roku obrotowego 2024 – wycena bilansowa, sprawozdawczość finansowa, budżetowa i z operacji finansowych za 2024 r.; Korygowanie błędnie rozliczonych Wynagrodzeń i Zasiłków w 2025 r. przeliczanie podstaw wymiaru świadczeń chorobowych po zmianach stanowisk ZUS; Raport o stanie zapewniania dostępności podmiotu publicznego; Zasady sporządzania i przekazywania rocznego sprawozdania o udzielonych zamówieniach publicznych; Postępowanie w sprawie potwierdzenia prawa do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych; Eksmisje z lokali według najnowszego stanu prawnego; Umowa o pracę pracownika samorządowego; Certyfikacja wykonawców i inne projektowane zmiany ustawy Prawo zamówień publicznych; Pieczęcie, pieczętki i upoważnienia stosowane przez jednostki samorządu terytorialnego (gminy, powiaty, województwa samorządowe) w świetle

obowiązujących uregulowań prawnych; Rozpatrywanie skarg i wniosków na podstawie Kodeksu postępowania administracyjnego. Petycje na gruncie ustawy o petycjach. Procedowanie – krok po kroku; Terminy załatwiania spraw w ogólnym postępowaniu administracyjnym; Procedura wydawania zaświadczeń w ramach realizacji. Programu czyste powietrze; Ostateczność, prawomocność i wykonalność decyzji administracyjnych; Procedura administracyjna w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej – nowelizacja 2025; Ustawa deregulacyjna a zmiany w Kodeksie postępowania administracyjnego; Mediacja w postępowaniu administracyjnym w świetle ostatnich zmian Kodeksu postępowania administracyjnego; Ocena pracy pracowników samorządowych; Umowa o roboty budowlane w zamówieniach publicznych; KSeF i faktury ustrukturyzowane; Podróże służbowe. Delegacje na szkolenia. Jazdy lokalne; Zatrudnianie osób z niepełnosprawnością – główne zagadnienia prawa pracy.

- **Szkolenia dotyczące pracy z klientem (uczestnikiem, podopiecznym)**

Standardy ochrony małoletnich w praktyce; Pomoc społeczna 2025, czyli funkcjonowanie wprowadzonych zmian; Opłata za pobyt dziecka w pieczy zastępczej – przepis prawa a problemy w praktyce; Wizerunek i komunikacja w mediach społecznościowych i na stronach internetowych; Prosty język – jak tworzyć zrozumiałe pisma urzędowe; AI bez tajemnic: 60 minut praktycznych zastosowań; Bon ciepłowniczy nową formą wsparcia społeczeństwa; Inicjatywa lokalna – zapomniane narzędzie realizacji zadań publicznych z mieszkańcami; Przeciwdziałanie przemocy wobec dziecka; Zdrowie psychiczne seniorów i ich opiekunów; Kurs pierwszej pomocy w OSP Kobylnica; Realizacja działań edukacyjnych na rzecz zapobiegania zakażeniom RSV wśród mieszkańców powyżej 60 roku życia; Szkolenie BHP; Rekrutacja wolontariuszy; Szkolenie z zasad żywienia seniorów; Szkolenie z programu graficznego Canva; Szkolenie dla opiekunów nieformalnych; Wielkopolskie Telecentrum Opieki; Szkolenie z zakresu profilaktyki bezpieczeństwa i adaptacji w ekstremalnych warunkach; Budowanie samodzielności młodzieży – innowacje w działaniu; Laboratorium Aktywnej Spójności – wsparcie włączenia społecznego w regionach; Model Kręgów Wsparcia. Rozwój usług społecznych; Jak zorganizować Centrum Wolontariatu?; Aktywny Senior – polityka senioralna miast w praktyce.

- **Szkolenia podejmujące temat dobrostanu samych pracowników**

Superwizja; Szkolenie z obrony cywilnej; Przeciwdziałanie mobbingowi i dyskryminacji w miejscu pracy.

Według danych przedstawionych przez kierownik Sekcji Organizacyjnej Centrum Usług Społecznych w Swarzędzu oraz kierowników placówek działających w strukturze Centrum, pracownicy instytucji w 2025 roku wzięli udział w 60 szkoleniach – 12 mniej niż w zeszłym roku sprawozdawczym.

Cel strategiczny nr 3: Rozwinięta działalność instytucjonalna i wolontariacka

Cel operacyjny nr 2: Międzysektorowa współpraca instytucji z organizacjami pozarządowymi oraz upowszechnienie wolontariatu

Kierunek działań: **Wspieranie idei wolontariatu**

Wskaźnik: **Liczba wolontariuszy na terenie Gminy**

1. Szkoły podstawowe i ponadpodstawowe

W szkołach na terenie miasta i gminy Swarzędz prężnie działa wolontariat. We wszystkich 12 placówkach nauczyciele zachęcają uczniów do podejmowania różnych akcji wolontariackich i organizują wydarzenia sprzyjające bezinteresownemu zaangażowaniu dla dobra innych ludzi czy zwierząt.

Oto lista wybranych inicjatyw wolontariackich, w które angażowali się uczniowie: 33 Finał Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy; Słodka Wielkanoc – zbiórka czekolad, XXVIII Gminne Igrzyska Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej w Szkole Podstawowej nr 4 w Swarzędzu; Festyn Rodzinny w Zespole Szkół Specjalnych nr 105 w Poznaniu; Bieg SZPOT – strefa kibica; Senioriada; Akcja „Listy do Gwiazdora” (listy piszą ludzie korzystający z poznańskich jadłodajni – 88 listów/paczek); Szlachetna Paczka; „Obrazy i słowa” – spotkanie artystyczno-literackie z seniorami; XX Memoriał Arkadiusza Gołasia – zabezpieczenie i pomoc – klasy policyjne; Sprzątanie opuszczonych mogił w przededniu Wszystkich Świętych; Akcja „Góra Grosza”; Akcja „Sprzątanie Świata”; Akcja świąteczna „Gwiazdor od serca dla potrzebujących”; Pomoc w organizacji szkolnych uroczystości; Współpraca z Centrum Usług Społecznych w Swarzędzu (wizyty integracyjne w Dziennym Domu Pomocy w Swarzędzu); Przygotowanie przedstawienia z okazji świąt Bożego Narodzenia; Współpraca

ze Stowarzyszeniem Niesiemy Nadzieję; Udział w organizacji wydarzenia „Parkrun”; Akcja „Herbatka dla seniora”; Akcja „Nakrętki dla bliźniaków z Uzarzewa”; Kartki bożonarodzeniowe dla seniorów z Dziennego Domu „Senior-WIGOR”; Zbiórka darów dla Domu Pomocy Społecznej dla Dzieci i Młodzieży przy ul. Świętego Rocha w Poznaniu; Zbieranie darów dla Caritas w parafii pw. Świętego Krzyża w Kobylnicy; Pomoc w bibliotece szkolnej; Pomoc w Elżbietańskim Centrum Pomocy Ubogim; Ultramaraton Rowerowy Robinsonada (punkt w Wierzenicy); Porządkowanie terenu przy kościele w Wierzenicy; Porządkowanie cmentarza w Wierzenicy; Porządkowanie grobów von Tresków; Warsztaty świąteczne w szkole w Wierzonce; Współpraca z Hospicjum Palium w Poznaniu (Koncert dla przyjaciół i dobrodziejów hospicjum, Dzień motyla – dzień wrażliwości, Jarmark Wielkanocny, Poznańskie Betlejem); Wykonanie „Ławki Dobrych Serc”; II Festiwal „Od materii do produktu”; szkolna akcja charytatywna „Dobroć serca, moc Jadwigi”; III charytatywny koncert Fundacji Początek Świata; Akcja „Oddaj krew, uratuj życie”; "Czekoladka i herbatka" prezent dla osób w kryzysie bezdomności, samotnych, seniorów, osób niepełnosprawnych; Zbiórka plastikowych nakrętek „ Pomagamy bliźniakom z Pobiedzisk; „Kasztanobranie” - pomagamy świetlicy szkolnej; Zbiórka margaryny do smarowania kanapek dla osób ubogich i bezdomnych - współpraca z Siostrami Elżbietankami z ul. Łąkowej w Poznaniu; 4 października – Światowy Dzień Ochrony Zwierząt – zbiórka darów (karmy, kocy, ręczników, zabawek) dla zwierząt ze schroniska w Skałowie; „Pełni wdzięczności za dar niepodległości” – koordynowanie zadań w ramach patriotycznej gry miejskiej w Swarzędzu; Współpraca z Siostrami Albertynkami z Poznania; Zbiórka taleniaków; Charytatywne kolędowanie na Placu Wolności z Fundacją Bred of Life; Realizacja innowacji „Cztery strzały czwórki – spotkanie z Janiną Ochojską”; Czwórkowy Przegląd Piosenki dla niepełnosprawnych; Przeprowadzenie kwesty na rzecz chłopca z Madagaskaru – akcja we współpracy z Fundacją Ankizy Gasy; Wizyta w Pogotowiu Społecznym – zajęcia plastyczne dla osób bezdomnych; Przygotowanie Międzynarodowego Dnia Wolontariusza; Zbiórka zabawek, gier planszowych i puzzli dla pacjentów oddziałów dziecięcych w szpitalach poznańskich z okazji Dnia Pluszowego Misia; Zbiórka opatrunków, artykułów higienicznych dla mieszkańców Kamerunu w ramach współpracy z Fundacją Humanitarną Redemptoris Missio; Organizacja spotkania i koncertu dla pacjentów Zakładu Leczniczo-Opiekuńczego z okazji Dnia Babci i Dziadka w ramach współpracy ze Stowarzyszeniem Pelikan.

Łącznie w 2025 roku w wolontariacie szkolnym uczestniczyło 1673 uczniów – o 421 mniej niż w 2024 roku.

2. Centrum Usług Społecznych w Swarzędzu

a) Centrum Aktywności Seniora

Centrum podpisało umowy wolontariackie z 61 osobami. Wolontariusze pomagali przy organizacji Senioriady, Światowego Dnia Zdrowia Psychicznego i Międzynarodowego Dnia Osób Starszych w stylu country. 2 osoby z tej grupy pomagały w Swa-dzielni, natomiast dr Aleksandr Suvorkin, przygotował dla seniorów, wolontariacko, wykład pod tytułem „Jak pracować z lękiem?”.

b) Dzienny Dom Pomocy

Jeden wolontariusz pomagał w Dziennym Domu. Zajmował się głównie asystowaniem w trakcie zajęć dla seniorów. Prowadził również zajęcia z origami.

c) Europejski Korpus Solidarności

W trakcie 2025 roku w placówkach senioralnych i świetlicach dla dzieci pracowała wolontariuszka Europejskiego Korpusu Solidarności. Była nią Francuzka Juliette Jamin, która przyjechała do Swarzędza w ramach projektu „ESC – Nowe Horyzonty”. Zadaniem wolontariuszki była pomoc kadrze w organizowaniu i prowadzeniu zajęć, przekazywanie wiedzy na temat Francji i osobistych zainteresowań, nauka dzieci i seniorów języka angielskiego i francuskiego oraz promowanie wolontariatu europejskiego.

3. Instytucje kultury

Ośrodek Kultury w Swarzędzu w 2025 roku organizował i koordynował na terenie miasta i gminy 33 finał Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy, który jak co roku angażuje największą liczbę wolontariuszy. Poza tym instytucji nieodpłatnie pomagały różne osoby, które włączały się w organizację koncertów, występów zespołów i sekcji Ośrodka w ciągu całego roku. Łącznie z Ośrodkiem Kultury współpracowało 600 wolontariuszy (o 50 więcej niż w 2024 roku).

W Bibliotece Publicznej w Swarzędzu pracowała 1 wolontariuszka (o 3 mniej niż w zeszłym roku raportowym). Była to uczennica Liceum Ogólnokształcącego – pomagała organizować wystawę fotograficzną, lekcje biblioteczne, zajęcia dla grup przedszkolnych oraz pomagała w pracach biblioteczno-technicznych. Poznała specyfikę pracy w bibliotece publicznej.

Swarzędzkie Centrum Historii i Sztuki współpracowało z 1 wolontariuszem (o 11 mniej niż w 2024 roku), który pomagał w organizacji wystaw i warsztatów oraz wykonywał fotorelacje z imprez.

4. Organizacje pozarządowe

W Stowarzyszeniu Przyjaciół Dzieci Specjalnej Troski im. Leszka Grajka w Swarzędzu wolontariuszami byli między innymi członkowie Zarządu Stowarzyszenia i Komisji Rewizyjnej, którzy co tydzień pełnili dyżury dla rodziców dzieci z niepełnosprawnościami, organizowali imprezy integracyjne, pomagali w pracach związanych z funkcjonowaniem warsztatu, ćwiczeniami, rehabilitacją, terapią oraz hipoterapią. Stowarzyszenie nawiązało współpracę z kołami wolontariatu z różnych swarzędzkich szkół oraz z emerytkami. Wolontariusze angażowali się m.in. w organizację Olimpiad Sportowych, Balu z Mikołajami i kiermaszów na rzecz Stowarzyszenia. Łącznie w Stowarzyszeniu i Warsztacie służyło 44 wolontariuszy – o 3 więcej niż w zeszłym roku raportowym.

Fundacja Początek Świata współpracowała z 50 wolontariuszami (o 30 więcej niż w 2024 roku), którzy wykonywali następujące działania: utrzymywali i sprząтали teren wokół fundacji (prace ogrodnicze), pomagali w organizacji Kultowego Pikniku Charytatywnego i Charytatywnego Koncertu Świątecznego (dekoracja sali, zbiórka pieniędzy do puszek, obsługa kiermaszu), zapewniali oprawę muzyczną podczas Charytatywnego Koncertu Świątecznego (zespół i wokaliści) oraz wykonywali prace malarskie wewnątrz budynku (odświeżenie pomieszczeń).

Fundacja Początek Świata wykazała w swoim sprawozdaniu 50 wolontariuszy. Osoby te pomagały w organizacji Kultowego Pikniku Charytatywnego i III Charytatywnego Koncertu Świątecznego oraz wykonywały prace porządkowe w ogrodzie fundacji (Amazon, Volkswagen).

Na podstawie otrzymanych sprawozdań wiemy, że łącznie w gminie Swarzędz 2431 osób poświęcało swój czas i siły dla innych – nieodpłatnie, z potrzeby serca.

Kierunek działań: **Zwiększenie roli organizacji pozarządowych w działaniach na rzecz mieszkańców**

Wskaźnik: **Liczba zadań konkursowych zleconych organizacjom pozarządowym**

W 2025 roku Gmina Swarzędz, w ramach trzech otwartych konkursów, zleciła 71 zadań 43 organizacjom pozarządowym działającym na terenie miasta i gminy Swarzędz. Suma dotacji przekazanych organizacjom wyniosła 3 249 710 zł.

Poniżej przedstawiono nazwy poszczególnych zadań z wybranymi przykładami projektów.

- **Wspomaganie działań z zakresu turystyki i krajoznawstwa dzieci i młodzieży**
 - Cykl imprez turystyczno-krajoznawczych (Oddział Środowiskowy Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego Poznań-Nowe Miasto w Poznaniu im. Franciszka Jaškowiaka)
 - Organizacja imprez turystycznych i krajoznawczych (Oddział PTTK „Meblarz” w Swarzędzu).
- **Wspieranie działań na rzecz uzdolnionej młodzieży szkolnej**
 - Konkurs dla Uczniów Szkół Podstawowych „Złota Żaba” – 32. edycja (Fundacja Edukacji Społecznej „Ekos”).
- **Wsparcie działań w zakresie przeciwdziałania patologiom społecznym**
 - Prowadzenie terapii, poradnictwa i działań na rzecz osób uzależnionych oraz działań z zakresu profilaktyki uzależnień, bezpieczeństwa i zdrowego trybu życia (Stowarzyszenie Abstynentów „Żagiel”),
 - Prowadzenie poradnictwa, aktywizacji i innych form pomocy dla osób zagrożonych patologią, wykluczeniem społecznym, chorobą i ubóstwem (Polski Komitet Pomocy Społecznej, reprezentowany przez Wielkopolski Zarząd Wojewódzki PKPS w Poznaniu),
 - Joga szczęścia na trawie dla Swarzędzan (Stowarzyszenie „Widzieć w Pełni”).
- **Wsparcie działań w zakresie profilaktyki i rehabilitacji zdrowotnej**

- Rehabilitacja i terapia dzieci i osób z niepełnosprawnościami (Stowarzyszenie Przyjaciół Dzieci Specjalnej Troski im. Leszka Grajka),
 - Wczesna interwencja drogą do integracji społecznej (Stowarzyszenie Przyjaciół Dzieci Specjalnej Troski im. Leszka Grajka),
 - Małymi krokami (Fundacja Dzieciaki i Zwierzaki),
 - Na dobry początek – wielospecjalistyczne wsparcie terapeutyczne dla dzieci z gminy Swarzędz (Fundacja Początek Świata).
- **Wsparcie działań w zakresie organizacji wypoczynku wakacyjnego dla dzieci i młodzieży**
 - Wycieczka krajoznawcza formą wypoczynku, integracji i poznawania ciekawych miejsc naszego kraju (Stowarzyszenie Przyjaciół Dzieci Specjalnej Troski im. Leszka Grajka w Swarzędzu),
 - Wsparcie działań w zakresie organizacji wypoczynku wakacyjnego dla dzieci i młodzieży w formie obozu kondycyjno-integracyjnego w Różance (Stowarzyszenie Kulturalne Orkiestra Dęta w Swarzędzu),
 - Obóz letni 8 Swarzędzkiej Drużyny Harcerek „Watra” im. Szarych Szeregów oraz 1 Swarzędzkiej Drużyny Harcerek „Zorza” w roku 2025 Związek Harcerstwa Rzeczypospolitej Okręg Wielkopolski,
 - Ostróda 2025 (Parafia Rzymskokatolicka pw. Matki Bożej Wspomożycielki Wiernych w Swarzędzu),
 - Harcerska Akcja Letnia (Związek Harcerstwa Polskiego Chorągiew Wielkopolska, Hufiec Poznań-Rejon ZHP, reprezentowany przez Komendę Ośrodka ZHP Kobylnica),
 - Wsparcie działań w zakresie organizacji wypoczynku wakacyjnego dla dzieci i młodzieży z Harcerskich Drużyn Swarzędzkich ZHP (Związek Harcerstwa Polskiego Chorągiew Wielkopolska, reprezentowany przez Hufiec Poznań Nowe Miasto ZHP),
 - Franciszkańskie Czwartki 2025 (Parafia Rzymskokatolicka pw. Matki Bożej Wspomożycielki Wiernych w Swarzędzu).
 - **Wsparcie działań z zakresu upowszechniania kultury, sztuki i ochrony dziedzictwa narodowego**
 - II Edycja Festiwalu Ceramiki i Rzeźby „Od materii do produktu” (Fundacja „ArtiFakt”),

- Organizacja działań popularyzujących kulturę, sztukę, tradycję i dziedzictwo narodowe, takich jak warsztaty, plenery, konkursy, wystawy (Stowarzyszenie Chór Męski „Akord” Przy Cechu Stolarzy Swarzędzkich),
- Wsparcie działań z zakresu upowszechniania kultury, sztuki i ochrony dziedzictwa narodowego poprzez prowadzenie orkiestry dętej z grupą choreograficzną (Stowarzyszenie Kulturalne Orkiestra Dęta w Swarzędzu),
- Rajdy klubu Bzyk Raider (Stowarzyszenie Bzyk Raider),
- Kultywowanie tradycji historycznych (Kurkowe Bractwo Strzeleckie w Swarzędzu),
- Organizacja spotkań mających na celu popularyzację historii miasta i regionu (Towarzystwo Miłośników Ziemi Swarzędzkiej),
- Działalność Dziecięcego Zespołu Tańca Ludowego „Mali Poligrodzianie” (Towarzystwo „Poligrodzianie”).
- **Wsparcie działań z zakresu upowszechniania kultury fizycznej i sportu**
 - Szkolenie seniorów (Swarzędzki Klub Sportowy „Unia”),
 - UKS Lider Swarzędz – sekcja piłki nożnej (Uczniowski Klub Sportowy Lider Swarzędz),
 - UKS Lider Swarzędz – koszykówka – seniorki (Uczniowski Klub Sportowy Lider Swarzędz),
 - Szkolenie juniorów, trampkarzy, młodzików, orlików i żaków (Swarzędzki Klub Sportowy „Unia”),
 - Prowadzenie sekcji piłki nożnej – seniorzy (Ludowy Zespół Sportowy Piast Kobylnica),
 - Prowadzenie sekcji zapasów wszystkich stylów (Swarzędzki Klub Sportowy „Unia”),
 - UKS Lider Swarzędz – koszykówka – młodzież (Uczniowski Klub Sportowy Lider Swarzędz),
 - Wsparcie działań z zakresu upowszechniania kultury fizycznej i sportu ze szczególnym uwzględnieniem piłki nożnej dla seniorów (Stowarzyszenie Sportowe Nad Cybiną „Meblorz”),
 - Prowadzenie sekcji piłki nożnej – dzieci i młodzież (Ludowy Zespół Sportowy Piast Kobylnica),
 - Prowadzenie treningów pływackich (Uczniowski Klub Sportowy Fala Swarzędz).

Podsumowanie działań zrealizowanych w ramach Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Swarzędz na lata 2023-2030

■ Spośród wszystkich działań wymienionych w sprawozdaniach, przedstawionych przez poszczególne instytucje i organizacje, pozytywnie oceniono:

1. Dużą liczbę miejsc opieki żłobkowej oraz przedszkolnej na terenie miasta i gminy Swarzędz;
2. Prowadzenie projektów edukacji obywatelskiej we wszystkich szkołach w gminie Swarzędz;
3. Podjęcie przez Centrum Usług Społecznych inicjatywy edukacyjnej wśród uczniów szkół z terenu gminy, mającej na celu uświadomienie ich w kwestii młodzieżowych rad miejskich i zachęcenie ich do zaangażowania się w utworzenie młodzieżowej Rady Miejskiej w Swarzędzu;
4. Dużą liczbę grup wsparcia dla dzieci i dla ich rodziców;
5. Liczbę imprez zorganizowanych na rzecz rodziny;
6. Wzrost liczby kampanii edukacyjnych w zakresie ochrony środowiska;
7. Liczbę zrealizowanych programów lub kampanii w zakresie przeciwdziałania przemocy;
8. Znaczny wzrost liczby kontroli przeprowadzonych w sklepach sprzedających alkohol;
9. Zapewnienie dostępu do specjalistów w zakresie problemów uzależnień oraz liczbę mieszkańców miasta i gminy, którzy skorzystali z bezpłatnej pomocy;
10. Realizację rekomendowanych programów profilaktyki uzależnień zarówno dla uczniów, jak i nauczycieli oraz pedagogów;
11. Zapewnienie wsparcia dzieciom pochodzącym z rodzin, w których występuje problem uzależnienia od alkoholu lub różnych dysfunkcji, poprzez działalność placówki wsparcia dziennego i świetlic;
12. Liczbę usług i inicjatyw skierowanych do seniorów oraz liczbę działań o charakterze międzypokoleniowym;
13. Liczbę osób korzystających z Integracyjnego Ośrodka Rehabilitacji i Terapii dla Dzieci Niepełnosprawnych;
14. Zwiększenie liczby miejsc dla osób z chorobami otępiennymi w Dziennym Domu Pomocy;
15. Liczbę nowych usług społecznych świadczonych w gminie przez Centrum Usług Społecznych w Swarzędzu;
16. Zrealizowane inicjatywy mające na celu zwiększenie dostępności architektonicznej, cyfrowej oraz informacyjno-komunikacyjnej usług dla osób ze szczególnymi potrzebami;

17. Dużą liczbę przeprowadzonych szkoleń dla kadry świadczącej usługi społeczne oraz liczbę uczestników tych szkoleń;
18. Dużą liczbę mieszkańców miasta i gminy podejmujących działania wolontariackie;
19. Różnorodność i liczbę organizacji pozarządowych, które w ramach konkursu otrzymały od Gminy Swarzędz dotacje na zrealizowanie planowanych zadań.

■ **W odniesieniu do kwestii, które wymagają wdrożenia lub poprawy w przyszłości, sugeruje się:**

1. Zwrócenie większej uwagi na kwestię wzmocnienia umiejętności społecznych i kompetencji opiekuńczo-wychowawczych rodziców (wspieranie funkcjonowania już istniejących grup wsparcia i powstawania nowych);
2. Wspieranie działań Młodzieżowej Rady Miejskiej w Swarzędzu oraz inicjatyw mających na celu aktywizację obywatelską młodzieży;
3. Zintensyfikowanie działań mających na celu poprawę jakości powietrza w gminie Swarzędz w okresie jesienno-zimowym;
4. Zintensyfikowanie działań mających na celu uświadamianie mieszkańców gminy co do kwestii związanych z ochroną środowiska naturalnego;
5. Zwiększenie liczby inicjatyw na rzecz ochrony środowiska;
6. Utrzymanie wzrostu liczby kontroli sklepów sprzedających alkohol;
7. Dbanie o stały rozwój kompetencji pedagogów i nauczycieli pracujących z dziećmi i młodzieżą poprzez ich aktywny udział w szkoleniach rekomendowanych przez Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom oraz Ośrodek Rozwoju Edukacji;
8. Udostępnienie pomieszczeń Integracyjnego Ośrodka Terapii i Rehabilitacji organizacjom pozarządowym działającym na terenie gminy Swarzędz, które zajmują się specjalistyczną pomocą chorym i niepełnosprawnym mieszkańcom (w ramach zwiększenia dostępności do usług specjalistycznych);
9. Rozszerzenie grupy odbiorców usług oferowanych przez Integracyjny Ośrodek Terapii i Rehabilitacji na mieszkańców gminy potrzebujących wsparcia specjalistycznego, a nie będących członkami Stowarzyszenia Przyjaciół Dzieci Specjalnej Troski im. Leszka Grajka;
10. Utworzenie na terenie gminy Swarzędz Zakładu Aktywności Zawodowej;
11. Zapewnienie odpowiedniej liczby miejsc osobom z chorobami otępiennymi;

12. Zwracanie uwagi na problem istnienia różnorodnych barier utrudniających osobom ze specjalnymi potrzebami pełny udział w życiu społecznym oraz wprowadzanie rozwiązań, które zwiększą dostępność usług;
13. Wspieranie powstawania podmiotów ekonomii społecznej oraz rozwój współpracy pomiędzy nimi a instytucjami;
14. Wspieranie funkcjonowania organizacji pozarządowych i rozszerzanie pola ich działalności poprzez rozwój ich współpracy z instytucjami publicznymi.